

Πανελλήνιο Πνευματικό Κέντρο
«Ο ΦΙΛΩΝ»

ΤΕΧΝΗ

&

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

Μάιος 2026

www.filonas.gr

Σημείωμα του Εκδότη

Η σχέση μεταξύ ποσότητας και ποιότητας στην τέχνη αποτελεί ένα από τα πλέον διαχρονικά και σύνθετα ζητήματα της αισθητικής θεωρίας και της πολιτισμικής παραγωγής. Σε ένα περιβάλλον όπου η καλλιτεχνική δημιουργία επιταχύνεται από την τεχνολογία, την παγκοσμιοποίηση και την ευκολία διάχυσης περιεχομένου, η ένταση μεταξύ των δύο αυτών πόλων δεν είναι απλώς θεωρητική αλλά αποκτά συνήθως και υπαρξιακή σημασία για τον ίδιο τον χαρακτήρα της τέχνης.

Από επιστημονική σκοπιά, η ποσότητα στην τέχνη μπορεί να προσεγγιστεί ως δείκτης παραγωγικότητας, διάχυσης και πολιτισμικής συμμετοχής. Μ' αυτόν τον τρόπο η αυξημένη παραγωγή έργων τέχνης, είτε πρόκειται για εικαστικά έργα, λογοτεχνία, μουσική ή ψηφιακές μορφές έκφρασης, ενισχύει την πολυφωνία και διευρύνει το φάσμα των αισθητικών εμπειριών. Σε επίπεδο κοινωνιολογίας της τέχνης, η ποσότητα συνδέεται με τη δημοκρατικοποίηση της δημιουργίας καθώς όσο περισσότεροι δημιουργοί, τόσο περισσότερες φωνές, πλουραλισμός και μεγαλύτερη προσβασιμότητα δημιουργούνται για το ευρύ κοινό. Επιπλέον, η στατιστική αύξηση της παραγωγής ενδέχεται να λειτουργεί ως «εργαστήριο» εξέλιξης, όπου μέσα από τη συσσώρευση προκύπτουν, σιγά

σιγά, καινοτομίες και μετασχηματισμοί των μορφών.

Ωστόσο, η ποιότητα αποτελεί το κατεξοχήν κριτήριο αξιολόγησης της καλλιτεχνικής αξίας. Δεν ταυτίζεται απλώς με την τεχνική αρτιότητα, αλλά περιλαμβάνει την πρωτοτυπία, τη νοηματική πυκνότητα, τη συναισθηματική απήχηση και τη διαχρονικότητα ενός έργου. Από τη σκοπιά της αισθητικής φιλοσοφίας, η ποιότητα σχετίζεται με την ικανότητα ενός έργου να υπερβαίνει το συγκείμενό του και να εγγράφεται σε έναν ευρύτερο διάλογο ιδεών και εμπειριών. Η ποιότητα, επομένως, λειτουργεί ως φίλτρο και ως μηχανισμός συγκρότησης του κανόνα.

Επιστρέφοντας στο θέμα της ποσότητας θα πρέπει να επισημάνουμε ότι η μονομερής έμφαση ενέχει σοβαρούς κινδύνους. Σε συνθήκες υπερπαραγωγής, παρατηρείται συχνά το φαινόμενο του «πληθωρισμού περιεχομένου», όπου η αφθονία οδηγεί σε αποδυνάμωση της προσοχής και της αξιολόγησης. Η ταχύτητα παραγωγής μπορεί να υπονομεύσει τη διαδικασία ωρίμανσης ενός έργου, ενώ η λογική της συνεχούς παρουσίας (ιδίως στα ψηφιακά μέσα) ευνοεί την επιφανειακή - επιδερμική προσέγγιση εις βάρος του βάθους. Σε αυτή την περίπτωση, η τέχνη κινδυνεύει να μετατραπεί σε καταναλωτικό προϊόν,

υποταγμένο στους ρυθμούς της αγοράς και της αλγοριθμικής ορατότητας (AI marketing).

Αντιστρόφως, η αποκλειστική προσήλωση στην ποιότητα μπορεί να οδηγήσει σε ελιτισμό και απομόνωση από το ευρύτερο κοινωνικό σύνολο. Όταν η τέχνη αποσυνδέεται από τη μαζική συμμετοχή και περιορίζεται σε στενά κυκλώματα «υψηλής» δημιουργίας, ενδέχεται να χάσει τη ζωντανή της σχέση με την κοινωνία. Η υπερβολική αυστηρότητα των κριτηρίων μπορεί να λειτουργήσει αποτρεπτικά για νέους δημιουργούς και να περιορίσει την πειραματική διάθεση. Επιπλέον, η έννοια της ποιότητας δεν είναι απολύτως αντικειμενική αλλά διαμορφώνεται ιστορικά και πολιτισμικά, γεγονός που καθιστά κάθε απόπειρα μονολιθικής θεώρησης προβληματική.

Η ισορροπία μεταξύ ποσότητας και ποιότητας δεν είναι απλώς επιθυμητή αλλά αναγκαία. Η ποσότητα χωρίς ποιότητα

οδηγεί σε θόρυβο και από την άλλη η ποιότητα χωρίς ποσότητα οδηγεί σε σιωπή. Η δημιουργική ένταση μεταξύ των δύο μπορεί να λειτουργήσει ως κινητήρια δύναμη για την εξέλιξη της τέχνης. Σε ένα υγιές καλλιτεχνικό οικοσύστημα, η ευρεία παραγωγή συνυπάρχει με μηχανισμούς κριτικής, επιμέλειας και ανάδειξης, οι οποίοι επιτρέπουν στα έργα υψηλής ποιότητας να αναδειχθούν χωρίς να καταπνίγεται η δημιουργική ελευθερία.

Εν τέλει, το ζητούμενο δεν είναι η ιεράρχηση της ποσότητας έναντι της ποιότητας ή το αντίστροφο, αλλά η κατανόηση της διαλεκτικής τους σχέσης. Η τέχνη, ως πεδίο έκφρασης και γνώσης, αντλεί τη δυναμική της από αυτήν ακριβώς την ισορροπία. Σε μια εποχή όπου η παραγωγή είναι ευκολότερη από ποτέ, η πρόκληση δεν είναι να παράγουμε λιγότερο ή περισσότερο, αλλά να δημιουργούμε συνειδητά, με επίγνωση τόσο της ευθύνης της ποιότητας όσο και της αξίας της πολλαπλότητας...

Τα Νέα του Φίλωνα

σελ 04 - 07

Καλλιτεχνικά Νέα

σελ 08 - 31

Ο Φίλωνας Προτείνει – Χορός, Θέατρο, Εικαστικά

Μουσικά Δρώμενα

σελ 32 - 45

Ο Φίλωνας Προτείνει – Μουσικές Εκδηλώσεις

Η Τέχνη μέσα από την Κριτική

σελ 46 - 47

Μουσικό Ημερολόγιο Μαΐου

σελ 48 - 57

Πολιτιστικές Δραστηριότητες και
Επικαιρότητα

σελ 58 - 67

Καλλιτεχνικά Αφιερώματα & Συνεντεύξεις
Ψυχής

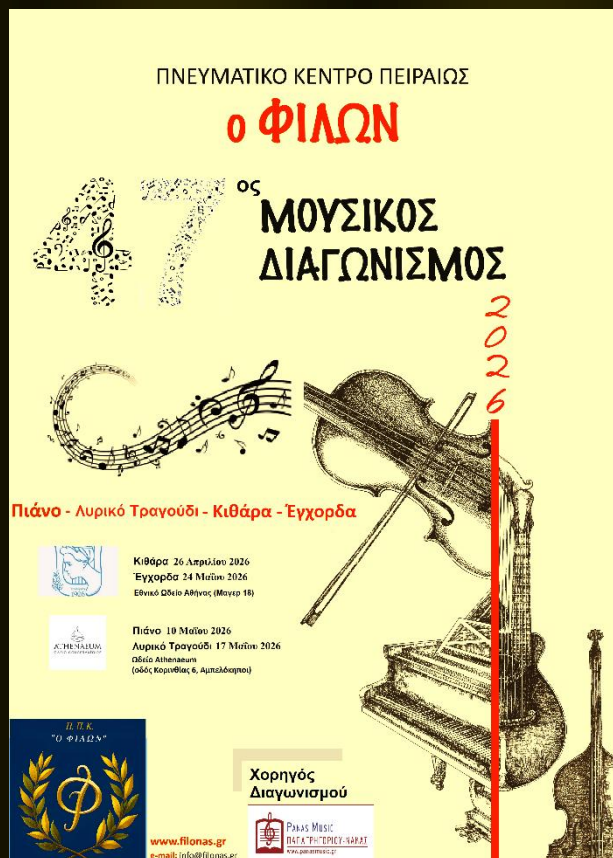
σελ 68 - 98

Η Γωνιά του Βιβλίου με τις Εκδόσεις
Παπαγρηγορίου -Νάκας

σελ 99 - 100

Πανόραμα Τέχνης, Πολιτισμού και
Αισθητικής

σελ 101 - 109

Το Πνευματικό Κέντρο Πειραιώς Ο ΦΙΛΩΝ, βαδίζει πλέον στην τελική φάση του 47ου Πανελλήνιου Μουσικού Διαγωνισμού «Ταλέντα - Βραβεία Φίλωνα» στην Κιθάρα, το Πιάνο, το Λυρικό Τραγούδι και τα Έγχορδα. Ο Διαγωνισμός του Πιάνου θα διεξαχθεί την Κυριακή 10 Μαΐου 2026 στο Ωδείο Athenaion (Κορινθίας 6, Αθήνα). Στο Ωδείο Athenaion θα διοργανωθεί επίσης και ο διαγωνισμός Λυρικού Τραγουδιού και συγκεκριμένα την Κυριακή 17 Μαΐου. Ο Διαγωνισμός των εγχόρδων θα πραγματοποιηθεί στις 24 Μαΐου στο Εθνικό

Ανοίγει η Αυλαία του 47ου

Μουσικού Διαγωνισμού Φίλωνα τον Μάιο: Ο Παλαιότερος Διαγωνισμός Μουσικής στην Ελλάδα

Ωδείο Αθήνα ενώ κατόπιν αναγκαστικής αναβολής, ο διαγωνισμός της Κιθάρας θα πραγματοποιηθεί την Κυριακή στις 7 Ιουνίου στο Εθνικό Ωδείο της Αθήνας.

Θυμίζουμε ότι οι ιστορικοί μουσικοί διαγωνισμοί του Φίλωνα είναι οι πρώτοι στο είδος τους στην Ελλάδα από το 1977. Ο 47ος Μουσικός Διαγωνισμός θα προσφέρει πλούσιες δωρο-επιταγές στους βραβευθέντες ενώ θα υπάρξει και χρηματικό έπαθλο 300 ευρώ για το Βραβείο Εξαιρετικής Επίδοσης «Μαίρης Κεράνη Σοφιανού» και στους 4 Διαγωνισμούς αν αυτό αποφασίσει η κριτική επιτροπή.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον διαγωνισμό Πιάνου, Λυρικού Τραγουδιού,

και Κιθάρας, τις κατηγορίες και το πρόγραμμα θα βρείτε στην ειδική υποενότητα της ιστοσελίδας του Φίλωνα για τους Μουσικούς Διαγωνισμούς. Εγγραφές στον διαγωνισμό γίνονται μέσα από την ειδική φόρμα συμμετοχής που υπάρχει στο

site (www.filonas.gr). Επίσης για πιο άμεση πληροφόρησή σας για την εξέλιξη του διαγωνισμού, τα ειδικά πακέτα εκπτώσεων που παρέχει ο Φίλωνας αλλά και για τις υπόλοιπες δραστηριότητες του ακολουθήστε μας στη σελίδα του FB .

«Η Συμβολή του

**Ελευθερίου Βενιζέλου στην
Ίδρυση Ανώτατων
Εκπαιδευτικών και
Ερευνητικών Ιδρυμάτων στην**

Ελλάδα». Μια Σπάνια Ευκαιρία Εμβάθυνσης στην Ιστορία της Ελληνικής Εκπαίδευσης

Το Ίδρυμα Ιστορίας Ελευθέριος Βενιζέλος, η Λέσχη Φιλελευθέρων – Μνήμη Ελευθερίου Βενιζέλου και το Πανελλήνιο Πνευματικό Κέντρο «Ο Φίλων» σας προσκαλούν στη διάλεξη που θα γίνει από την κ. Ισμήνη Κριάρη, Πρόεδρο της Εθνικής Αρχής Ιατρικώς Υποβοηθούμενης Αναπαραγωγής, Ομότιμη Καθηγήτρια και τέως Πρύτανη του Παντείου Πανεπιστημίου.

Η εκδήλωση θα έχει ως θέμα «Η Συμβολή του Ελευθερίου Βενιζέλου στην Ίδρυση Ανώτατων Εκπαιδευτικών και Ερευνητικών Ιδρυμάτων στην Ελλάδα» και θα πραγματοποιηθεί τη Δευτέρα 18η Μαΐου 2026 και ώρα 7.30 μμ. στο Ίδρυμα Ιστορίας

Ελευθερίου Βενιζέλου, οδός Χρήστου Λαδά 2, Πλατεία Καρύτση.

Η διάλεξη φιλοδοξεί να αναδείξει το εύρος του οράματος του μεγάλου Έλληνα πολιτικού για τη συγκρότηση ενός σύγχρονου και εξωστρεφούς εκπαιδευτικού συστήματος, ικανού να στηρίξει την επιστημονική πρόοδο και την εθνική ανάπτυξη. Μέσα από ιστορικές αναφορές και τεκμηριωμένη ανάλυση, θα φωτιστούν οι πρωτοβουλίες και οι μεταρρυθμίσεις που συνέβαλαν καθοριστικά στη θεμελίωση ανώτατων εκπαιδευτικών και ερευνητικών ιδρυμάτων στη χώρα, καθώς και η διαχρονική τους επίδραση στη διαμόρφωση

της ελληνικής ακαδημαϊκής και πνευματικής ζωής.

αναδεικνύοντας τη θεατρικότητα και τη δύναμη της μουσικής.

Η εκδήλωση αποτέλεσε ένα υψηλού επιπέδου πολιτιστικό γεγονός, που συνδύασε τη μουσικολογική τεκμηρίωση με την έντονη βιωματική εμπειρία της ζωντανής ερμηνείας, επιτυγχάνοντας να μεταφέρει το κοινό σε μια εποχή όπου η όπερα υπήρξε ταυτόχρονα τέχνη, θέαμα και φορέας ιδεών.

Τα μέλη του Φίλωνα αποτελούν τη βάση και τους κύριους αποδέκτες του έργου του και των δράσεων του. Μέλη του Φίλωνα μπορεί να είναι:

Συντονιστής της εκδήλωσης θα είναι ο Πρόεδρος της Λέσχης Φιλελευθέρων κ. Παύλος Λάσκαρις...

Οι διοργανωτές εκφράζουν τις θερμές τους ευχαριστίες προς όλους τους συντελεστές και το κοινό για την παρουσία και τη συμβολή τους στην επιτυχία της εκδήλωσης, ανανεώνοντας το ραντεβού για μελλοντικές πολιτιστικές δράσεις ανάλογης ποιότητας και εμβέλειας.

Σας Προσκαλούμε να Γίνετε Μέλη του Φίλωνα

- φυσικά πρόσωπα
- εκπρόσωποι φορέα οργανισμού
- τιμής ένεκεν

Ως μέλη του Φίλωνα:

- ενημερώνεστε για τις εργασίες, τα προγράμματα, τις εκδηλώσεις και εκδόσεις του σωματείου σε τακτική βάση
- συμμετέχετε στις επιστημονικές και άλλες επιτροπές ανάλογα με την ειδικότητα και τα ενδιαφέροντα σας
- συμμετέχετε σε όλες τις εκδηλώσεις μας

Προνόμια και οφέλη για τα μέλη του Φίλωνα:

- Τακτική και έγκαιρη ενημέρωση για όλες τις εκδηλώσεις και τους διαγωνισμούς του Φίλωνα
- Συμμετοχή με μειωμένο κόστος σε όσες από τις εκδηλώσεις (σεμινάρια,

διαγωνισμούς) υπάρχει κόστος εγγραφής. Σε ορισμένες περιπτώσεις, η συμμετοχή των μελών είναι εντελώς δωρεάν.

- Μειωμένη τιμή αγοράς των εκδόσεων του Φίλωνα (30 με 50%).
- Δωρο-κουπόνια εκπτώσεων για αγορά μουσικών οργάνων από συνεργαζόμενα καταστήματα
- Μειωμένη τιμή σε εκδηλώσεις συνεργαζόμενων φορέων με τον Φίλωνα
- Αποστολή μία φορά το δίμηνο του ηλεκτρονικού μαγκαζίνο (Newsletter) του Φίλωνα
- Τα μέλη έχουν τη δυνατότητα συμμετοχής σε σειρά συμβουλευτικών επιτροπών και ομάδων εργασίας που συστήνει ο Φίλωνας

- Προνομιακή μεταχείριση σε περίπτωση προβολής και διαφήμισης

Αίτηση για μέλος του σωματείου μας μπορείτε να υποβάλλετε μέσω της ιστοσελίδας του Φίλωνα [εδώ](#). Για την έγκριση της αίτησης σας θα ενημερωθείτε μέσω mail σε σύντομο χρονικό διάστημα. Παροτρύνουμε επίσης τα μέλη και υποψήφια μέλη να στηρίξουν την προσπάθεια του σωματείου και στα social media ακολουθώντας [εδώ](#) τη σελίδα μας στο facebook.

GRAND Gala

με Αστέρες του Παγκόσμιου Μπαλέτου

Maia Makhateli etoile, Dutch National Ballet	Giorgi Potskhishvili etoile, Dutch National Ballet
Tatyjana Melnik etoile, Hungarian National opera	Vladimir Yaroshenko principal dancer, Polish National Ballet
Julian MacKay etoile, Bavarian State Ballet	Anastasia Konstantinova, soloist Hungarian National Ballet in Budapest
Chinara Alizade principal dancer, Polish National Ballet	Vyacheslav Gnedchik, soloist Hungarian National Ballet in Budapest

Παλλάς 23
ΘΕΑΤΡΟ

pallastheater.com

Grand Gala με Αστέρες του Παγκόσμιου Μπαλέτου

23 Μαΐου - Θέατρο Παλλάς

Το Θέατρο Παλλάς υποδέχεται ένα πρόγραμμα αφιερωμένο στο θρυλικό ρεπερτόριο του μπαλέτου:

Grand Gala κλασικού μπαλέτου με μια εκθαμβωτική σύνθεση διεθνών αστέρων από τις σημαντικότερες σκηνές της Ευρώπης. Στις 23 Μαΐου 2026, το αθηναϊκό κοινό θα έχει την εξαιρετική ευκαιρία να απολαύσει μια μοναδική βραδιά υψηλής καλλιτεχνικής αξίας, όπου η τεχνική αρτιότητα, η εκφραστικότητα και η διαχρονική ομορφιά του κλασικού χορού, συναντώνται στη σκηνή. Παγκοσμίως αναγνωρισμένοι και πολυβραβευμένοι χορευτές συναντιούνται για πρώτη φορά στην ίδια σκηνή, παρουσιάζοντας ένα

Maia Makhateli, etoile, Dutch National Ballet
Giorgi Potskhishvili, etoile, Dutch National Ballet
Tatyjana Melnik, etoile, Hungarian National opera
Julian MacKay, etoile, Bavarian State Ballet
Chinara Alizade, principal dancer, Polish National Ballet
Vladimir Yaroshenko, principal dancer, Polish National Ballet
Anastasia Konstantinova, soloist, Hungarian National Ballet in Budapest
Vyacheslav Gnedchik, soloist, Hungarian National Ballet in Budapest.

Το κοινό θα αγγίξει την υψηλή τέχνη του κλασικού χορού και μια ομορφιά πέρα από κάθε γήινο μέτρο. Στο πρόγραμμα περιλαμβάνονται αποσπάσματα από αριστουργήματα όπως: εμβληματικά pas de deux από τα μπαλέτα Don Quixote (Μίνκους), The Flames of Paris (Ασαφίεφ),

Giselle (Αντάν), κλασικό pas de deux (Ντανιέλ Φρανσουά Εσπρί Ωμπέρ), adagio Spartacus (Χατσατουριάν). Για πρώτη φορά ντουέτα από τα μπαλέτα Lady of the Camellias, Le Spectre de la Rose του Φόκιν, «Ο Κύκνος» του Σεν Σανς, με συνοδεία πιάνου και βιολοντσέλου.

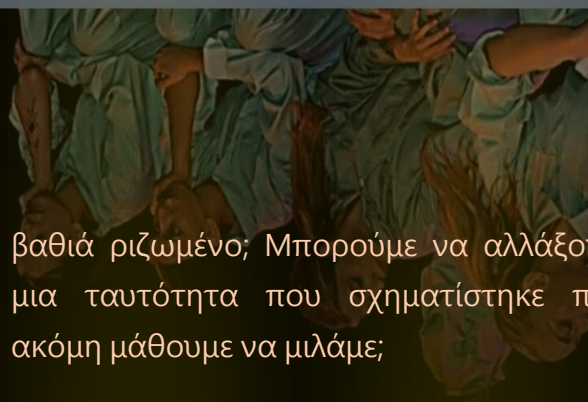
ATT.tension

ATTtension

15 - 17 Μαΐου, Θέατρο Χώρος

Το έργο εστιάζει σε τέσσερις χαρακτήρες, τέσσερις διαφορετικούς τρόπους ύπαρξης διαμορφωμένους ήδη από τη βρεφική ηλικία. Κάθε σώμα φέρει μια ταυτότητα που δεν επιλέχθηκε, αλλά εγκαταστάθηκε μέσα του. Μια μνήμη που επιλέγει να επαναλαμβάνεται και μεταφέρεται από την παιδική στην ενήλικη ζωή. Τι συμβαίνει όμως όταν ένα ισχυρό γεγονός —μια απώλεια, μια ρήξη, μια συνάντηση— φέρει την επίγνωση; Είναι η επίγνωση αρκετή για να αλλάξει κάτι τόσο

βαθιά ριζωμένο; Μπορούμε να αλλάξουμε μια ταυτότητα που σχηματίστηκε πριν ακόμη μάθουμε να μιλάμε;

Πώς θα έμοιαζε ένας κόσμος όπου κάθε άνθρωπος έφερε τα απόλυτα χαρακτηριστικά ενός και μόνο τύπου δεσμού; Πόσο λειτουργικός, ή πόσο εύθραυστος, θα ήταν; Υπάρχει πράγματι ένας απόλυτα ασφαλής τύπος δεσμού ή πρόκειται για ένα ιδανικό που δεν μπορεί να υφίσταται στην πραγματικότητα;

Καθώς οι χαρακτήρες αλληλεπιδρούν, αποκαλύπτεται μια κρίσιμη αντίφαση: ενώ όλοι αναζητούμε την ασφάλεια, είναι οι στιγμές ανασφάλειας, αστάθειας και ρήξης αυτές που μας μετακινούν και καθορίζουν την πορεία μας. Ίσως τελικά η ασφάλεια να μην είναι ένας σταθερός προορισμός, αλλά μια εύθραυστη στιγμή που φωτίζει και δείχνει τον δρόμο. Τόσο αναγκαία όσο κι απλησίαστη.. Συντελεστές

Σύλληψη / Χορογραφία: Νίκη Παούρη
Βοηθός χορογράφου: Σοφία Αδάμη
Ερμηνεία / Συν-δημιουργία: Σοφία Αδάμη, Αθηνά Αναστασιάδη, Κωνσταντίνα Καρακώστα, Λίζα Κατσάμπα, Αγγελική Μπέη
Πρωτότυπη μουσική: Παναγιώτης Χασούρης
Κατασκευή σκηνικών: Θανάσης Αδάμης

Το BALLET of SERBIAN NATIONAL THEATRE (Μπαλέτο του Κρατικού Θεάτρου της Σερβίας) με 35 χορευτές στην σκηνή, θα παρουσιάσει στις 29 Μαΐου ένα από τα πιο εντυπωσιακά και αριστουργηματικά μπαλέτα του κλασικού ρεπερτορίου, τον «Δον Κιχώτη», συνδυάζοντας άψογη τεχνική δεξιότητα, εντυπωσιακά κοστούμια, έντονη θεατρικότητα και χιούμορ.

Το μπαλέτο «Δον Κιχώτης» σε μουσική του Αυστριακού συνθέτη Ludwig Minkus ανέβηκε για πρώτη φορά το 1869 από τον χορευτή και χορογράφο Marius Petipa. Αν

Δον Κιχώτης | Μπαλέτο

Κρατικού Θεάτρου Σερβίας

29 Μαΐου – Μέγαρο Μουσικής
Κομοτηνής

και εμπνευσμένο από το διάσημο μυθιστόρημα του Miguel de Cervantes, η εκδοχή του μπαλέτου που δημιουργήθηκε από τον Marius Petipa δεν ακολουθεί κατά γράμμα την ιστορία του «Ιππότη της Θλιβερής Μορφής». αλλά χρησιμοποιεί τους χαρακτήρες του Δον Κιχώτη και του Σάντσο Πάντσα για να επικεντρωθεί στον θυελλώδη έρωτα της όμορφης Kitri με τον φτωχό κουρέα Μπαζίλιο.

Το δίπρακτο αυτό μπαλέτο αποτελεί μια αληθινή πανδαισία ισπανικού μεσογειακού ταμπεραμέντου και χρώματος, με κομψές παραλλαγές, εντυπωσιακές σκηνές και ένα βιρτουόζικο Grand pas de deux, που

προσφέρει στους σολίστ την ευκαιρία να αναδείξουν όλο τον πλούτο της κλασικής τέχνης του μπαλέτου. Χαρακτήρες όπως οι ταυρομάχοι, η Μερσέντες, ο Γκαμάς, οι

Τσιγγάνοι και οι φίλες της Κίτρι προσθέτουν ρυθμό, ταμπεραμέντο και οπτική ζωντάνια στη σκηνή.

SOCIAL BODY DANCE LAB

BORN LIKE THIS INTO THIS

Χορογραφία : Κατερίνα Αντωνιάδου
Χορογραφία : Κατερίνα Αντωνιάδου

B

orn like this Into this

09 - 10 Μαΐου, Δημοτικό Θέατρο Καλαμαριάς «Μελίνα Μερκούρη»

Από χαμένες διαδρομές, εκεί όπου η απώλεια αφήνει το ίχνος της, κάτι επιμένει να κινείται. Όχι ως προορισμός, αλλά ως ανάγκη ύπαρξης.

Σώματα που πλησιάζουν χωρίς βεβαιότητα, χέρια που συναντιούνται σαν μνήμη, αναζητούν έναν ρυθμό που δεν ανήκει σε κανέναν.

Ένας παλμός διαχέεται, μια ανάσα διαστέλλεται στον χώρο.

Στη συνύπαρξη, τα όρια μαλακώνουν. Στην ομαδικότητα, η μορφή μεταβάλλεται.

Και τότε— δεν είναι τα σώματα που κινούνται, αλλά κάτι ενδιάμεσο, κάτι κοινό, που υπάρχει μόνο όταν μοιράζεται...

Συντελεστές: Χορογραφία – Σκηνοθεσία – Μουσική Επιμέλεια: Κατερίνα Αντωνιάδου
Ερμηνεύουν (με αλφαβητική σειρά): Βιολέττα Βαρούδ, Ελένη Ηλιάδου, Μαρία Κονάκη, Ιωάννα Κωστοπούλου, Χριστίνα Λιδωρίκη, Αλεξάνδρα Μασαούτη, Ραφαήλ Μηλίτσης, Κατερίνα Σιδέρη, Ελίζα Τόκα, Κατερίνα Ψωμόγλου.

TASTE of MOMENTS

23 - 24 Μαΐου - ΙΣΟΝ Θέατρο

ΧΟΡΕΥΟΥΝ: Αλεξάνδρα Γιαννακοπούλου, Σοφία Ελευθερίου, Ζωή Ριγκλέα, Έφη Μακρά

GUEST: Φαίη Θωμά

ΜΟΥΣΙΚΟΣ ΕΠΙ ΣΚΗΝΗΣ: Απόλλωνας Ελευθερίου

ΜΟΥΣΙΚΗ ΕΠΕΝΔΥΣΗ ΕΠΙΛΟΓΗ ΚΟΜΜΑΤΙΩΝ: Ζωζώ Κυβεριώτη

ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΜΟΥΣΙΚΗΣ, ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ - ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΑΦΙΣΑΣ: Ζωή Ριγκλέα

ΦΩΤΙΣΜΟΣ - ΗΧΟΣ: Ορφέας Χαριζάνης

ΚΟΥΣΤΟΥΜΙΑ: Η ομάδα

Ευχαριστούμε τη Φαίη Θωμά για την παραχώρηση της Σχολής για τη διεξαγωγή των προβών της ομάδας και το Θέατρο ΙΣΟΝ για τη φιλοξενία και την πολύτιμη βοήθεια στην πραγματοποίηση της παράστασης.

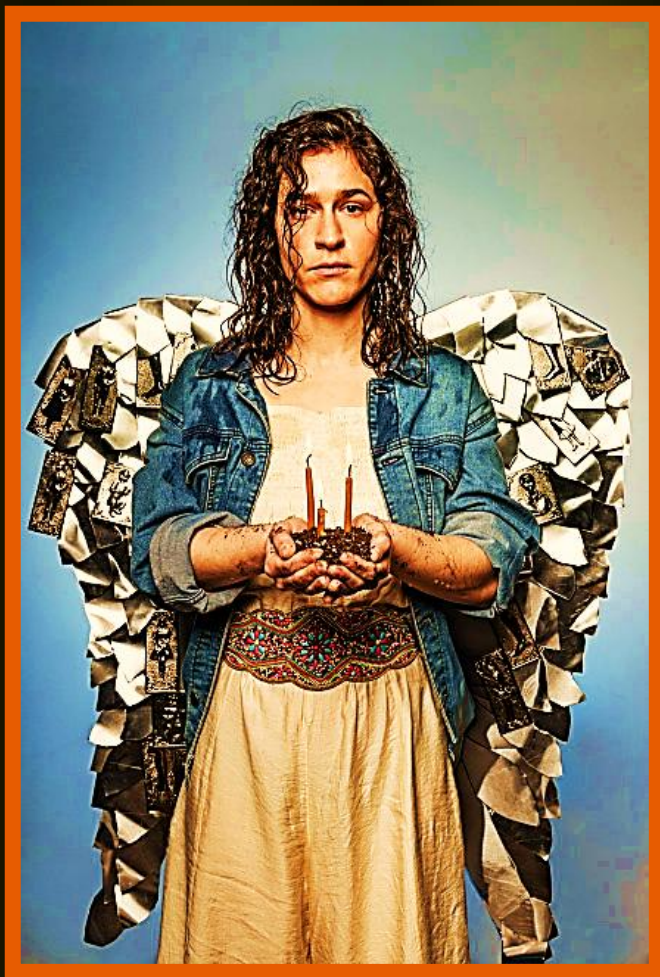
Πορευόμαστε μέσα στον χρόνο. Προσπαθούμε να ισορροπήσουμε, ακροβατούμε, εξαρτόμαστε, δεσμευόμαστε. Τρέχουμε να προλάβουμε, να μάθουμε, να ρισκάρουμε. Είμαστε άραγε πραγματικά ελεύθεροι; Μπορούμε να ονειρευτούμε; Και...μόνο στο τέλος ίσως αντιληφθούμε ότι όλα ήταν ΜΙΑ ΣΤΙΓΜΗ.

Ας μοιράσουμε, λοιπόν, το χρόνο σε εκείνες τις πολύτιμες στιγμές που δεν γυρίζουν πίσω και ας «γευτούμε» καθεμία από αυτές που διανύουμε τώρα.

Η παράσταση TASTE of MOMENTS αποτελεί το δεύτερο μέρος από το τρίπτυχο «ΓΙΑ ΜΙΑ ΣΤΙΓΜΗ», το οποίο παρουσιάστηκε τον Ιούνιο του 2018 στο Θέατρο Μπρόντγουεϊ..

ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ

ΣΥΛΛΗΨΗ ΙΔΕΑΣ – ΧΟΡΟΓΡΑΦΙΑ: Ζωζώ Κυβεριώτη

Η παράσταση "Τάμα" εξερευνά την ανθρώπινη ανάγκη, φωτίζοντας τη λεπτή γραμμή ανάμεσα στην πίστη, τη δεισιδαιμονία και τη θυσία, μέσα από αφηγήσεις, μουσική και κινησιολογία. Το κείμενο αποτελεί σύνθεση βασισμένη σε πραγματικές μαρτυρίες ανθρώπων από το παρελθόν έως σήμερα.

"Τάμα" του Γιώργου

**Χριστοδούλου στο Σύγχρονο
Θέατρο**

έως 19 Μαΐου

Τρεις ηθοποιοί αποδίδουν επί σκηνής την πορεία από τη δοκιμασία στην υπόσχεση, τη θυσία και την προσδοκία του θαύματος. Συνδυάζονται στοιχεία παραδοσιακής τέχνης με σύγχρονες σκηνοθετικές προσεγγίσεις, όπου μουσική, λόγος και κίνηση λειτουργούν αλληγορικά.

Συντελεστές

Κείμενο, Σκηνοθεσία: Γιώργος Χριστοδούλου

Σκηνικά: Archlabyrinth

Φωτισμοί: Ναυσικά Χριστοδουλάκου

Κουστούμια: Γιώργος Χριστοδούλου

Φωτογραφίες: Δομνίκη Μητροπούλου

Γραφιστικά: Μαργαρίτα Τζανέττου

Ερμηνεύουν: Μαρία Προϊστάκη, Χρύσα

Κοτταράκου, Φανή Παναγιωτίδου..

"Η Τελευταία Πράξη του Tennessee Williams" στο Θέατρο Αλκμήνη

έως 19 Μαΐου

Θεατρική παράσταση εμπνευσμένη από τον κόσμο του Tennessee Williams, όπου η αλήθεια γλιστρά μέσα από τη μνήμη, τις ψευδαισθήσεις και τους ανομολόγητους πόθους. Οι ήρωες, εύθραυστοι αλλά με εσωτερική δύναμη, προσπαθούν να κρατηθούν από κάτι τρυφερό μέσα στη σκληρότητα του κόσμου. Ο Williams δεν αντιμετωπίζει την τρέλα ως ασθένεια, αλλά ως ποιητικό αποτέλεσμα πόνου.

Σκηνοθεσία – Κείμενο - Στίχοι: Θανάσης Θεολόγης, Μουσική: Διονύσης Τσακνής, Σκηνογράφος - Ενδυματολόγος: Μιχάλης Σδούγκος, Φωτισμοί – Περικλής Μαθιέλης

Παίζουν οι ηθοποιοί: Στο ρόλο του Ουίλιαμς : Ο Θάνος Κανούσης, Στο ρόλο της αδελφής του Ουίλιαμς: Η Αναστασία Γκολέμα, Στο ρόλο της μητέρας του Ουίλιαμς: Η Μάιρη Σαουσοπούλου

Νέο έργο του Δημήτρη Τσεκούρα, ένα σουρεαλιστικό μεταδράμα εμπνευσμένο από τον "Γυάλινο Κόσμο" του Tennessee Williams, τον "Γλάρο"

«Η ηριοτροφείο" του Δημήτρη Τσεκούρα στο Θέατρο Δρόμος

έως τις 12 Μαΐου

του Τσέχωφ και τον Πιραντέλο. Μια κόρη που είναι ή νομίζει ότι είναι τυφλή, ένας γιος που θέλει να γράψει έναν καθολικό επικήδειο, μια μητέρα που θα ήθελε να είναι

ηθοποιός, κι ένας ξένος που εισβάλλει στο σπίτι και γίνεται αντικείμενο πόθου όλων. Μια πικρή κούρ μαύρη κωμωδία γύρω από μια πολυθρόνα και πολλά παράξενα μικροαντικείμενα.

Σκηνοθεσία - Σκηνική Εγκατάσταση:
Δημήτρης Τσεκούρας
Φωτισμοί: Νίκος Βλασσόπουλος

«'Αμλετ (machine)" στο

Θέατρο Πορεία

έως τις 02 Ιουνίου

Ο Άμλετ επιστρέφει ως φάντασμα και σκηνοθετεί την παράσταση της ζωής του, με μια ομάδα ηθοποιών να αφηγείται διαρκώς την ιστορία ενός ανθρώπου που προσπαθεί να υπάρξει σε έναν κόσμο που καταρρέει. Το έργο αποτελεί πεδίο έρευνας και μάχης, εξερευνώντας προσωπικά, συλλογικά και ιστορικά φαντάσματα.

Συντελεστές

Σκηνοθεσία, Διασκευή: Σοφία Αντωνίου
Μεταφράσεις: Γιώργος Χειμωνάς, Ελένη Βαροπούλου
Σκηνικός χώρος, Κοστούμια: Μαριλένα Καλαϊτζαντωνάκη

Β. Σκηνοθέτη: Κώστας Στούμπας

Παίζουν:

Μάριος Άγκος (Τζιμ)

Σεμέλη Δημητρακοπούλου (Λώρα)

Γιάννης Στούμπας (Τομ)

Δημήτρης Τσεκούρας (Γιόχαν)

Μαρία-Νεφέλη Χρονοπούλου (Αμάντα)ά...

Μουσική σύνθεση: Jeph Vanger

Επιμέλεια κίνησης: Ιωάννα Τουμπακάρη

Φωτιστικός σχεδιασμός: Γιώργος Ιεραπετρίτης

Βοηθός σκηνοθεσίας: Μαριλένα Μόσχου

Βοηθός κινησιολόγου: Μαριέττα Μαναρώλη

Σκηνογραφική ομάδα, Κατασκευές: Τίμοθυ

Λασκαράτος, Στέφανος Λώλος, Χρήστος

Κραγιόπουλος

Παίζουν: Μιχάλης Αφολαγιάν, Δημήτρης

Καπουράνης, Γιάννης Κόραβος, Λωξάνδρα

Λούκας, Aurora Marion, Κωνσταντίνος

Μαυρόπουλος, Γιώργης Παρταλίδης.

"Τ

έλος το Θέατρο" της Ηλέκτρας Ελληνικιώτη

έως 27 Μαΐου - Θέατρο Θησείων

Η παράσταση "Τέλος το Θέατρο" δεν εστιάζει στο πόσο πολιτικό μπορεί ή πρέπει να είναι το θέατρο, αλλά στο πόσο θεατρική δεν μπορεί και δεν πρέπει να είναι η πολιτική. Πρόκειται για μια κωμωδία που αναδεικνύει το άχρηστο, το ατεκμηρίωτο, το ειλικρινά ψεύτικο και την αποτυχία ως βασικά στοιχεία της ανθρώπινης συνάντησης.

Η παράσταση αποτελεί φόρο τιμής στους ανθρώπους του θεάτρου, επισημαίνοντας ότι η εξουσία επιδιώκει να επιβάλλεται, ενώ οι καλλιτέχνες προσπαθούν να την αντιμετωπίσουν με χιούμορ.

Συντελεστές

Σύλληψη ιδέας - Σκηνοθεσία: Ηλέκτρα Ελληνικιώτη

Κείμενο: Ηλέκτρα Ελληνικιώτη, Γεωργία Κανελλοπούλου

Δραματουργία: Γεωργία Κανελλοπούλου
Σκηνογραφία: Άρτεμις Φλέσσα
Κοστούμια: Δήμητρα Λιάκουρα
Πρωτότυπη Μουσική: Νίκος Τσώλης
Φωτογραφίες: Στέλιος Παπαρδέλας
Διεύθυνση παραγωγής: Τσαμπίκα Κωτούλα

Βοηθός Σκηνοθέτης: Γιώτα Κουϊτζόγλου
Παίζουν (αλφαβητικά): Μάνος Βαβαδάκης,
Νοεμή Βασιλειάδου, Μαρία
Γεωργιάδου, Βίκυ Κυριακουλάκου, Μαρία
Μαμούρη
Μουσικός επί σκηνής: Νίκος Τσώλης.

"Η

Γραμμή Σκιάς" του Τζόζεφ Κόνραντ

έως 12 Μαΐου

Η ιστορία της "Γραμμής σκιάς" του Κόνραντ παρουσιάζει το πέρασμα από τη νεότητα στην ωριμότητα, αλληγορικά μέσα από το πλήρωμα ενός πλοίου κατά τον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο. Οι χαρακτήρες αντιμετωπίζουν μια

παρατεταμένη δοκιμασία και αναδεικνύονται μέσα από την κοινή τους προσπάθεια. Η παράσταση βασίζεται στην κίνηση των ηθοποιών, στους ήχους των οργάνων και στους υπέρτιτλους αντί φυσικής φωνής, με μονοπρόσωπη αφήγηση

που φωτίζει τη μάχη του ανθρώπου με τη φύση.

Συντελεστές

Συγγραφέας: Τζόζεφ Κόνραντ

Μετάφραση: Ξενοφών Κομνηνός

Σκηνοθεσία, Διασκευή, Δραματουργική επεξεργασία: Γιώργος Σίμωνας

Μουσική Σύνθεση, Πιάνο: Τώνια Ράλλη (Here, Dragon)

Κινησιολογία: Άννα Ανουσάκη

Βοηθός σκηνοθέτη: Όλγα Ζιάζιαρη

Ενδυματολογία: Γέλυ Γκότση

Σκηνογραφία: Γιώργος Σίμωνας, Socos

Φωτισμοί: Γιώργος Βλαχονικολός - Ελεάννα Γιασεμή

Ερμηνεία: Γιάννης Λεάκος, Δημήτρης Ντάσκας, Γιώργος Τζαβάρας, Μιχάλης

Ζαχαρίας, Γεωργία Σωτηριανάκου, Ιωάννα Σίσκου!

Η Novus Theatre Ensemble παρουσιάζει τη νέα της παράσταση "Το Πόδι της Χήνας", μετά την παράσταση "Καύσωνας" στη Στέγη του Ιδρύματος Ωνάση. Στο χώρο διαλείμματος μιας πολυεθνικής εταιρείας, τέσσερις εργαζόμενοι βρίσκονται παγιδευμένοι σε ένα διάλειμμα που μοιάζει ατέλειωτο. Κάτω από φώτα φθορίου και σε κλίμα επιβεβλημένης εταιρικής ευγένειας,

«Το πόδι της Χήνας»

στο Από Μηχανής Θέατρο

έως 19 Μαΐου

περιμένουν να επιστρέψουν στη δουλειά τους. Καθώς η αναμονή παρατείνεται, η πίεση γίνεται αφόρητη και οι κρυφές επιθυμίες απειλούν να ξεσπάσουν. Η παράσταση συνομιλεί με τη σύγχρονη εργασιακή πραγματικότητα.

Συντελεστές

Σκηνοθεσία: Ζωή Μυλωνά

Δραματουργός: Άρτεμις Μάνου

Σύμβουλος δραματουργίας: Ευδοξία Ανδρουλιδάκη

Σκηνογράφος/ενδυματολόγος: Δημοσθένης Κλιμενώνφ

Μουσική: Γιώργος Ραμαντάνης
Βοηθοί σκηνοθέτριας: Αναστασία
Αλεξοπούλου - Ελίνα Κουβαρά

Ηθοποιοί: Κατερίνα Μαυρογεώργη, Ζωή
Μυλωνά, Γιάννης Παναγόπουλος, Νατάσα
Σφενδυλάκη, Kristof...

Αφρός των Ημερών" του Μπορίς Βιάν

έως τις 02 Ιουνίου

Μετά από δύο διαδοχικές σεζόν στην Αθήνα Στην παράσταση "Ο Αφρός των Ημερών" παρουσιάζεται ο ονειρικός κόσμος της νεότητας, όπου ο έρωτας και οι αισθήσεις συγκρούονται με τις δυσκολίες της ενηλικίωσης. Θέματα όπως η αρρώστια, ο εθισμός, η εργασία, οι κρατικοί θεσμοί, ο

στρατός και η αστυνομία εισβάλλουν στο φανταστικό σύμπαν της ξενοιασιάς.

Το έργο διατηρεί τον σουρεαλιστικό και παράλογο χαρακτήρα του, καθώς και το ιδιαίτερο χιούμορ του, αποκαλύπτοντας την εύθραυστη ισορροπία ανάμεσα στη φαντασία και την πραγματικότητα.

Συντελεστές: Συγγραφέας: Μπορίς Βιάν
Διασκευή, σκηνοθεσία: Μαριτίνα Πάσσαρη
Δραματουργική επεξεργασία: Η Ομάδα
Σκηνικά κοστούμια: Ευδοκία Βεροπούλου
Επιλογή μουσικής: Μαριτίνα Πάσσαρη
Μουσική: Στάθης Ιωάννου
Κίνηση: Αλίκη Καζούρη
Φωτισμοί: Ευδοκία Βεροπούλου

Παίζουν: Αθανασία Κουρκάκη (Χλόη,
Αστυνομικός Ντάγκλας)

Σε μια έρημη πολιτεία στέκεται μια εκκλησία με μια μεγάλη, σκοτεινή καμπάνα που δεν ηχεί πια. Η ιστορία ξεκινά το 1191 μ.Χ., όταν το χωριό της Ευλογιάς, κάποτε γνωστό ως "Παράδεισος", πλήττεται από γενοκτονία και λοιμό. Οι κάτοικοι αναζητούν τρόπο να επανορθώσουν και να επιστρέψουν στην ευμάρεια.

Συντελεστές
Συγγραφέας: Θανάσης Τριαρίδης

Γιώργος Μπουφίδης (Τσικ, Ζαν Σολ Παρτρ, Ιερέας)
Στρατής Νταλαγιώργος (Νικολά, Γιατρός, Χριστός, Γάτος),
Νικόλας Παπούλιας (Κόλιν)
Μαριτίνα Πάσσαρη (Ποντίκι, Ιζίς)
Ντόνα Πετροπούλου (Αλίζ, Αστυνομικός Ντάγκλας)

"**Η** Μουγγή Καμπάνα"

του **Θανάση Τριαρίδη**

έως **19 Μαΐου**

Σκηνοθεσία: Μάριος Κρητικόπουλος, Πάνος Αποστολόπουλος

Δραματουργική επεξεργασία: Ομάδα Rodez
Μουσική: Ηλέκτρα Σαρρή

Σκηνικά/Κοστούμια: Αλεξάνδρα-Αναστασία Φτούλη

Επιμέλεια κίνησης: Νικόλας Χατζηβασιλειάδης

Σχεδιασμός φωτισμών: Δημήτρης Μπαλτάς
Φωτογραφίες Αφίσας: Κωνσταντίνος Παπαδημητρίου

Φωτογραφίες παράστασης: Νίκος Τσίρος

Ερμηνεύουν (αλφαβητικά): Σόνια Καλαϊτζίδου, Μάριος Κρητικόπουλος, Ανθή Σαββάκη, Ηλέκτρα Σαρρή.

Η «Ήμερη» του Φίοντορ

**Ντοστογιέφσκι σε σκηνοθεσία
Γιάννη Νταλιάνη επανέρχεται
για λίγες παραστάσεις στο
Θέατρο Πορεία**

08 - 31 Μαΐου

Η διασκευή της αριστουργηματικής νουβέλας του Ντοστογιέφσκι «Ήμερη» με τον υπότιτλο «Η Ανατομία μιας Πτώσης» επανέρχεται ανανεωμένη από 8 Μαΐου και για 15 παραστάσεις στο θέατρο Πορεία.

Οι μικρές αλλά ουσιαστικές αλλαγές, που θα γίνουν για την προσαρμογή της παράστασης στον νέο σκηνικό χώρο, θα προσφέρουν στους θεατές του θεάτρου Πορεία μια ανανεωμένη εκδοχή, καθώς μάλιστα τον ρόλο του συζύγου-ενεχυροδανειστή θα επωμιστεί ο σκηνοθέτης και δραματουργός της παράστασης Γιάννης Νταλιάνης. Ήμερη, η Ιώβη Φραγκάτου που μας πρόσφερε μια από τις ξεχωριστές γυναικείες ερμηνείες της χρονιάς καθώς και η Δήμητρα Σταύρου, ο Γιώργος Κορομπίλης και στην φωνή του ανακριτή ο Δημήτρης Πιατάς.

Η παράσταση διατηρεί τη μεταφυσική ατμόσφαιρα του Ντοστογιέφσκι, ενώ συνομιλεί με το σήμερα – με έναν κόσμο που συνεχίζει να εγκλωβίζει, να απομονώνει, να τιμωρεί. Ο έρωτας μετατρέπεται σε πράξη εξουσίας, η αγάπη σε εμμονή, και η λύτρωση σε αδιέξοδο.

Ένας άντρας, θύμα μιας ανυπόστατης συκοφαντίας, αποτραβιέται από την κοινωνία και ανοίγει ένα ενεχυροδανειστήριο. Εκεί, μέσα στην ψυχρή του μοναξιά, γνωρίζει μια νεαρή ορφανή κοπέλα – ένα πλάσμα αθώο και ανεξάρτητο, που παλεύει να επιβιώσει. Της προτείνει να παντρευτούν, εκείνη δέχεται, αλλά ο γάμος τους μετατρέπεται σε έναν λαβύρινθο φόβου και αμοιβαίας αδυναμίας. Η σιωπή της γίνεται καθρέφτης της δικής του ενοχής. Η πτώση – αναπόφευκτη.

«...Για την αγάπη της ήμουν αίσιος από τότε. Αφού όποτε γύριζα σπίτι ριχνόταν σαν

παιδί στην αγκαλιά μου! Άρα με αγαπούσε.
Ή μάλλον ήθελε να με αγαπήσει.
Προσπαθούσε. Ενώ εγώ ήμουν γι' αυτήν
ένα αίνιγμα. Κι' αυτό ακριβώς ήταν το
σχέδιο! Να αποτελώ γι' αυτήν ένα αίνιγμα!
Όχι για πάντα. Μέχρι να φτάσω τον στόχο

μου. Τις 30.000 ρούβλια. Και τότε θα της
έδειχνα όλη μου την αγάπη. Και μάλιστα με
τόκο!...»

Αδάμ Κατσούκης - Τα χρόνια της ζωγραφικής: Αναδρομική έκθεση στη Δράμα

έως τις 10 Μαΐου, Αρχαιολογικό Μουσείο Δράμας

Η Μέριμνα Ποντίων Κυριών Δράμας, Οι Φίλοι του Αρχαιολογικού Μουσείου Δράμας, Πολιτιστικών και Φυσικών Μνημείων πόλης και περιοχής Δράμας, σε συνεργασία με την Εφορεία Αρχαιοτήτων Δράμας, διοργανώνουν στο Αίθριο του Αρχαιολογικού Μουσείου Δράμας την έκθεση ζωγραφικής του Δραμινού εικαστικού Αδάμ Κατσούκη, με θέμα «Τα χρόνια της ζωγραφικής».

Πρόκειται για μια μεγάλη αναδρομική έκθεση που περιλαμβάνει έργα του εικαστικού από τα πρώτα φοιτητικά χρόνια μέχρι τις πρόσφατες δημιουργίες του.

Γεννημένος στην Αθήνα το 1974, ο Αδάμ Κατσούκης περνά τα παιδικά και νεανικά του χρόνια στη Δράμα και σε ηλικία είκοσι ετών μετακομίζει στη Φλωρεντία.

Εκεί φοιτά στη Florence Academy of Art, από την οποία αποφοιτά το 1998, ξεκινώντας αμέσως να εκθέτει έργα του σε πολυάριθμες δημόσιες και ιδιωτικές γκαλερί, κυρίως στη Μεγάλη Βρετανία, τις Ηνωμένες Πολιτείες και την Ιταλία. Το 2001 συμμετέχει με αυτοπροσωπογραφία στον διαγωνισμό της Royal Society of Portrait Painters στο Λονδίνο, ενώ ατομικές του εκθέσεις φιλοξενούνται στην Πινακοθήκη του Πειραιά το 2007 και στη Δημοτική Πινακοθήκη Θεσσαλονίκης το 2009. Στη

Η μεγάλη αναδρομική έκθεση του Νικόλα Κληρονόμου μας προσκαλεί να ανακαλύψουμε την πολυετή διαδρομή ενός δημιουργού που κινείται με μοναδική ευχέρεια ανάμεσα στη ζωγραφική και τη σκηνογραφία. Πρόκειται για έναν καλλιτέχνη που τα έργα του διακρίνονται για την εσωτερική δυναμική ισορροπία τους, την αντιθετική εναρμόνιση των χρωματικών τους τόνων, τις σχεδιαστικές τους επίσης φόρμες που, μέσα

Φλωρεντία εντάσσεται ενεργά στο ζωντανό καλλιτεχνικό και πολιτιστικό περιβάλλον της πόλης, αναπτύσσοντας βαθιές φιλίες με ζωγράφους και ποιητές, που τον συνοδεύουν στην ωρίμανση ενός όλο και πιο προσωπικού και εσωτερικού εικαστικού λόγου — πιο ελεύθερου και ενστικτώδους, και λιγότερο δεσμευμένου από την κλασική παράδοση. Παράλληλα, έρχεται σε επαφή με τον θεατρικό χώρο, συμμετέχοντας σε πλήθος παραστάσεων με σκηνογραφικές του δημιουργίες.

Η έκθεση «Νικόλας

Κληρονόμος: Αναδρομή 1985-2025» στην Πινακοθήκη του Δήμου Αθηναίων

01 Μαΐου – 14 Ιουνίου

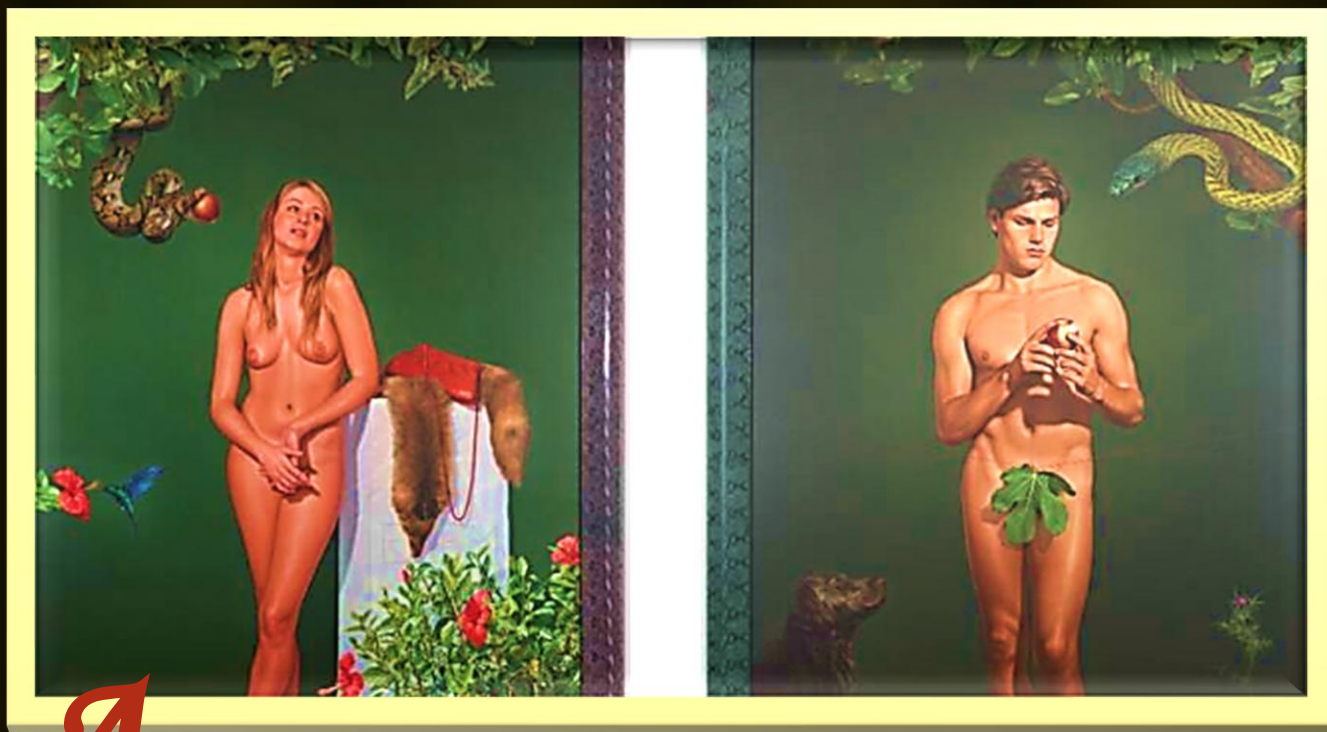
από την εξπρεσιονίζουσα «γραφή» τους, συνδέουν δομές κι επιφάνειες, εντάσεις και υφέσεις, αποτυπωνόμενες χειρονομίες και ρυθμούς, στοιχεία που με άλλα λόγια υποβάλλουν μέσα από τα θέματά του, αληθοφανείς όσο κι αλληγορικές διαστάσεις.

Το χαρακτηριστικό γνώρισμα σε πολλά από τα έργα του Νικόλα Κληρονόμου, είναι ότι συνυπάρχει η εγγύτητα με την απόσταση, καθώς και η οικειότητα με την παραδοξότητα, μέσα από κάθε λογής

αινίγματα που συναντά κανείς στην καθημερινότητα, αλλά και στις εναλλαγές των ανθρώπινων διαθέσεων και των ανάλογων βιωμάτων.

Η επικέντρωση της θεματολογίας του καλλιτέχνη αφορά το αστικό τοπίο, μαζί με

τις κατά καιρούς μεταμορφώσεις του, γεγονός που οδηγεί σε ανάλογη συνάφεια με το παρόν και την μνήμη, την επιμέρους παραστατικότητα με την μνημειακότητα, την ατομικότητα με την συλλογικότητα, την συνείδηση επίσης με το υποσυνείδητο της ανθρώπινης εμπειρίας.

Αχιλλέας Δρούγκας – Ο Χειρισμός της Πραγματικότητας:

Έκθεση στην Art Gallery «Έντεχνον»

έως 10 Μαΐου

Η ζωγραφική του Αχιλλέα Δρούγκα περιγράφεται συχνά με όρους ακραίας δεξιοτεχνίας και φωτογραφικής αληθοφάνειας. Όμως το ουσιαστικό διακύβευμα δεν είναι η μίμηση της πραγματικότητας, αλλά η μετατόπιση από το «βλέπω» στο «διαβάζω».

Η λεία, ακριβής, εντυπωσιακή ζωγραφική επιφάνεια γίνεται πύλη προς τον στοχασμό. Κάθε πίνακας είναι μια προσεκτικά σκηνοθετημένη σύνθεση που μαγνητίζει το βλέμμα και στη συνέχεια ωθεί τον θεατή να αναρωτηθεί γιατί η μορφή έχει οργανωθεί με αυτόν τον τρόπο, τι ρόλο παίζουν τα

αντικείμενα και ποια σχέση δημιουργείται μεταξύ του αντικειμένου και του συμβόλου.

Ο σημειωτικός hyperrealism του Δρούγκα είναι ταυτόχρονα ύφος, μέθοδος και δομημένη χειρονομία. Το αντικείμενο αποδίδεται με τέτοια πειστικότητα που τελικά αποκαλύπτει πόσο κατασκευασμένη είναι η ίδια η «πραγματικότητα» της εικόνας.

Η Λίζα Μέρλιν – Βασιλάτου ανήκει στις ζωγράφους που αντιλαμβάνονται τη ζωγραφική σαν μία συμφωνία χρωματικών τόνων, σαν μία εκκένωση χρωματικού βιώματος πάνω στο μουσαμά», Στέλιος Λυδάκης, επ. Καθηγητής Ιστορίας Ευρωπαϊκής Τέχνης, Πανεπιστήμιο Αθηνών.

Η Ελίζα Γερολυμάτου Ιστορικός Τέχνης – Μουσειολόγος, και Επιμελήτρια της Δημοτικής Πινακοθήκης Λέφα γράφει συγκεκριμένα: «Μία καλλιτέχνιδα γόνιμη και παραγωγική με αναζητήσεις προς μεταϊμπρεσιονιστικές αλλά και εξπρεσιονιστικές κατευθύνσεις, αξίες και ζωγραφικές διατυπώσεις που

Με άλλα λόγια, δεν ζωγραφίζει «σαν να φωτογραφίζει», αλλά ζωγραφίζει τόσο πειστικά, ώστε να υποδεικνύει ότι αυτό που προσλαμβάνουμε ως πραγματικό μέσα στον πίνακα είναι αποτέλεσμα επιλογών, οργάνωσης, σκηνοθεσίας. Έτσι, η αληθοφάνεια, ενώ αρχικά είναι στρατηγική σαγήνευσης του βλέμματος, στη συνέχεια γίνεται εργαλείο συνειδητοποίησης.

Λίζα Μέρλιν-Βασιλάτου – Ρ

**Ι C T U R E S: Έκθεση στη
Δημοτική Πινακοθήκη Λέφα**

έως 12 Μαΐου

χαρακτηρίζονται από την έμφαση στο ουσιαστικό, τον εκφραστικό πλούτο, την ατμοσφαιρικότητα του χώρου, την ένταση του πινέλου και την δύναμη στην υποβολή του χρώματος, τη σαφήνεια της σύνθεσης, την εσωτερικότητα, τις πλήρεις και σχηματοποιημένες μορφές, το πηγαίο φως.

Το έργο της Λίζας Μέρλιν – Βασιλάτου είναι επαναστατικό χωρίς όμως φανταστικές εκρήξεις. Είναι επαναστατικό γιατί απλούστατα είναι ΑΛΗΘΙΝΟ και το ΑΛΗΘΙΝΟ είναι σπάνιο σε αυτή την εποχή της εκζήτησης και του εντυπωσιασμού.

Αποτυπώνει με έναν απόλυτα προσωπικό τρόπο ότι μπορεί να διέγειρε την φαντασία της, στιγμάτισαν τη μνήμη, το συναίσθημα

και το υποσυνείδητο – τόσο ως οπτικά ερεθίσματα, όσο και ως βιωμένες εμπειρίες.

Η Λίζα Μέρλιν – Βασιλάτου με θέρμη, δύναμη και ευαισθησία επιδιώκει να εκφράσει το απόλυτα προσωπικό της όραμα με χρώμα,

Νατάσα Μεταξά – Light is

Life: Έκθεση στην Αίθουσα Τέχνης Art Project Space

έως 15 Μαΐου

Με έναν τίτλο που συμπυκνώνει την ουσία της δημιουργικής της αναζήτησης, η εικαστικός Νατάσα Μεταξά παρουσιάζει την ατομική της έκθεση Light is Life, στην Αίθουσα Τέχνης Art Project Space, από τις 22 Απριλίου έως τις 15 Μαΐου 2026, σε επιμέλεια της Ιστορικού Τέχνης Λουΐζας Καραπιδάκη.

Στον εικαστικό κόσμο της δημιουργού, τα έργα λειτουργούν σαν ανοιχτά παράθυρα στον τοίχο σιωπηλές πηγές θετικής ενέργειας που αναπνέουν μέσα στον χώρο. Το φως, κεντρικός άξονας της θεματικής της, δεν αποτελεί απλώς ένα οπτικό φαινόμενο, αλλά μια ζωντανή δύναμη που διατρέχει και διαμορφώνει τη δομή κάθε σύνθεσης. Διαχέεται, αγγίζει και φωτίζει την

φως και φόρμες, να καθορίσει τη ζωτική της σχέση με τον κόσμο που την περιβάλλει και να καταστήσει ορατά ως ψυχικά αποτυπώματα, τα βιώματα και τους στοχασμούς της».

ανθρώπινη μορφή, αποκαλύπτοντας μια εσωτερική, άρρητη κατάσταση, μια σιωπή που συχνά παραμένει κρυμμένη στη σκιά.

Οι μορφές, μέσα από τη λιτότητα και τη συγκράτησή τους, αποκτούν υπόσταση και εκφράζουν ένα εύρος συναισθημάτων: δυναμισμό, τρυφερότητα, στοχασμό, αλλά και μια υπόγεια αγωνία για ελευθερία και αυτονομία. Το νερό, σε έναν διακριτικό διάλογο με το φως, μοιάζει να τις περιβάλλει και να τις αγκαλιάζει, προσδίδοντας τους μια αίσθηση ζεστασιάς και εσωτερικής δύναμης. Μαζί, φως και νερό εντείνουν τη συγκινησιακή φόρτιση των έργων, δημιουργώντας πεδία βαθιά συναισθηματικής εμπειρίας.

Η ζωγραφική της Νατάσας Μεταξά ισορροπεί ανάμεσα στη λογική και το συναίσθημα. Η γεωμετρία λειτουργεί ως δομική γλώσσα, ενώ τα ζωντανά χρώματα εισάγουν μια δυναμική ρευστότητα. Κάθε επιφάνεια δομείται πάνω σε αρμονικές

αναλογίες, δημιουργώντας ένα αόρατο πλέγμα που λειτουργεί ως φορέας σκέψεων και συναισθημάτων. Το χρώμα, άλλοτε υπακούοντας και άλλοτε ανατρέποντας αυτή τη δομή, απλώνεται με ένταση, πλημμυρίζοντας το έργο με ζωή.

Ατομικός Κήπος: Ομαδική

έκθεση στην Poseidon Art Gallery

έως 14 Ιουνίου

εργαλείο αποκάλυψης μετατρέποντας την προσωπική εμπειρία σε οικουμενική γλώσσα εικόνων και συμβόλων. Ο "Ατομικός κήπος" δεν είναι ένας χώρος φυγής αλλά μία ενεργή στάση απέναντι στην πραγματικότητα.

Η έκθεση αυτή επιχειρεί να χαρτογραφήσει αυτούς τους "κήπους", όχι ως φυσικούς τόπους αλλά ως πεδία ύπαρξης μνήμης και αντίστασης. Εκεί όπου το προσωπικό γίνεται συλλογικό και η τέχνη μετατρέπεται σε χώρο συνάντησης και ελπίδας..

Συμμετέχουν οι εικαστικοί: Μανόλης Γιανναδάκης, Μαρία Γιαννακάκη, Κατερίνα Δημητριάδου, Βασίλης Ζωγράφος, Θεόδωρος Κοσσίδης, Θοδωρής Λάλος, Χρύσα Μαρατζίδου, Νατάσα Μπαλουκτσή, Τάνια Σιώπη, Στέλιος Τόλιος.

Ο "Ατομικός Κήπος" αποτελεί μια εικαστική πρόταση που αναδεικνύει την ανάγκη, την αναζήτηση ενός τόπου όπου η σκέψη, το συναίσθημα και η μνήμη μπορούν να δημιουργήσουν ελεύθερα. Κάθε εικαστικός προσεγγίζει αυτόν τον "κήπο" με τον δικό του μοναδικό τρόπο. Άλλοτε ως τόπο γαλήνης και περισυλλογής και άλλοτε ως πεδίο σύγκρουσης και εσωτερικής αναζήτησης. Η ατομική ματιά γίνεται

“ΟΙ ΑΥΤΟΔΙΔΑΚΤΟΙ: ΑΠΟ ΤΟΝ

ΘΕΟΦΙΛΟ ΣΤΙΣ ΜΕΡΕΣ ΜΑΣ”:
Ομαδική έκθεση στην Γκαλερί
Σκουφά

έως 16 Μαΐου

Η έκθεση χαρτογραφεί μια εικαστική διαδρομή που εκτείνεται από το έργο του Θεόφιλου έως τη σύγχρονη εικαστική έκφραση, αναδεικνύοντας τη διαχρονική παρουσία της αυτοδίδακτης δημιουργίας στην τέχνη. Πρόκειται για μια γέφυρα ανάμεσα σε διαφορετικές εποχές, όπου η ανάγκη για έκφραση υπερβαίνει τα όρια της ακαδημαϊκής εκπαίδευσης και αναδεικνύει την προσωπική διαδρομή μάθησης και δημιουργίας.

Από τη λαϊκή εικονογραφία και τη βιωματική αφήγηση έως τις σύγχρονες αναζητήσεις και τα προσωπικά ιδιώματα, η αυτοδίδακτη ζωγραφική αποκαλύπτει εκφραστικούς τρόπους που δεν υπακούουν σε ακαδημαϊκούς ή μη κανόνες, αλλά γεννιούνται από την εσωτερική ανάγκη για δημιουργία.

Στην έκθεση συμμετέχουν τόσο παλαιότεροι, γνωστοί καλλιτέχνες, όσο και νεότεροι, καταξιωμένοι, οι οποίοι έχουν

ξεχωρίσει για τη δυναμική της δουλειάς τους. Παρά τις διαφορετικές αφετηρίες και επιρροές, μοιράζονται το ίδιο πάθος για την τέχνη και την ελευθερία της έκφρασης, αποδεικνύοντας ότι η δημιουργικότητα δεν περιορίζεται από ακαδημαϊκά πλαίσια.

Καλλιτέχνες της έκθεσης: Αλέξης Ακριθάκης, Μίνως Αργυράκης, Σοφία Καλογεροπούλου, Κάππου, Φώτης Κόντογλου, Μποστ, Μαρία Πωπ, Niki de Saint Phalle, Ευγένιος Σπαθάρης, Σκλάβαινας, Ίρις Χαραμή, Θεόφιλος Χατζημιχαήλ, Αλέξης Πλάτων Χατζημιχαήλ, Έρση Χατζημιχαήλ, Γιώργος Χαρίδημος, Νικόλαος Α. Χριστόπουλος

Η έκθεση “Αναδρομικά: Επιλογές από τη συλλογή του Μουσείου Βορρέ” επιχειρεί μια σύγχρονη ανάγνωση της συλλογής, μέσα από θεματικές ενότητες που αναδεικνύουν τη συνάφειά της με το σήμερα, υπερβαίνοντας τη συμβατική χρονολογική παρουσίαση. Συγκεντρώνοντας έργα από τη μεταπολεμική περίοδο έως τα τέλη του 20ού αιώνα, φωτίζει άγνωστες ή λιγότερο προβεβλημένες πτυχές της συλλογής —με έργα των Λιλής Αρλιώτη, Γιώργου Ιωάννου, Βαλέριου Καλούτση και Δημήτρη Ντοκατζή— ενώ παράλληλα επαναπλαισιώνει έργα καλλιτεχνών όπως ο Αλέξης Ακριθάκης, ο Πάνος Βαλσαμάκης, η Νίκη Καναγκίνη και ο Γιάννης Κουνέλλης κ.ά. Η ιχνηλάτηση σύγχρονων ζητημάτων μέσα

Αναδρομικά: Έκθεση με

**επιλογές από τη συλλογή του
Μουσείου Βορρέ**

έως την Άνοιξη του 2027

από το πρίσμα του παρελθόντος αποκαλύπτει τόσο τις καταβολές τους όσο και τη διαρκή τους επικαιρότητα. Εξετάζονται αγωνίες που σήμερα μοιάζουν επείγουσες —όπως οι τεχνολογικές εξελίξεις, ο δημόσιος χώρος, το περιβάλλον, οι μετακινήσεις πληθυσμών και οι έμφυλες ταυτότητες— αναδεικνύοντας τη βαθύτερη ιστορική τους συνέχεια.

Οι προσεγγίσεις των Ελλήνων καλλιτεχνών καταδεικνύουν ότι το δεύτερο μισό του 20ού αιώνα δεν ακολούθησε γραμμική πορεία, αλλά διαμορφώθηκε μέσα από συνεχείς ταλαντώσεις: ανάμεσα στην ενδοσκόπηση και την εκδηλωτικότητα, τη συνοχή και τη σύγκρουση. Σε αυτές τις δυναμικές εντάσεις αναγνωρίζεται η καταγωγή αλλά και η ζωτικότητα της σύγχρονης ελληνικής τέχνης, με τις συγγένειες και τις αντιφάσεις που τη διατρέχουν έως σήμερα.

Η έκθεση ανοίγει έναν διάλογο με την ιστορία, δίνοντας την ευκαιρία για μια νέα ματιά στο πρόσφατο παρελθόν. Προσκαλεί το κοινό να αναλογιστεί πώς οι καλλιτέχνες,

από γενιά σε γενιά, μορφοποιούν και νοηματοδοτούν την αβεβαιότητα. Παράλληλα, σηματοδοτεί την αρχή μιας αναδρομής στη σύγχρονη ελληνική τέχνη,

φέρνοντας στο φως ξεχασμένες ή ανεκπλήρωτες οφειλές προς το παρελθόν.

Raíces de mi Patria: Ομαδική

έκθεση στην CL Art Gallery
Athens

07 - 20 Μαΐου

Η έκθεση «Raíces de mi Patria» (Οι Ρίζες της Πατρίδας μου) αποτελεί μία πολυδιάστατη εικαστική συνάντηση καλλιτεχνών από το Μεξικό και άλλες χώρες, σε συνεργασία με την Πρεσβεία του Μεξικού στην Αθήνα, που αναδεικνύει τη σύγχρονη καλλιτεχνική δημιουργία μέσα από διαφορετικά πολιτισμικά βλέμματα. Η έκθεση εστιάζει στην έννοια της ταυτότητας, της μνήμης και της πολιτισμικής κληρονομιάς, μέσα από έργα που αντλούν έμπνευση από τις προσωπικές ρίζες κάθε δημιουργού. Ζωγραφική, μικτές τεχνικές και σύγχρονες εικαστικές εκφράσεις συνθέτουν ένα δυναμικό αφήγημα που γεφυρώνει το τοπικό με το παγκόσμιο.

Μέσα από έντονα χρώματα, συμβολισμούς και προσωπικές αφηγήσεις, οι καλλιτέχνες αποτυπώνουν τη σχέση τους με την πατρίδα – είτε ως τόπο καταγωγής είτε ως εσωτερικό τοπίο. Από λαϊκά μοτίβα και παραδοσιακά

στοιχεία έως σύγχρονες αφαιρετικές προσεγγίσεις, η έκθεση αναδεικνύει τη δύναμη της τέχνης ως μέσο πολιτισμικού διαλόγου και δημιουργικής συνύπαρξης. Η «Raíces de mi Patria» φιλοδοξεί να αποτελέσει ένα σημείο συνάντησης διαφορετικών φωνών, ενισχύοντας την κατανόηση και την ανταλλαγή μεταξύ πολιτισμών, ενώ παράλληλα προσκαλεί το κοινό να αναλογιστεί τις δικές του ρίζες και την προσωπική του ταυτότητα.

Μουσικά Δρώμενα

Μάριο Μπρουνέλλο παίζει Μπαχ

05 Μαΐου - Μέγαρο Μουσικής Αθηνών

Ο βιολοντσελίστας Μάριο Μπρουνέλλο έγινε παγκοσμίως γνωστός το 1986, όταν κέρδισε τον περίφημο διεθνή διαγωνισμό Τσαϊκόφσκι της Μόσχας, ως ο πρώτος Ιταλός που αποσπούσε αυτή την τόσο σημαντική διάκριση. Έκτοτε παραμένει σταθερά στην πρώτη γραμμή των μεγαλύτερων και πιο περιζήτητων σολίστ των καιρών μας –

διατηρώντας ένα ιδιαίτερα φιλέρευνο και ανήσυχο πνεύμα, το οποίο τον οδήγησε στην εξοικείωση με ένα σπανιότατο μουσικό όργανο, το πίκολο βιολοντσέλο. Πρόκειται για τον χαμένο «τενόρο» της οικογένειας των βιολιών, ένα όργανο που χάρη στην κατασκευή και την έκτασή του έχει την ικανότητα να αναλαμβάνει είτε το ρόλο του βιολιού είτε του βιολοντσέλου – μάλιστα ο

μεγάλος Γ.Σ. Μπαχ το αξιοποίησε σε αρκετές από τις καντάτες του.

Ο Μάριο Μπρουνέλλο ολοκληρώνει φέτος το φιλόδοξο και τολμηρό καλλιτεχνικό εγχείρημα που ξεκίνησε στο Μέγαρο Μουσικής πέρυσι, να ερμηνεύσει δηλαδή όλες τις Σονάτες και Παρτίτες του Μπαχ για σόλο βιολί, έργα-σταθμούς για το ρεπερτόριο του βιολιού και για το σύνολο

της μουσικής μπαρόκ, παίζοντάς τες στο πίκολο βιολοντσέλο. Όπως χαρακτηριστικά λέει ο ίδιος, «το βιολί κατακτά την κορυφή από τη φωτεινή νότια πλευρά, το βιολοντσέλο πίκολο αναρριχάται τη σκοτεινή βόρεια, αλλά το βουνό παραμένει το ίδιο». Ένα είναι σίγουρο, πως το... sequel της άκρως επιτυχημένης περσινής του εμφάνισης αναμένεται με μέγιστη ανυπομονησία.)

Συμφωνία «του Διός»

06 - 07 Μαΐου - Λαμία, Λάρισα

Συνεπής με την πάγια στόχευσή της, να αποτελεί πρέσβειρα της λόγιας συμφωνικής μουσικής σε όλη την ελληνική επικράτεια, η Κρατική Ορχήστρα Αθηνών, υπό την ερμηνευτική καθοδήγηση της αρχιμουσικού Κάτιας Μολφέση, επισκέπτεται την Λαμία (06/05) και τη Λάρισα (07/05) παρουσιάζοντας το

υπέρτατο συμφωνικό αριστούργημα του Μότσαρτ, την τελευταία του Συμφωνία, επονομαζόμενη «του Διός» χάρη στη λαμπρότητα και το μεγαλείο της. Οι λάτρεις της ρομαντικής συναισθηματικότητας θα έχουν την ευκαιρία να απολαύσουν τη λυρική σερενάτα του Τσαϊκόφσκι, ενώ όλοι θα γνωρίσουν το έργο ενός εκ των πιο

αναγνωρισμένων και δραστήριων συνθετών της πατρίδας μας, του Σπύρου Μάζη, όπως το προσεγγίζουν οι δύο κορυφαίοι κορνίστες της Ορχήστρας.

Πρόγραμμα Εκδήλωσης

ΠΙΟΤΡ ΙΛΙΤΣ ΤΣΑΪΚΟΦΣΚΥ (1840 – 1893),
Σερενάτα για έγχορδα σε ντο μείζονα, έργο
48

ΣΠΥΡΟΣ ΜΑΖΗΣ (γεν. 1957), Κοντσέρτο για
δύο κόρνα και ορχήστρα

ΒΟΛΦΓΚΑΝΓΚ ΑΜΑΝΤΕΟΥΣ ΜΟΤΣΑΡΤ (1756
– 1791), Συμφωνία αρ. 41 σε ντο μείζονα,
Κ.551 «του Διός».

θάλασσα και εξερευνητές

08 Μαΐου – Αίθουσα Τελετών Α.Π.Θ.

Αγγλίας, με άξεστο χαρακτήρα, που ζει μοναχικά μια δύσκολη ζωή στη θάλασσα, γεμάτη περιπέτειες.

Οι 'Θαλασσινές Εικόνες' του Έντουαρντ Έλγκαρ είναι πέντε υπέροχες μινιατούρες που αποτελούν μελοποιημένα ποιήματα διαφορετικών συγγραφέων. Στη σκέψη τους κυριαρχεί η έννοια του διαχωρισμού, με την ακτογραμμή να μετατρέπεται στο όριο μεταξύ ρουτίνας και απόδρασης, παρελθόντος και μέλλοντος, ζωής και θανάτου, επίγειου και επουράνιου.

Η 'Συμφωνία της Ανταρκτικής' του Ραλφ Βων Ουίλιαμς αντλεί τα θέματά της από την μουσική της ταινίας 'Scott of the Antarctica' (1948) που είχε γράψει ο συνθέτης. Συνδυάζει την μεγαλοπρέπεια μπροστά στα εκπληκτικά τοπία της Ανταρκτικής, με τον ηρωισμό των εξερευνητών της, αλλά και την παγωμένη ερημιά αυτής της ηπείρου και τη ζοφερότητά της,

Ενα συναρπαστικό ταξίδι στις θάλασσες του κόσμου μας υπόσχονται τα έργα των τριών Άγγλων συνθετών του προγράμματος 'Θάλασσα και Εξερευνητές' του κύκλου 'Μουσικές του Κόσμου'. Τα '4 Θαλασσινά Ιντερλούδια' είναι μία σουίτα τεσσάρων εικόνων βγαλμένων από την κορυφαία όπερα του Μπέντζαμιν Μπρίτεν 'Πίτερ Γκράιμς', που είναι εμπνευσμένη από τον ομώνυμο παράξενο ήρωα του Τζωρτζ Κραμπ, έναν σκληρό ψαρά της Ανατολικής

προκαλώντας πλήθος συναισθημάτων. Συμπράττει η εξαιρετική Ουγγαρέζα τραγουδίστρια Dorottya Láng, ενώ στο πόντιουμ βρίσκεται ο καταλληλότερος οδηγός για ένα βρετανικό θαλασσινό ταξίδι, ο Leo McFall.

Πρόγραμμα: Μπέντζαμιν Μπρίτεν (1913-1976):
‘Τέσσερα Θαλασσινά Ιντερλούδια’ από το
έργο ‘Peter Grimes’

Έντουαρντ Έλγκαρ (1857-1934): Θαλασσινές
Εικόνες, έργο 37 (Α΄ εκτέλεση Κ.Ο.Θ.)

Ραλφ Βων Ουίλιαμς (1872-1958): Συμφωνία αρ.7
(«Συμφωνία της Ανταρκτικής») (Α΄ εκτέλεση
Κ.Ο.Θ.)

Philharmonia Orchestra, Διευθύνει ο Λεωνίδας Καβάκος

09 Μαΐου - Μέγαρο Μουσικής Αθηνών

Μυθικές ηρωίδες, τσελιστικός λυρισμός, συμφωνική δραματικότητα. Ντβόρζακ, Σούμαν, Μπραμς. Τρεις γενιές μουσουργών, τρεις διαφορετικές όψεις του ρομαντισμού. Ο Σούμαν είχε οραματιστεί στον νεαρό Μπραμς τον διάδοχο του Μπετόβεν. Ο ώριμος Μπραμς είχε αφουγκραστεί στον

νεαρό Ντβόρζακ έναν αναδυόμενο σπουδαίο συνθέτη. Η τραγική όπερα Βάντα του Αντονίν Ντβόρζακ εξιστορεί τον θρύλο της πριγκίπισσας Βάντας, κόρης του Κράκου, ιδρυτή της Κρακοβίας. Η ηρωική πριγκίπισσα, αφού αποκρούσει τους εισβολείς, θυσιάζεται στα νερά του Βιστούλα εκπληρώνοντας το τάμα της για τη βοήθεια

των θεών. Η γεμάτη ζωτικότητα και ρυθμός Εισαγωγή της όπερας αναδεικνύει την αποφασιστικότητα της ηρωίδας. Το 1850 αποτελεί ορόσημο για το ρεπερτόριο του βιολοντσέλου, καθώς ο Ρόμπερτ Σούμαν γράφει το πρώτο σημαντικό κοντσέρτο του είδους, μετά τον Χάυντν. Στην ποιητική μουσική γλώσσα του Σούμαν, ο σολίστας δεν αναλώνεται σε κενούς περιεχομένου δεξιοτεχνικούς ακροβατισμούς, αλλά συνομιλεί ισότιμα με την ορχήστρα. Εδώ δένει αρμονικά ο ζεστός ήχος και η αφηγηματικότητα της ερμηνείας του βιολοντσελίστα, Κίαν Σόλτανι. Η Πρώτη συμφωνία (1876) του Γιοχάννες Μπραμς έχει χαρακτηριστεί και ως «Δεκάτη Συμφωνία Μπετόβεν». Σε μια εποχή, που κυριαρχούσε η προγραμματική μουσική με εξωμουσικές

αναφορές, ο Μπραμς αποτολμά την επιστροφή στην «απόλυτη» μουσική και τις καθάρες μορφές. Γι' αυτό, ιδανική αναμένεται η ερμηνεία του Λεωνίδα Καβάκου, ο οποίος ως μάεστρος φημίζεται για την απέριτη ανάδειξη της εσωτερικής αρχιτεκτονικής των έργων, που με τον βελούδινο ήχο της Ορχήστρας Φιλαρμόνια θα ταξιδέψει το κοινό στον πλούσιο συναισθηματικό κόσμο του ρομαντισμού.

Με αφορμή τον εορτασμό της επετείου 100 χρόνων από την ίδρυση της Ακαδημίας Αθηνών, την ίδια μέρα, το Μέγαρο Μουσικής Αθηνών υποδέχεται, τιμής ένεκεν, τα μέλη της Ακαδημίας Αθηνών στη συναυλία..

***F*rom Salon to Street,** **Paris / Buenos Aires |** **Πιανιστικό ντουέτο Ε.** **Αλακιοζίδου - Λ. Θώμου**

09 Μαΐου - Ωδείο Αθηνών

Το πιανιστικό ντουέτο της Ερατώ Αλακιοζίδου και της Λητώ Θώμου, παρουσιάζει στο Ωδείο Αθηνών το "From Salon to Street: Paris / Buenos Aires" με έργα Francis Poulenc, Astor Piazzolla, Ντμίτρι Σοστακόβιτς, Γιάννη Κωνσταντινίδη, Carlos Guastavino, Arturo Márquez, για δύο πιάνο.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Fazil Say (γ. 1970), Black Earth, σε μεταγραφή για δύο πιάνο

Francis Poulenc (1899–1963), L' embarquement pour Cythère, Valse-musette for για δύο πιάνο

Astor Piazzolla (1921–1992), Soledad, Libertango (μεταγραφή για δύο πιάνο: Pablo Ziegler)

Ντμίτρι Σοστακόβιτς (1906–1975), Κοντσερτίνο σε λα ελάσσονα για δύο πιάνο, έργο 94

Γιάννης Κωνσταντινίδης (1903–1984), 8 Νησιώτικοι Χοροί για 2 πιάνο

Carlos Guastavino (1912–2000), Romance για δύο πιάνο, έργο 2, αρ. 1, Las niñas de Santa Fe, περ. 1940

Arturo Márquez (γ. 1950), Danzón αρ. 2 (μεταγραφή για δύο πιάνο: Γιάννης Λουπάκης)

Η Κρατική Ορχήστρα Αθηνών και το Ωδείο Φίλιππος Νάκας γιορτάζουν την ολοκλήρωση του φετινού κύκλου του Εργαστηρίου Χάλκινων Πνευστών με την καθιερωμένη πολυσυμμετοχική συναυλία τους στην Αίθουσα Δημήτρης Μητρόπουλος του Μεγάρου Μουσικής Αθηνών.

Την επιμέλεια του εργαστηρίου έχουν κορυφαίοι μουσικοί της Κρατικής Ορχήστρας Αθηνών, μέλη του Συνόλου "METALLON" με τη συνεργασία και την υποστήριξη του Ωδείου Φίλιππος Νάκας. Με στόχο την ανακάλυψη της χαράς της μουσικής μέσα από την ομαδική εργασία, τη γνωριμία με το ορχηστρικό ρεπερτόριο,

Συναυλία λήξης του

Εργαστηρίου "Τα Χάλκινα της ΚΟΑ"

11 Μαΐου - Ωδείο Φίλιππος Νάκας

αλλά και τη δυνατότητα συνεργασίας νέων μουσικών με τους έμπειρους και καταξιωμένους μουσικούς των Χάλκινων Πνευστών της Κ.Ο.Α., το εργαστήριο διοργανώθηκε για 12η χρονιά, δίνοντας χαρά σε όλους τους συμμετέχοντες και όλες τις συμμετέχουσες.

Στη συναυλία λήξης του εργαστηρίου συμμετέχει η Ορχήστρα Εγχόρδων του Ωδείου Φίλιππος Νάκας υπό τη διεύθυνση του Μιχάλη Παπαπέτρου. Με την ορχήστρα θα συμπράξουν ως σολίστ οι:

Λεωνίδας Μπαϊρακτάρης, Παναγιώτης Δημόπουλος (τρομπέτα) και Αλέξανδρος Μπαρλάς (τρομπόνι)λία.

Διαμάντια Μουσικής Δωματίου, σπάνια κατεργασμένα

11 Μαΐου – Μουσείο Νεότερου Ελληνικού Πολιτισμού

Μουσικά διαμάντια συχνά μένουν «ακατέργαστα», όχι λόγω μικρότερης αξίας τους αλλά εξαιτίας του δύσκολου συνδυασμού του μουσικού σχήματος που αφορούν. Την «κατεργασία» τους αναλαμβάνει το Κουιντέτο Εγχόρδων με κοντραμπάσο Quintarco, παρουσιάζοντας αριστουργήματα που σπάνια ακούγονται.

Σας προσκαλούμε να απολαύσετε τρία τέτοια έργα: ένα από τα κομψότερα κουιντέτα του Μποκερίνι, δύο βαλς για πιάνο του Αντονίν Ντβόρζακ διασκευασμένα από τον ίδιο τον συνθέτη

τους κι ένα αριστουργηματικό κουιντέτο του Μπλαν, έργο που αγγίζει τις κορυφές της δημιουργίας μουσικής δωματίου.

Πρόγραμμα Εκδήλωσης

ΛΟΥΙΤΖΙ ΜΠΟΚΕΡΙΝΙ (1743 – 1805)

Κουιντέτο εγχόρδων σε ντο ελάσσονα, έργο 37 αρ.1

ANTONIN NTBOPZAK (1841 – 1904)

Δύο βαλς έργο 54

ΑΝΤΟΛΦ ΜΠΛΑΝ (1828 – 1885)

Κουιντέτο εγχόρδων αρ.7 σε μι μείζονα, έργο 50

Δύο διακεκριμένες σολίστ με σταθερή παρουσία στις μεγάλες συναυλιακές αίθουσες και κορυφαίες συνεργασίες, η Αλίσα Μαργκούλις στο βιολί και η Λίλι Μάισκι στο πιάνο, ενώνουν τις δυνάμεις τους σε ένα ρεσιτάλ με έργα κορυφαίων εκπροσώπων του γερμανικού ρομαντισμού.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

- Cl. Schumann: Τρεις ρομάντζες για βιολί και πιάνο, έργο 22

Μαθητές και δάσκαλοι

15 Μαΐου - Αίθουσα Τελετών ΑΠΘ

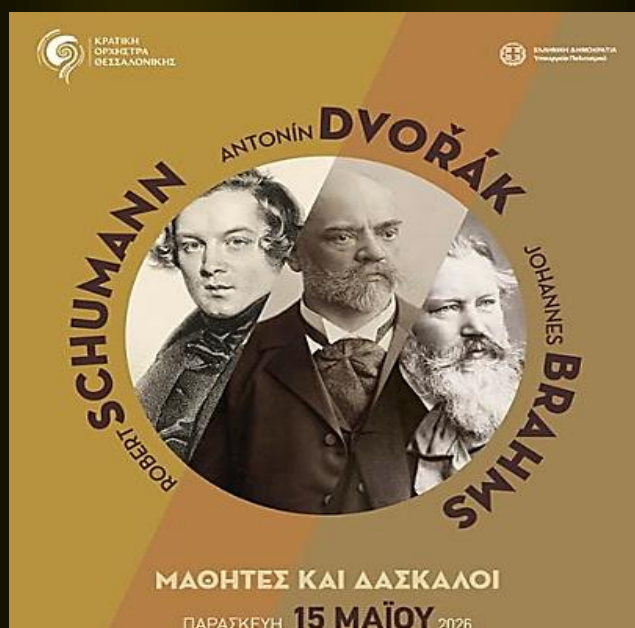
Ο αγαπημένος κύκλος 'Μαθητές και Δάσκαλοι' συνεχίζεται με έργα τριών κορυφαίων συνθετών, των Σούμαν, Ντβόρζακ και Μπραμς, που η μεταξύ τους σχέση επηρέασε βαθιά τη γραφή και την προσωπικότητά τους. Ο Σούμαν υπήρξε μέντορας του Μπραμς και μάλιστα τον ανακήρυξε ως τον σωτήρα της

Alissa Margulis - Lily Maisky

Maisky

15 Μαΐου - Μέγαρο Μουσικής Θεσσαλονίκης

- R. Schumann: Φανταστικά Κομμάτια, έργο 73
- J. Brahms: Σονάτα για βιολί και πιάνο αρ. 2 σε λα μείζονα, έργο 100
- R. Schumann: Ιντερμέτζο από τη Σονάτα F-A-E
- (Frei Aber Einsam – «Ελεύθερος αλλά μόνος»)
- Brahms: Σκέρτσο, Σονάτα F-A-E
- Σονάτα για βιολί αρ. 3 σε ρε ελάσσονα, έργο 108

'καθαρής μουσικής', αναφερόμενος στην κληρονομιά του κλασικισμού απέναντι στο

ανατέλλων άστρο του ρομαντισμού, κατά τον λεγόμενο Πόλεμο των Ρομαντικών. Ο νεαρός Ντβόρζακ, αργότερα, κέρδισε την εύνοια του Μπραμς, ο οποίος και επέβαλλε ουσιαστικά στην Βιέννη τον ταλαντούχο συνθέτη..

Ο κόμης Μάνφρεντ είναι ο πρωταγωνιστής του ομώνυμου δραματικού ποιήματος του Λόρδου Βύρωνα, που αποτελεί ένα αριστουργηματικό ψυχογράφημα μιας σκοτεινής προσωπικότητας, η οποία περνά μέσα από το καθαρτήριο του μαρτυρίου για τις αμαρτίες της. Ο Σούμαν έγραψε 15 κομμάτια σκηνικής μουσικής για τον Μάνφρεντ το 1848-49, εκ των οποίων το πρώτο, η Εισαγωγή ή αλλιώς η 'Συμφωνία του Πόνου' αποτελεί ένα από τα ωραιότερα έργα του.

Η Ελληνική Συμφωνική Ορχήστρα Νέων παρουσιάζει μια συναυλία μουσικής δωματίου αφιερωμένη στον πλούτο και την εκφραστικότητα του ρεπερτορίου για έγχορδα και πιάνο. Πέντε ανερχόμενα ταλέντα της ΕΛΣΟΝ, που εκπροσωπούν την

Το κοντσέρτο για βιολί του Ντβόρζακ αποτελεί ένα από τα αριστουργήματα της λεγόμενης 'Σλαβικής περιόδου' του και προέκυψε μετά από παραγγελία του διάσημου Ούγγρου βιολονίστα Γιόζεφ Γιόακιμ, που αποδέχτηκε την πρόταση του καλού του φίλου Μπραμς.

Η 'Συμφωνία αρ.4 σε μι ελάσσονα, έργο 98' του Μπραμς αποτελεί ίσως το δημοφιλέστερο έργο του. Ο Μπραμς συνοψίζει σε αυτή όλη τη συνθετική του σοφία προκαλώντας συνεχώς το διανοητικό και συναισθηματικό κόσμο του ακροατή, ενώ χαρίζει μερικές από τις βαθύτερες και σκοτεινότερες στιγμές του 19ου αιώνα.

Μουσική Δωματίου με την ΕΛΣΟΝ

16 Μαΐου - Μέγαρο Μουσικής Αθηνών
πολλά υποσχόμενη νέα γενιά Ελλήνων μουσικών, ερμηνεύουν δημοφιλείς, αλλά και λιγότερο γνωστές συνθέσεις του 19ου και του 20ου αιώνα. Το Κουαρτέτο εγχόρδων αρ. 7 του Dmitri Shostakovich, έργο βαθιάς εσωτερικότητας και έντονης συναισθηματικής φόρτισης, συνομιλεί με το Κουαρτέτο εγχόρδων σε ρε μείζονα του

Ανδρέα Νεζερίτη, μια σημαντική κατάθεση της Εθνικής Μουσικής Σχολής, ενώ η βραδιά κορυφώνεται με το λαμπερό και γεμάτο λυρισμό Κουιντέτο με πιάνο αρ. 2 του Antonín Dvořák. Ένα πρόγραμμα υψηλών καλλιτεχνικών απαιτήσεων από τους μουσικούς της ΕΛΣΟΝ, υπό την καθοδήγηση της διεθνούς φήμης βιολονίστα Corina Belcea.

Πρόγραμμα Εκδήλωσης

Συναυλία για τα 40

χρόνια από την ίδρυση του
ΤΜΣ του ΑΠΘ

22 Μαΐου - Αίθουσα Τελετών ΑΠΘ

Η Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης συμμετέχει στους εορτασμούς των 40 χρόνων από την ίδρυση του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, με μία εντυπωσιακή συναυλία όπου η Κ.Ο.Θ. ενώνεται με τη Συμφωνική Ορχήστρα του Α.Π.Θ., το Χορωδιακό Εργαστήρι του ΤΜΣ και την Χορωδία «Γιάννης Μάντακας» του Α.Π.Θ., σε διδασκαλία Ερυφίλης Δαμιανού, καθώς και με τους Θοδωρή Τζοβανάκη (πιάνο), Ματίνα Γεροθανάση (σοπράνο), υπό τη μουσική διεύθυνση του Βλαδίμηρου Συμεωνίδη, σε ένα ποικίλο πρόγραμμα που θα ενθουσιάσει

DMITRI SHOSTAKOVICH, Κουαρτέτο εγχόρδων αρ. 7 σε φα δίεση ελάσσονα, έργο 108

ΑΝΔΡΕΑΣ ΝΕΖΕΡΙΤΗΣ, Κουαρτέτο εγχόρδων σε ρε μείζονα

ΑΝΤΟΝΙΝ ΔΒΟΡΆΚ, Κουιντέτο με πιάνο αρ. 2 σε λα μείζονα, έργο 81.

τους φίλους της μουσικής. Ξεχωριστή στιγμή αποτελεί η παγκόσμια πρεμιέρα του έργου 'Ο Γλάρος' του γνωστού συνθέτη και καθηγητή του τμήματος Χρήστου Σαμαρά

Πιάνο: Θοδωρής Τζοβανάκης, Σοπράνο: Ματίνα Γεροθανάση, Διεύθυνση Ορχήστρας: Βλαδίμηρος Συμεωνίδης

Συμφωνική Ορχήστρα ΑΠΘ, Κρατική
Ορχήστρα Θεσσαλονίκης

Χορωδιακό Εργαστήρι ΤΜΣ, Χορωδία
«Γιάννης Μάντακας» ΑΠΘ, Διδασκαλία
χορωδιών: Εριφύλη Δαμιανού

Προετοιμασία εγχόρδων Συμφωνικής
Ορχήστρας ΑΠΘ: Μιγκέλ Μιχαηλίδης

Πρόγραμμα:

Λούντβιχ βαν Μπετόβεν (1770-1827):
Εισαγωγή 'Die Weihe des Hauses' , έργο
124

Χρήστος Σαμαράς (1956): Ο Γλάρος
, Παγκόσμια πρεμιέρα

Ντιμίτρι Σοστακόβιτς (1906-1975):
Κοντσέρτο για πιάνο και ορχήστρα αρ.2 σε
φα μείζονα, έργο 102

Ρίχαρντ Βάγκνερ (1813-1883): Εισαγωγή
από την όπερα 'Οι Αρχιτραγουδιστές της
Νυρεμβέργης'

Αιμίλιος Ριάδης (1880-1935): 'Γιασεμιά και
μιναρέδες' για φωνή και ορχήστρα.
Επιμέλεια έκδοσης: Γιώργος Σακαλλιέρος,
Καθηγητής ΤΜΣ

Αλεξάντερ Μποροντίν (1833-1887):
Πολοβτσιανοί χοροί από την όπερα
'Πρίγκιπας Ίγκορ'

Tκαλά μπαρόκ με τον

Max Emanuel Cenčić

**23 Μαΐου - Μέγαρο Μουσικής
Αθηνών**

Aπό τις πιο αινιγματικές μορφές της
όπερας του 18ου αιώνα, ο
καστράτος Σενεζίνο –κατά κόσμο
Φραντσέσκο Μπερνάρντι– υπήρξε
ένας αληθινός σταρ της εποχής του. Η φωνή

του, που συνδύαζε διαύγεια, δύναμη και
γλυκύτητα, καθώς και η χαρισματική
σκηνική του παρουσία τον κατέστησαν
περιζήτητο σε ολόκληρη την Ευρώπη. Όταν
ο Γκέοργκ Φρήντριχ Χαίντελ τον άκουσε στη
Δρέσδη το 1719, τον προσκάλεσε αμέσως
στο Λονδίνο, όπου ο τραγουδιστής έτυχε
θερμής υποδοχής. Παρά τη δύσκολη σχέση
τους και τις διαβόητες συγκρούσεις τους στα
παρασκήνια, ο Χαίντελ έγραψε για εκείνον

μερικές από τις συγκλονιστικότερες αρίες του, διαμορφώνοντας έτσι το ιδεώδες του «ηρωικού» πρωταγωνιστή της μπαρόκ όπερας. Οι υπερβατικές φωνητικές ικανότητες του Σενεζίνο ενέπνευσαν και άλλους συνθέτες της εποχής, όπως ο Αντόνιο Βιβάλντι και ο Νικόλα Πόρπορα, οι οποίοι ανέδειξαν την εντυπωσιακή δεξιοτεχνία και τη δραματική ένταση της ιδιότυπης αυτής ανδρικής φωνής.

Ο διεθνώς καταξιωμένος κόντρα tenόρος Μαξ Εμάνουελ Τσέντσιτς, ένας από τους

σημαντικότερους σύγχρονους ερμηνευτές του μπαρόκ, αναβιώνει αυτή τη μοναδική μουσική κληρονομιά, παρουσιάζοντας αρίες που φέρουν το αποτύπωμα του θρυλικού καστράτου σε ένα ξεχωριστό γκαλά αφιερωμένο στη φωνητική λάμψη, τη θεατρική μεγαλοπρέπεια και το πάθος που καθόρισαν τη χρυσή περίοδο της μπαρόκ όπερας. Μαζί του η Καμεράτα Ορχήστρα των Φίλων της Μουσικής σε όργανα εποχής, σε διεύθυνση Νικόλα Βαλεντίνι.

Pεσιτάλ πιάνου Απόστολος

Μαργαζής

23 Μαΐου - Ωδείο Φ. Νάκας

Η σειρά συναυλιών "Οι Νέοι για τους Νέους" αποτελεί βήμα έκφρασης και σημαντικό θεσμό ανάδειξης των επίλεκτων νέων ερμηνευτών κλασικής μουσικής. Το έτος 2026, η σειρά διανύει τον 37ο κύκλο της και οι νέοι καλλιτέχνες που προκρίθηκαν μέσω διαγωνισμού ενθαρρύνονται να αγγίξουν τα υψηλότερα επίπεδα της μουσικής έκφρασης με την προσωπική τους συναυλία στην Αίθουσα Συναυλιών Φίλιππος Νάκας.

Το Σάββατο 23 Μαΐου και ώρα 8 μ.μ. η Αίθουσα Συναυλιών Φίλιππος Νάκας έχει τη

χαρά να φιλοξενεί τον νέο, πολυσχιδή πιανίστα Απόστολο Μαργαζή, έναν καλλιτέχνη με ευρεία μουσική έκφραση.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

J. S. Bach - Prelude & Fugue in B Major (Book 1) - L. V. Beethoven - Piano Sonata No. 3 - F. Chopin - Etude Op. 10, No. 4 - F. Chopin - Etude Op. 25, No. 10 - N. Kapustin - Concert Etude No. 1: Prelude - D. Visvikis - Prelude No. 2 - F. Liszt - Mephisto Waltz No. 1.

BEETHOVEN 32 -

Κωνσταντίνος Δεστούνης

23 Μαΐου, Ωδείο Αθηνών

Το Ωδείο Αθηνών παρουσιάζει το «Beethoven 32: από το στούντιο στη σκηνή», ένα ολοκληρωμένο καλλιτεχνικό εγχείρημα με τον διακεκριμένο πιανίστα και Επίκουρο Καθηγητή του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του Ιονίου Πανεπιστημίου, Κωνσταντίνο Δεστούνη: την ηχογράφηση του συνόλου των 32 Σονατών για πιάνο του Μπετόβεν στην Αίθουσα Άρης Γαρουφαλής. Παράλληλα, ο Κωνσταντίνος Δεστούνης θα παρουσιάσει τις 32 Σονάτες σε

δέκα διαφορετικά ρεσιτάλ στην ίδια αίθουσα. Κάθε ρεσιτάλ λειτουργεί ως αυτόνομη πρόταση και ταυτόχρονα ως κεφάλαιο ενός καλλιτεχνικού μαραθωνίου. Οι ηχογραφήσεις και οι ζωντανές ερμηνείες συνυπάρχουν στον ίδιο χώρο, προσφέροντας στο κοινό την ευκαιρία να παρακολουθήσει την εξέλιξη του έργου από την ηχογράφηση έως τη ζωντανή σκηνική του παρουσία..

Fazil Say: Mother Earth

29 Μαΐου - Μέγαρο Μουσικής Αθηνών

Γεννήθηκε στη Σανγκάη, μεγάλωσε και σπούδασε μουσική στη Νέα Ζηλανδία, ολοκλήρωσε τις σπουδές της στην Ουαλία και ζει στην Ευρώπη: η Τιανγκί Λου, νικήτρια του βαρύτιμου α' βραβείου στον διεθνή διαγωνισμό μαέστρων Sir Georg Solti (2020) είναι από τις γυναίκες εκείνες που

διαλύουν κάθε τυχόν επιφύλαξη για το πόσο ικανή και αποτελεσματική μπορεί να είναι

μία γυναίκα σε έναν παραδοσιακά ανδρικό ρόλο. Στο ντεμπούτο της με την Κρατική Ορχήστρα Αθηνών αναλαμβάνει την τιμητική ευθύνη της παρουσίας του νέου Κοντσέρτου για πιάνο με τίτλο “Mother Earth” του σπουδαίου Τούρκου συνθέτη και πιανίστα Fazıl Say, ο οποίος και θα παίξει το σολιστικό μέρος. Ο Say είναι ένα συγκλονιστικό φαινόμενο της εποχής μας, γράφοντας και παίζοντας μουσική «από καρδιάς», αναμιγνύοντας με αδιανόητη φυσικότητα τη μουσική παράδοση της Ανατολής με τις κλασικές φόρμες, την τζαζ

και την αυτοσχεδιαστική διάθεση! Ένα είναι σίγουρο: είτε συμφωνεί είτε διαφωνεί κανείς με τις μουσικές του προτάσεις, αξίζει να τις γνωρίσει – ή μάλλον να τις βιώσει...

Πρόγραμμα Εκδήλωσης

ΦΑΖΙΛ ΣΑΪ (γεν. 1970)

Mother Earth (Μητέρα Γη), Κοντσέρτο για πιάνο και ορχήστρα (συμμετοχή της Κ.Ο.Α. στην παγκόσμια πρεμιέρα του έργου)

ΓΙΑΝ ΣΙΜΠΕΛΙΟΥΣ (1865 – 1957)

Συμφωνία αρ. 5, έργο 82.

Η Τέχνη μέσα από την Κριτική

Κ

ριτική για τη συναυλία της ΚΟΑ 06/03/2026 (το άρθρο

- κριτική είναι της Δρος Ιστορικής Μουσικολογίας - Πιανίστα και μέλους της Γ.Σ. του Φίλωνα Δήμητρας Χόνδρου)

Παρακολουθήσαμε τη Μ. Τετάρτη 8 Απριλίου 2026 στην αίθουσα Σταύρος Νιάρχος, το πολυαναμενόμενο Requiem του Γεωργιανού Vakhtang Kakhidze. Το έργο, πρωτοπαρουσιάστηκε τον Δεκέμβριο 2021 στην Τυφλίδα, ενώ λόγω της ιδιαίτερης μουσικής γλώσσας που το χαρακτηρίζει, παίχθηκε στην Αμβέρσα το 2023 στα πλαίσια της Euroralia, ενός Ευρωπαϊκού καλλιτεχνικού θεσμού όπου τιμώμενη χώρα τη χρονιά εκείνη ήταν η Γεωργία,

καθιστώντας το έργο κοινών της μουσικής κληρονομιάς της.

Στη σκηνή της ΕΛΣ για το πολυπληθές έργο, βρέθηκαν περί τα 160 άτομα. Εκτός από τη Συμφωνική Ορχήστρα της Τυφλίδας και την Κρατική Χορωδία της Γεωργίας, εμφανίστηκαν ως αναπόσπαστο μέρος του έργου το Κουαρτέτο Γυναικών Chanters, το Σεξτέτο Ανδρών Rustavi, καθώς και ο μικρούλης Dachi Glonti σε σολιστικό ρόλο. Στο πόντιουμ ήταν ο ίδιος ο συνθέτης, τον

οποίο είχαμε δει πρόσφατα στη σκηνή του Μεγάρου Μουσικής Αθηνών στη συναυλία της ΚΟΑ, την Παρασκευή 20 Φεβρουαρίου, διευθύνοντας ένα ενδιαφέρον πρόγραμμα με έργα Στραβίνσκι, Σοπέν και Ραβέλ (βλ. [εδώ](#)).

Το Requiem, εντυπωσίασε ιδιαίτερα γιατί ο συνθέτης αν και συνδύασε στοιχεία φαινομενικά καθόλα ετερόκλητα μεταξύ τους, το τελικό αποτέλεσμα ήταν τουλάχιστον ξεχωριστό, υπενθυμίζοντάς μας πως η μουσική είναι η Τέχνη που δημιουργεί εγγύτητα μεταξύ των λαών, εκτοπίζοντας τις όποιες διαφορές.

Έτσι λοιπόν, το καθιερωμένο κείμενο του Requiem στα λατινικά ή αλλιώς Missa pro Defunctis (ελλ. Νεκρώσιμος Ακολουθία για τους Καθολικούς), ξεδιπλώθηκε αντάμα με το μοναδικό πολυφωνικό τραγούδι σε τοπικό ύφος από το γυναικείο Κουαρτέτο και το ανδρικό Σεξτέτο-ύφος που χαρακτηρίζει την παραδοσιακή μουσική της Γεωργίας. Ο συνθέτης, συγκέρασε τη Δυτική έντεχνη Ευρωπαϊκή μουσική με το φολκλόρ της χώρας του, εμπλουτίζοντάς την ενορχήστρωση με αυθεντικά φωνητικά ηχοχρώματα, ενώ απλοποίησε τις πολύπλοκες παραδοσιακές κλίμακες δημιουργώντας μία σφικτή αρμονική δομή. Διατήρησε μελωδίες που παρέπεμπαν σαφώς σε εκκλησιαστικό Γρηγοριανό μέλος,

επέτρεψε στα φωνητικά ensembles- μονοφωνικά και πολυφωνικά, να αναπτυχθούν είτε a cappella είτε με τη συνοδεία της ορχήστρας, ενώ η χορωδιακή απαγγελία κατά περιόδους προσέδωσε έναν τόνο μυστηρίου. Επίσης, η χρήση όλης της οικογένειας των κρουστών οργάνων (ρυθμικών και μελωδικών), ήταν ιδιαιτέρως στοχευμένη έχοντας ρόλο άλλοτε εξαγγελτικό, ενίοτε συνοδευτικό ή λειτουργώντας ως μία ανάμνηση (motif de réminiscence).

Έχοντας ως μορφολογική βάση μία δοσμένη εκκλησιαστική φόρμα που στο παρελθόν έχει χρησιμοποιηθεί με μεγάλη επιτυχία από άλλους συνθέτες οι οποίοι ανήκουν πλέον στο Πάνθεον της Ιστορίας όπως ο Mozart, ο Verdi, ο Fauré, κ.ά., ο Vakhtang Kakhidze της έδωσε νέα πνοή μετατρέποντάς τη σε πολιτιστικό όχημα διάδοσης της σύγχρονης μουσικής της Γεωργίας.

Στη συναυλία μεταξύ άλλων, ήταν παρούσα η Υπουργός πολιτισμού της Γεωργίας Tinatin Rukhadze, που εκτός από μουσικολόγος και κριτικός τέχνης, με τον θεσμικό ρόλο της πρέσβειρας της μακρόχρονης φιλίας που συνδέει τους δύο σπουδαίους πολιτισμούς των χωρών μας, παρουσίασε στο Ελληνικό μουσικόφιλο κοινό όλους τους συντελεστές της παράστασης.

Μουσικό Ημερολόγιο Μαΐου

Καλωσορίστε στο «Μουσικό Ημερολόγιο», τη στήλη που επιμελείται η καθηγήτρια μουσικής, παιδαγωγός και συγγραφέας **κα Μαρία Παπαδάτου** και μέλος της Γ.Σ. του Π.Κ.Π. «Ο ΦΙΛΩΝ» που ξυπνά κάθε μήνα την μαγεία της μουσικής μέσα στο αέναο ρολόι του χρόνου. Κάθε μέρα του μήνα γίνεται ένα μικρό μουσικό κεφάλαιο, ένα ξεχωριστό κομμάτι της ιστορίας που αγγίζει την ψυχή και αναζωογονεί τις αναμνήσεις μας. Μέσα από αυτές τις σελίδες, θα ανακαλύψετε στιγμές γεννημένες από μελωδίες και ρυθμούς, γεγονότα που, σαν σιωπηλοί θησαυροί, αφηγούνται την εξέλιξη και το πάθος του μουσικού κόσμου. Ελάτε να ταξιδέψουμε μαζί στα μονοπάτια της μουσικής, όπου κάθε ημερομηνία κρύβει τη δική της μοναδική ιστορία και κάθε νότα μας θυμίζει το ανεξίτηλο αποτύπωμα της τέχνης στον χρόνο.

1 Μαΐου

- Το 1761 Ο Χάιντν γίνεται επίσημα αναπληρωτής μουσικός διευθυντής της οικογένειας Εστερχάζυ στο Άιζενσταντ.
- Το 1837 η πρεμιέρα της όπερας του Rossini Semiramide στις ΗΠΑ, και συγκεκριμένα στη Νέα Ορλεάνη.
- Το 1904 φεύγει από τη ζωή ο Τσέχος συνθέτης Αντονίν Ντβόρζακ στην Πράγα, σε ηλικία 62 ετών. Η ημερομηνία της κηδείας του, η 4η Μαΐου, ανακηρύσσεται Ημέρα Εθνικού Πένθους (γεν. Νελχόζεβες 08.09.1841).
- Το 1978 φεύγει από τη ζωή ο Αρμένιος συνθέτης Αράμ Χατσατουριάν σε ηλικία 74 ετών, στη Μόσχα. (γεν. Τυφλίδα, 06.06.1903).

2 Μαΐου

- Το 1660 γεννιέται στο Παλέρμο ο Ιταλός συνθέτης Αλεσσάντρο Σκαρλάττι, και πατέρας του συνθέτη Ντομένικο Σκαρλάττι. (γεν. Νάπολη, 24.10.1725).
- Το 1692 η πρεμιέρα της όπερας The Fairy Queen του Henry Purcell στο Dorset Garden, στο Λονδίνο.
- Το 1738 τα αποκαλυπτήρια του αγάλματος του Χέντελ, από τον γλύπτη Louis-François Roubiliac στους κήπους Vauxhall του Λονδίνου.
- Το 1936 η πρεμιέρα του Πέτρου και του Λύκου του Σεργκέι Προκόφιεφ, σε παιδική συναυλία από τη Φιλαρμονική της Μόσχας.

- Το 1936 γεννιέται στη Νέα Υόρκη ο Αμερικανός βιολονίστας Μίχαελ Ραμπίν (θ. Νέα Υόρκη, 19.01.1972).
- Γενέθλια έχει σήμερα ο Ρώσος μαέστρος Βαλέρι Γκεργκίεφ! Γίνεται 72 ετών (γεν. Μόσχα 1953).

3 Μαΐου

- Το 1873 γεννιέται ο Ρώσος συνθέτης Νικολάι Τσερέπνιν στην Αγία Πετρούπολη (θ. Παρίσι, 26.06.1945).
- Το 1923 η πρεμιέρα των Εικόνων από μια Έκθεση του Μουσόργκσκι, ενορχηστρωμένων από τον Ραβέλ, σε συναυλία στο Παρίσι.
- Επίσης, στις 3 Μαΐου του 1923 γεννιέται ο Έλληνας σολίστ πιάνου, μαέστρος, δάσκαλος και συγγραφέας Γιώργος Χατζηνίκος (θαν. Αθήνα, 29.11.2015)
- Το 1969 η πρεμιέρα της Σονάτας για βιολί και πιάνο του Ντμίτρι Σοστακόβιτς, στη Μόσχα. Την ερμηνεύουν, ο Νταβίντ Όϊστραχ στο βιολί και ο Σβιατοσλάβ Ρίχτερ στο πιάνο.
- Το 1996 φεύγει από τη ζωή ο Έλληνας συνθέτης και κιθαριστής Δημήτρης Φάμπας, στην Αθήνα (γεν. Βόλος, 22.12.1921).
- Το 2002 φεύγει από τη ζωή ο Ρώσος μαέστρος Γεβγκένι Σβετλάνοφ, στη Μόσχα. Διηύθυνε την Κρατική Συμφωνική Ορχήστρα του έθνους του για 35 χρόνια και ήταν

προσκεκλημένος μαέστρος σε όλο τον κόσμο (γεν. Μόσχα, 06.09.1928).

4 Μαΐου

- Το 1665 γεννιέται στην Πάντοβα ο Ιταλός τεχνίτης τσέμπαλου Μπαρτολομέο Κριστοφόρι, και εφευρέτης των πρώτων μοντέλων "πιάνου". Τρία πιάνο του σώζονται ως σήμερα, το πρώτο του, μοντέλο του 1720, εκτίθεται στο Μητροπολιτικό Μουσείο της Νέας Υόρκης, ένα δεύτερο, το 1722, στο Εθνικό Μουσείο Μουσικών Οργάνων στη Ρώμη, και ένα τρίτο, του 1726, στο Μουσείο Μουσικών Οργάνων του Πανεπιστημίου της Λειψίας. Σήμερα, παρά τις εργασίες συντήρησης, δεν παίζεται κανένα τους, δυστυχώς. (θ. Φλωρεντία, 27.01.1731).
- Το 1886, ο πρώτος φωνογράφος, το "γραμμόφωνο", κατοχυρώνεται με δίπλωμα ευρεσιτεχνίας από τον Θωμά Έντισον.
- Το 1924 γεννιέται στη Ρωσία η θρυλική πιανίστρια, συνθέτρια και δασκάλα Τατιάνα Νικολάεβα. (θ. Σαν Φραντζίσκο 22.11.1993 - κατέρρευσε στη σκηνή, στο διάλειμμα του ρεσιτάλ)

5 Μαΐου

- Το 1756 γεννιέται στην Ίμολα ο Ιταλός καστράτο Βινσένζο Ντάλ Πράτο, διάσημος για τις ερμηνείες του στις όπερες του Μότσαρτ. Έκανε το ντεμπούτο του το 1772. (θ. 1828).

- Άσχετη με τα μουσικά γεγονότα, αλλά ενδιαφέρουσα ιστορικά, η επέτειος της γέννησης του Καρλ Μάρξ το 1818 στην Τρίερ της Γερμανίας (θαν. Λονδίνο, 18.03.1883).
- Το 1891 τα εγκαίνια του Κάρννεγκι Χολ στη Νέα Υόρκη, με τον Πιοτρ Ίλιτς Τσαϊκόφσκι ως προσκεκλημένο μαέστρο, όπου διηύθυνε το έργο του Marche Solennelle. Για τις πέντε ημέρες της εμφάνισης του εκεί, ο Τσαϊκόφσκι αμείφθηκε με 2.500 δολάρια, σημερινά περίπου 86.000 δολάρια, αντίστοιχα τότε σε εισόδημα ενός έτους για τον συνθέτη! Επίσης στο πρόγραμμα ήταν η Οβερτούρα Νο. 3 του Μπετόβεν, υπό τη διεύθυνση του Walter Damrosch.
- Το 1917 η τελευταία δημόσια εμφάνιση του Κλοντ Ντεμπισί στη σκηνή, στο Παρίσι, στην πρώτη παρουσίαση της Σονάτας του για βιολί και πιάνο, με τον Gaston Poulet στο βιολί.
- Το 1927 γεννιέται στην Νέα Υόρκη ο Αμερικανός πιανίστας και συγγραφέας Τσαρλς Ρόζεν (θ. Νέα Υόρκη 09.12.2012)
- Επέτειος των 74ων γενεθλίων η 5η Μαΐου για τον Ελληνοκύπριο πιανίστα Κυπριανό Κατσαρή, έναν από τους ελάχιστους σολίστ του κλασικού πιάνου που επίσης αυτοσχεδιάζουν! Γεννήθηκε στο Παρίσι το 1951.
- Το 1977 η πρεμιέρα του ορατόριου του Τζορτζ Κραμπ Star Child από τη

Φιλαρμονική της Νέας Υόρκης, με μαέστρο τον Pierre Boulez.

6 Μαΐου

- Το 1637 τα εγκαίνια του Teatro San Cassiano στη Βενετία, της πρώτης δημόσιας όπερας στον κόσμο. Η πρώτο έργο που ανέβηκε ήταν L'Andromeda του Φρανσέσκο Μανέλι.
- Άσχετη με τα μουσικά γεγονότα, αλλά ενδιαφέρουσα ιστορικά, η επέτειος της γέννησης του Σίγκμουντ Φρόυντ το 1856 στην Τσεχία (θαν. Λονδίνο 23.09.1939)
- Το 1897 η πρεμιέρα της όπερας La Boheme του Ρουτζέρο Λεονκαβάλο στο Teatro La Fenice στη Βενετία.

7 Μαΐου

- Το 1747 ο Γιόχαν Σεμπάστιαν Μπαχ συναντά τον βασιλιά Φρειδερίκο Β΄ της Πρωσίας στο Πότσταμ. Ο Μπαχ διασκευάζει ένα θέμα του Βασιλιά σε έργο μουσικής δωματίου, που ονομάζει Μουσική Προσφορά, BWV 1076.
- Το 1824 η πρεμιέρα της Χορωδιακής Συμφωνίας Νο 9 του Λούντβιχ βαν Μπετόβεν, στο θέατρο Kärntnertor στη Βιέννη. Ο Μπετόβεν έδωσε το tempo, αλλά διηύθυνε ο "βοηθός μαέστρου", ο Michael Umlauf.
- Το 1833 γεννιέται στο Αμβούργο ο Γερμανός συνθέτης Γιόχανες Μπραμς (θ. Βιέννη, 03.04.1897).

- Το 1840 γεννιέται ο Ρώσος συνθέτης Πιοτρ Ίλιτς Τσαϊκόφσκι στο Βοτκίνσκ (θ. Αγ. Πετρούπολη, 6.11.1893).

8 Μαΐου

- Το 1829 γεννιέται ο Αμερικανός συνθέτης και πιανίστας Λούις Μορώ Γκόττσαλκ στη Νέα το Ορλεάνη (θαν. Ρίο ντε Τζανέϊρο 18.12.1869)
- Τα 80α του γενέθλια θα γιορτάσει φέτος ο Αμερικανός συνθέτης, τσέμπαλος και πιανίστας Κιθ Τζάρετ!! Γεννήθηκε στις 08 Μαΐου 1945 στο Άλεντάουν της Πενσυλβάνι
- Το 1945 ο Άαρον Κόπλαντ κερδίζει το βραβείο Πούλιτζερ για τη μουσική του μπαλέτου Η Άνοιξη των Αππαλαχίων. Η βράβευση του ανακοινώνεται την ίδια ημέρα που οι Συμμαχικές Δυνάμεις νικούν στον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο στην Ευρώπη
- Το 1991 φεύγει από τη ζωή ο Αυστροαμερικανός πιανίστας Ρούντολφ Σέρκιν, στο Βερμόντ των ΗΠΑ. Γεννήθηκε στη Βοημία στις 28.03.1903 και θεωρείται ευρέως ως ένας από τους μεγαλύτερους ερμηνευτές Μπετόβεν του 20ού αιώνα. Ήταν πατέρας του πιανίστα Peter Serkin, που έφυγε πρόωρα από τη ζωή προ 5ετίας.

9 Μαΐου

- Το 1707 φεύγει από τη ζωή στο Λούμπεκ της Γερμανίας ο οργανίστας και συνθέτης Ντήτριχ Μπουξτεχούντε

(γεν. Χέλσινγκμποργκ Σουηδίας το 1637)

- Το 1965 ο πιανίστας Βλαντιμίρ Χόροβιτς επιστρέφει στη σκηνή του Carnegie Hall της Νέας Υόρκης μετά από δώδεκα χρόνια αποχής από συναυλίες. Το χειροκρότημα του κοινού κράτησε 30 ολόκληρα λεπτά.
- Τα 87 του κεράκια σβήνει φέτος ο γιος του Ντμίτρι Σοστακόβιτς, Μαξίμ! Ο Ρώσος μαέστρος και πιανίστας γεννήθηκε στις 9 Μαΐου 1938 στο Λένινγκραντ. Την επέτειο των 19ων γενεθλίων του, και για την ακρίβεια, στις 10 Μαΐου του 1957, κατά την αποφοίτηση του από το Ωδείο της Μόσχας ερμήνευσε σε 1η εκτέλεση το 2ο κονσέρτο για πιάνο του πατέρα του, έργο 102, το οποίο εκείνος συνέθεσε για αυτόν.

10 Μαΐου

- Το 1760 γεννιέται ο Γάλλος Κλοντ Ζοζέφ Ρουζέ ντε Λιλ, ο συνθέτης που έγραψε τη μουσική αλλά και τους στίχους, της Μασσαλιώτιδας (θαν. Παρίσι, 26.06.1836)
- Το 1824 παρουσιάζεται για 1η φορά στις ΗΠΑ η όπερα του Μότσαρτ Οι γάμοι του Φίγκαρο, και μάλιστα στα αγγλικά, στο Park Theatre της Νέας Υόρκης.
- Το 1888 γεννιέται στη Βιέννη ο Αυστροαμερικανός συνθέτης Μάξ Στάινερ. Θεωρήθηκε παιδί-θαύμα, καθώς έφτιαξε την πρώτη του

οπερέτα σε ηλικία 12 ετών, και συνέθεσε κυρίως έργα για τον κινηματογράφο και το θέατρο στις ΗΠΑ (θαν. Λος Άντζελες, 28.12.1971)

στιχουργός, και στενός συνεργάτης του Μάνου Χατζιδάκι, Νίκος Γκάτσος, στην Αθήνα (γεν. Ασέα Αρκαδίας 08.12.1911)

11 Μαΐου

- Το 1894 γεννιέται στο Πίτσμπουργκ η Αμερικανίδα χορεύτρια και χορογράφος Μάρθα Γκράχαμ (θαν. Νέα Υόρκη 01.04.1991)
- Το 1916 φεύγει από τη ζωή ο Γερμανός συνθέτης Μαξ Ρέγκερ σε ηλικία 43 ετών από καρδιακή προσβολή, στη Λειψία (γεν. Μπραντ, 19.03.1873)

12 Μαΐου

- Το 1829 γεννιέται στην Ζάκυνθο ο συνθέτης Παύλος Καρρέρ (θαν. Ζάκυνθος, 07.06.1896)
- Το 1832 η πρεμιέρα της κωμικής όπερας Το Ελιξίριο του Έρωτα του Γκαετάνο Ντονιτσέττι στο Μιλάνο.
- Το 1845 γεννιέται στο Παμιέ ο Γάλλος συνθέτης Γκαμπριέλ Φωρέ (θαν. Παρίσι, 04.11.1924)
- Το 1855 γεννιέται στην Αγία Πετρούπολη, σε μουσική οικογένεια, ο Ρώσος συνθέτης Ανατόλι Λιάντοφ (θαν. Ρωσία, 28.08.1914)
- Το 1926 η πρεμιέρα της Πρώτης Συμφωνίας του Σοστακόβιτς, που συντέθηκε σε ηλικία 19 ετών. Ο Νικολάι Μάλκο τη διευθύνει στο Λένινγκραντ.
- Το 1992 φεύγει από τη ζωή ο Έλληνας ποιητής, μεταφραστής και

13 Μαΐου

- Το 1767 η πρεμιέρα του Apollo et Hyacinthus του Β. Α. Μότσαρτ στο Σάλτσμπουργκ.
- Το 1833 η πρεμιέρα της 4ης Συμφωνίας (Ιταλική) του Μέντελσον στο Λονδίνο, με τον ίδιο τον συνθέτη στο πόντιουμ.

14 Μαΐου

- Το 1847 φεύγει από τη ζωή σε ηλικία 41 ετών η Γερμανίδα συνθέτρια και πιανίστρια Φάννου Μέντελσον, αργότερα γνωστή ως Φάννου Μέντελσον Μπαρτόλντ, και μετά τον γάμο της και ως Φάννου Χένσελ. Κατά τη διάρκεια της καριέρας της συνέθεσε πάνω από 460 μουσικά κομμάτια, ή και πολλά παραπάνω, καθώς φημολογείται πως κάποια εκδόθηκαν εν ονόματι του αδελφού της Φέλιξ (γεν. Αμβούργο, 14.11.1805)
- Το 1885 γεννιέται στο Βρότσλαβ ο Γερμανός μαέστρος και συνθέτης Ότο Κλέμπερερ. Η σκανδαλώδης σχέση του με την τότε πρόσφατα παντρεμένη Γερμανίδα σοπράνο Elisabeth Schumann (1885-1952) τον υποχρέωσε να εγκαταλείψει την όπερα του Αμβούργου (1912). Ο μαέστρος ήταν επιρρεπής σε

ατυχήματα και ήταν
μανιοκαταθλιπτικός σε όλη του τη
ζωή (θαν. Ζυρίχη, 06.06.1973)

- Το 1902 κάνει το ντεμπούτο του ο Ιταλός τενόρος Ενρίκο Καρούζο (1873-1921) στο Covent Garden του Λονδίνου, στον ρόλο του Δούκα, στην όπερα Ριγκολέτο του Βέρντι
- Το 1965 το ντεμπούτο της τσελίστριας Ζακλίν ντι Πρε στις ΗΠΑ. Παίζει το κονσέρτο του Έλγκαρ στο Κάρνεγκι Χολ της Νέας Υόρκης

15 Μαΐου

- Το 1567 βαπτίζεται ο Ιταλός συνθέτης Κλαούντιο Μοντεβέρντι στην Κρεμόνα (θαν. Βενετία, 29.11.1643)
- Το 1813 γεννιέται στην Πέστη ο Ούγγρος πιανίστας, δάσκαλος και συνθέτης Στίφεν Χέλερ (θαν. Παρίσι, 14.01.1888)
- Το 1873 γεννιέται ο συνθέτης, πιανίστας και μαέστρος Νικολάι Τσερέπνιν στην Αγία Πετρούπολη (θαν. Γαλλία, 27.06.1945)
- Το 1920 η πρεμιέρα του Πουλτσινέλα του Ιγκόρ Στραβίνσκι στο Παρίσι από το Ballet Russe.

16 Μαΐου

- Το 1792 γίνονται τα εγκαίνια του θεάτρου La Fenice στη Βενετία, με την τελευταία παράσταση του τενόρου Gasparo Pacchiarotti.
- Το 1874 η πρεμιέρα του Messa da Requiem του Τζουζέπε Βέρντι στην

Εκκλησία του Αγίου Μάρκου, στη Βενετία.

- Το 1888 η πρώτη παρουσίαση του δίσκου γραμμοφώνου του Εμίλ Μπέρλινερ στο Ινστιτούτο Φράνκλιν στη Φιλαδέλφεια.
- Το 1919 γεννιέται ο Αμερικανός πιανίστας, τραγουδιστής και ηθοποιός Ιταλοπολωνικής καταγωγής Λιμπεράτσε, στο Ουισκόνσιν (θαν. Καλιφόρνια, 04.02.1987).

17 Μαΐου

- Το 1779 η πρεμιέρα της όπερας Ιφιγένεια εν Ταύροις του Κρίστοφ Βίλιμπαλντ Γκλουκ στην Όπερα του Παρισιού.
- Το 1902 γεννιέται στην Τεργέστη ο Ιταλός μαέστρος Φάουστο Κλέβα. Έφυγε από τη ζωή στη χώρα μας, συγκεκριμένα στην Αθήνα, απρόσμενα, στις 6 Αυγούστου 1971, ενώ διεύθυνε στο Ηρώδειο τον Ορφέα του Γκλουκ.
- Το 1935 φεύγει από τη ζωή ο Γάλλος συνθέτης Πωλ Ντυκά στο Παρίσι (γεν. Παρίσι 01.10.1865).
- Το 1969 ο Λέοναρντ Μπερνστάιν διευθύνει τη Φιλαρμονική της Νέας Υόρκης για τελευταία φορά, μετά από τις 939 συναυλίες.
- Το 1978 η Philips Electronics της Ολλανδίας ανακοινώνει το νέο ψηφισκό σύστημα αναπαραγωγής

ήχου, τα γνωστά μας και "ξεπερασμένα" πια, CDs.

10 ημέρες πριν τα 87α γενέθλια του (γεν. Βερολίνο 28.05.1925).

18 Μαΐου

- Το 1909 φεύγει από τη ζωή ο Ισπανός συνθέτης και πιανίστας Ισαάκ Αλμπένιθ στο Cambó-les-Bains λίγο πριν τα 49α γενέθλιά του (γεν. Καμπροντόν 29.05.1860).
- Το 1924 γεννιέται στη Φρανκφούρτη της Γερμανίας ο Γάλλος πιανίστας και ένας από τους σημαντικότερους ερμηνευτές των έργων του Σοπέν αλλά και των Σούμαν, Ντεμπισί και Ραβέλ, Σαμσόν Φρανσουά. (θαν. Παρίσι 22.10.1970)
- Το 1988 η όπερα Η Πτώση του Οίκου των Άσερ του Φίλιπ Γκλας, με λιμπρέτο βασισμένο στο διήγημα του Έντγκαρ Άλαν Πόε, κάνει πρεμιέρα στο American Repertory Theatre στο Cambridge της Μασαχουσέτης.
- Το 1995 φεύγει από τη ζωή ο Ρώσος χορευτής μπαλέτου και ηθοποιός Αλεξάντερ Γκοντουνόφ στο Χόλιγουντ, σε ηλικία 45 ετών (γεν. Σαχαλίνη, 28.11.1949).
- Το 2002 φεύγει από τη ζωή ο Αυστριακός βιολονίστας Βόλφγκανγκ Σνέιντερχαν στη Βιέννη (θαν. Βιέννη, 28.05.1915 - παρρησιόχως, και ο Αλμπένιθ που έφυγε από τη ζωή την ίδια ημερομηνία, είχε γεννηθεί 29.05!)
- Το 2012 φεύγει από τη ζωή ο Γερμανός βαρύτονος Ντίτριχ Φίσερ-Ντίσκαου,

19 Μαΐου

- Το 1886 η Συμφωνία αρ.3 για εκκ. όργανο, δύο πιάνο και ορχήστρα του Καμίγ Σεν-Σανς, γνωστή και ως "Organ Symphony" και αφιερωμένη στη μνήμη του Φραντς Λιστ, κάνει πρεμιέρα στη St James's Hall, στο Λονδίνο.
- Το 1932 η πρεμιέρα της μουσικής του Ντμίτρι Σοστακόβιτς για τον Άμλετ του Σαίξπηρ στο θέατρο Vakhtangov στη Μόσχα.
- Το 1954 φεύγει από τη ζωή ο Αμερικανός συνθέτης, οργανίστας και επιχειρηματίας Τσαρλς Άιβς στην Νέα Υόρκη (γεν. Danbury, 20.10.1874).

20 Μαΐου

- Επέτειος των 74ων γενεθλίων η 20η Μαΐου για την Ελληνίδα πιανίστρια και παιδαγωγό Ναταλία Μιχαηλίδου!

21 Μαΐου

- Το 1895 φεύγει από τη ζωή ο Αυστριακός συνθέτης Φραντς φον Σουπέ στη Βιέννη (γεν. Κροατία 18.04.1819)
- Το 1913 γεννιέται η Ελληνίδα πιανίστρια Τζίνα Μπαχάουερ στην Αθήνα (θαν. Αθήνα, 22.08.1976).
- Το 1983 η πρεμιέρα των παραλλαγών Range Lingua του Ντέιβ Μπούμπεκ για

χορωδία, τζαζ κουαρτέτο και ορχήστρα, με μαέστρο τον Russell Gloyd στον Καθεδρικό Blessed Sacrament στην Καλιφόρνια.

22 Μαΐου

- Το 1790 παρουσιάζονται για πρώτη φορά τα Κουαρτέτα K.575 και K.589 του Βόλφγκανγκ Αμαντέους Μότσαρτ στο σπίτι του στην Βιέννη.
- Το 1813 γεννιέται στη Λειψία ο Γερμανός συνθέτης Ρίχαρντ Βάγκνερ (θαν. Βενετία 13.02.1883)
- Το 1874 η πρεμιέρα του Ρέκβιεμ του Τζουζέπε Βέρντι στο Μιλάνο, με τον ίδιο τον συνθέτη στο πόντιουμ.

23 Μαΐου

- Το 1755 γεννιέται στο Fontanetto ο Ιταλός συνθέτης και βιολιστής Τζιοβάνι Μπατίστα Βιόττι (θαν. Λονδίνο, 03.03.1824).
- Το 1794 γεννιέται στην Πράγα ο Τσέχος συνθέτης και πιανίστας Ιγκνάζ Μόσλες (θαν. Λειψία, 10.03.1870).
- Το 1923 γεννιέται στη Βαρκελώνη η Ισπανίδα πιανίστρια Αλίθια ντε Λαρότσα (θαν. Βαρκελώνη 25.09.2009).
- Το 1991 φεύγει από τη ζωή ο Γερμανός συνθέτης, πιανίστας και δάσκαλος Βίλχελμ Κεμπφ στο Ποζιτάνο, της Ιταλίας (γεν. Juterbog, 25.11.1895)

24 Μαΐου

- Το 1803 η πρεμιέρα της σονάτας για βιολί και πιάνο αρ.9, γνωστή ως "Σονάτα του Κρόϊτσερ" του Λούντβιχ βαν Μπετόβεν, με τον ίδιο στο πιάνο και τον Τζορτζ Μπριτζτάουερ στο βιολί, στο θέατρο Λουγκάρτεν της Βιέννης. Υπάρχει μία αστεία ιστορία πίσω από την αφιέρωση προς τον Κρόϊτσερ - αρχικώς η αφιέρωση της ήταν προς τον βιολιστή Μπριτζτάουερ, όμως μετά την παρουσίαση της τσακώθηκαν άνευ σοβαρής αιτίας με τον Μπετόβεν και εκείνος την άλλαξε, βάζοντας το όνομα του άλλου, πολύ σπουδαίου επίσης βιολιστή της εποχής, ο οποίος όμως δεν έπαιξε ποτέ το έργο!
- Το 1911 γίνεται η πρεμιέρα της 2ης Συμφωνίας του Sir Έντουαρτ Έλγκαρ στο Λονδίνο, με τον ίδιο στο πόντιουμ.
- Το 1974 φεύγει από τη ζωή ο Αμερικανός πιανίστας και συνθέτης της jazz σε ηλικία 73 ετών στην Νέα Υόρκη (γεν. Ουάσινγκτον, 29.04.1899).
- Το 2004 απονέμεται το βραβείο Polar Music Prize στον Ούγγρο συνθέτη Γκιέργκι Λίγκετι για τις καινοτομίες του στην κλασική μουσική.

25 Μαΐου

- Το 1869 η Κρατική Όπερα της Βιέννης ανοίγει με την όπερα Don Giovanni του Μότσαρτ που τραγουδιέται στα γερμανικά. Το κτίριο χρειάστηκε οκτώ χρόνια και πέντε μήνες για να χτιστεί και είχε στοιχίσει δύο ζωές... οι

αρχιτέκτονές του, August von Siccardsburg και Eduard van der Nüll, αυτοκτόνησαν όταν ο αυτοκράτορας Franz Joseph παραπονέθηκε ότι τα σκαλιά στην είσοδο ήταν πολύ στενά.

- Το 1870 η πρεμιέρα του μπαλέτου Coppelia του Λεό Ντελίμπ στο Παρίσι.
- Το 1908 γίνονται τα εγκαίνια του νέου θεάτρου Colon στο Μπουένος Άιρες, με παράσταση της Αϊντα του Βέρντι.
- Το 1939, στην πλατεία Μάντισον της Νέας Υόρκης, 18.000 άνθρωποι περίμεναν να ακούσουν ρεσιτάλ του πιανίστα και πρώην πρωθυπουργού της Πολωνίας Ιγκνάτσι Γιαν Παντερέφσκι, που δεν μπόρεσε τελικώς να πραγματοποιήσει, ταλαιπωρημένος από αρθρίτιδα.
- Το 1944, και πάλι στην Madison Square Garden στη Νέα Υόρκη, ο μάεστρος Αρτούρο Τοσκανίνι διευθύνει μαζί τις ορχήστρες NBC και New York Philharmonic σε μουσική Βάγκνερ, Βέρντι και Σούζα, για φιλανθρωπικούς σκοπούς, για τον Ερυθρό Σταυρό, όπου και συγκεντρώθηκαν 100.000 δολάρια. Επίσης, πραγματοποιήθηκε εμβόλιμα δημοπρασία, με τον τότε δήμαρχο της Νέας Υόρκης Fiorello LaGuardia να δημοπρατεί τη σκυτάλη του Τοσκανίνι για 10.000 δολάρια.

26 Μαΐου

- Το 1877 γεννιέται η χορεύτρια Ισιδώρα Ντάνκαν στο Σαν Φρανζίσκο

της Καλιφόρνια (θαν. Νίκαια Γαλλίας 14.09.1927)

- Τα 87α του γενέθλια γιορτάζει φέτος ο Αμερικανός συνθέτης και πιανίστας Γουίλιαμ Μπόλκομ! Γεννήθηκε το 1938 στο Σιάτλ της Ουάσινγκτον.
- Το 1978 φεύγει από τη ζωή η Ρωσίδα σοπράνο Γελένα Στεπάνοβα (γεν. Μόσχα, 17.05.1891).

27 Μαΐου

- Το 1840 φεύγει από τη ζωή ο Ιταλός συνθέτης και βιολονίστας Νικολό Παγκανίνι στα 57 του χρόνια, στη Νίκαια (γεν. Γένοβα, 27.10.1782).
- Το 1906 παρουσιάζεται για πρώτη φορά στο κοινό η 6η Συμφωνία του Γκούσταβ Μάλερ στο Έσσεν της Γερμανίας, όπου διευθύνει ο ίδιος ο συνθέτης.
- Το 2003 φεύγει από τη ζωή ο Ιταλός συνθέτης Λουτσιάνο Μπέριο στη Ρώμη (γεν. Ονέλια, 24.10.1925).

28 Μαΐου

- Το 1608 παρουσιάζονται για πρώτη φορά στο κοινό δύο έργα του Κλαούντιο Μοντεβέρντι στη Μάντοβα, η όπερα L'Ariana και το μπαλέτο Il ballo delle ingrate. Το χειρόγραφο της όπερας έχει δυστυχώς χαθεί.
- Το 1779 γεννιέται στο Δουβλίνο ο Ιρλανδός τραγουδιστής, ποιητής και συνθέτης Τόμας Μουρ (θαν. Bromham, 25.02.1852).

- Το 1787 φεύγει από τη ζωή ο Γερμανός συνθέτης Λεοπόλδος Μότσαρτ, πατέρας του Βόλφγκανγκ, στο Σάλτσμπουργκ (γεν. Άουγκσπουργκ, 14.11.1719).
- Το 1805 φεύγει από τη ζωή ο Ιταλός συνθέτης Λουίτζι Μποκερίνι (γεν. Λούκα, 19.02.1743).
- Το 1841 γεννιέται ο Ιταλός συνθέτης, μαέστρος και πιανίστας Τζοβάνι Σγκαμπάτι στη Ρώμη (θαν. Ρώμη, 15.12.1914).
- Το 1923 γεννιέται ο Ούγγρος συνθέτης Γκιέργκι Λίγκετι στην Ρουμανία (θαν. Βιέννη, 12.06.2006).
- Το 1943 γεννιέται στην Αθήνα η Ελληνίδα σοπράνο Έλενα Σουλιώτη. Έκανε το ντεμπούτο της ως Σαντούτσα στην Καβαλερία Ρουστικάνα του Πιέτρο Μασκάνι το 1964 (θαν. Φλωρεντία, 04.12.2004)
- Το 1954 γεννιέται ο Ρώσος πιανίστας Γιούρι Εγκόροφ, πολυβραβευμένος από τους σπουδαιότερους διαγωνισμούς. Έφυγε δυστυχώς από τη ζωή στα 33 του χρόνια (θαν. 16.04.1988)

29 Μαΐου

- Το 1860 γεννιέται στο Καμπροντόν της Ισπανίας ο συνθέτης και πιανίστας Ισαάκ Αλμπένιθ - φεύγει από τη ζωή λίγες ημέρες πριν τα 49α γενέθλια του (θαν. Γαλλία, 18.05.1909).
- Το 1912 η πρεμιέρα του Πρελούδιου στο Απομεσήμερο ενός Φαύνου του

Κλώντ Ντεμπυσί σε μεταγραφή της μουσικής για μπαλέτο γίνεται στο Chatelet του Παρισιού.

- Το 1913 παρουσιάζεται για πρώτη φορά στο κοινό Η Ιεροτελεστία της Άνοιξης του Ιγκόρ Στραβίνσκι, υπό τον Σεργκέι Ντιάγκιλεφ, στο Ballet Russe στο Παρίσι.
- Το 1922 γεννιέται στη Βράιλα της Ρουμανίας ο Έλληνας συνθέτης Ιάννης Ξενάκης (θαν. Παρίσι, 04.02.2001).

30 Μαΐου

- Το 1909 γεννιέται στο Σικάγο ο Αμερικανός κλαρινίστας της κλασικής και τζαζ και ηγέτης του ομώνυμου συγκροτήματος, Μπένι Γκούντμαν (θαν. Νέα Υόρκη, 13.06.1986).
- Το 1952 γεννιέται στη Βουδαπέστη ο Ούγγρος πιανίστας Ζολτάν Κότσις (θαν. Βουδαπέστη, 06.11.2016)
- Το 1971 φεύγει από τη ζωή ο Γάλλος συνθέτης και οργανίστας Μαρσέλ Ντυπρέ, (γεν. Ρουέν, 03.05.1886).

31 Μαΐου

- Το 1656 γεννιέται στο Παρίσι ο Γάλλος συνθέτης Μαρέν Μαραί (θαν. Παρίσι, 15.08.1728).
- Το 1794 ο νεαρός βιολονίστας Νικολό Παγκανίνι κάνει το ντεμπούτο του σε ηλικία έντεκα ετών στη Γένοβα.
- Το 1809 φεύγει από τη ζωή ο Αυστριακός συνθέτης Γιόζεφ Χαύντν στη Βιέννη (γεν. Αυστρία 31.03.1732).

Πολιτιστικές Δραστηριότητες & Επικαιρότητα

Φεστιβάλ Αθηνών Επιδαύρου 2026: Τι θα δούμε σε Ηρώδειο, Επίδαυρο, Μικρή Επίδαυρο και Πειραιώς 260

Την Τετάρτη 29 Απριλίου, στην Πειραιώς 260 ανακοινώθηκε το πλούσιο πρόγραμμα του Φεστιβάλ Αθηνών – Επιδαύρου 2026. Στις φετινές εκδηλώσεις και δράσεις έμφαση θα δοθεί στην Πειραιώς 260, που συμπληρώνει 20 χρόνια λειτουργίας ως βασικός πυρήνας της σύγχρονης καλλιτεχνικής δημιουργίας του θεσμού.

Το πρόγραμμα στον συγκεκριμένο χώρο ανοίγει στις 29 Μαΐου, με μια συμβολική

έναρξη – έκπληξη, ενώ στο πλαίσιο των εορτασμών για τα 20 χρόνια της θα πραγματοποιηθεί ειδικό αφιέρωμα στον πρώην καλλιτεχνικό διευθυντή του Φεστιβάλ, Γιώργο Λούκο, εμπνευστή και ιδρυτή του προγράμματος της Πειραιώς 260. Ο Μιχαήλ Μαρμαρινός τόνισε ότι το Φεστιβάλ είναι ένας εθνικός θεσμός που προσφέρει και ανανεώνει κάθε χρόνο μία μοναδική δυνατότητα: να φέρνει σε επαφή το ελληνικό κοινό με την πιο τρέχουσα

ταραχή της σύγχρονης καλλιτεχνικής δημιουργίας σε διεθνές επίπεδο.

38 παραστάσεις στην Πειραιώς 260, Εορτασμούς Αποχαιρετισμού στο Ηρώδειο που θα ανοίξει τις πόρτες του μόνο για τον Ιούνιο, παραστάσεις που ήδη έχουν ανακοινωθεί στην Επίδαυρο, αλλά και 7 παραγωγές, στο Μικρό Θέατρο Επιδαύρου.

Στο φετινό, ολόφρεσκο πρόγραμμα το οποίο υπογραμμίζει τον σεβασμό στο Αρχαίο Θέατρο και στους αρχαίους μύθους, ξεχωρίζουν επίσης οι νέες ενότητες όπως το Άφτερ με τα μεταμεσονύκτια πάρτι που μετατρέπουν την Πειραιώς 260 σε ένα micro-συναυλιακό χώρο, οι μεταμεσονύχτιες κινηματογραφημένες παραστάσεις, η εισαγωγή Αραβικών φωνών

και δημιουργών, κ.ά. Ανάμεσα στους εξέχοντες διεθνούς φήμης προσκεκλημένους που λαμπρύνουν την Πειραιώς 260, θα δούμε τον Γερμανό Χάινερ Γκέμπελς σε την πολυεπίπεδη σκηνική σύνθεση «Σλήμαν III», την Ισπανίδα, γνώριμη πια στη φεστιβαλική κοινότητα, Ανχέλικα Λίντελ, το Βέλγο Μίλο Ράου, την αγαπημένη Βραζιλιάννα Κριστιάν Ζαταϊ, τη διάσημη Κινέζικη ομάδα χορού Tao Dance Theater, τον Ιρλανδό χορογράφο Μάικλ Κίγκαν-Ντόλαν, τον Κορεάτη Τζάχα Κουμ, τον Ιάπωνα Κούρο Τανίνο, τη Σουηδή Τζέμα Χάνσον Καρμπόνε, τον Βέλγο Γιαν Λάουερς, την Ιταλίδα χορογράφο Γκλόρια Ντορλιγκούτσο και την Αμερικανίδα συνάδερφό της Ντέμπορα Χέι.

Το Σάββατο 25 Απριλίου 2026 ολοκληρώθηκε το 11ο Φεστιβάλ Μουσικών Σχολείων «Ξάνθη – Πόλις Ονείρων 2026», με την τελευταία ημέρα των εκδηλώσεων να κορυφώνεται

Μεγάλη συμμετοχή και

καλλιτεχνική ανανέωση στο Φεστιβάλ Μουσικών Σχολείων Ξάνθης

στην Πλατεία Δημοκρατίας, στην καρδιά της Ξάνθης. Η φετινή διοργάνωση παρουσίασε ανανεωμένο πρόγραμμα, δίνοντας μια διαφορετική πνοή στην τελετή λήξης, η οποία ξεκίνησε νωρίτερα, στις 17:30, με επίκεντρο τις παρουσιάσεις των βιωματικών εργαστηρίων.

Στην κεντρική πλατεία της πόλης, μαθητές, εκπαιδευτικοί και επισκέπτες είχαν την ευκαιρία να παρακολουθήσουν το αποτέλεσμα της δημιουργικής δουλειάς που πραγματοποιήθηκε καθ' όλη τη διάρκεια του φεστιβάλ.

Ξεχωριστή στιγμή της βραδιάς αποτέλεσε η εμφάνιση της Μεγάλης Ορχήστρας Σύγχρονης Μουσικής, υπό τη διεύθυνση του Ηλία Καλούδη, καθώς και η συμμετοχή της χορωδίας με τη διεύθυνση του Δημήτρη Μπουζάνη, που έδωσαν νέα καλλιτεχνική διάσταση στο φεστιβάλ, ενισχύοντας τον σύγχρονο και εξωστρεφή χαρακτήρα του. Το πρόγραμμα της τελετής λήξης περιλάμβανε ευρωπαϊκό μουσικό ρεπερτόριο, αναδεικνύοντας τη διεθνή

ταυτότητα της διοργάνωσης. Η βραδιά ολοκληρώθηκε μετά τις 21:00 με τη συναυλία των MOB ART, σε μια ατμόσφαιρα ενθουσιασμού και έντονης συμμετοχής του κοινού, που κατέκλυσε την πλατεία.

Για πέντε ημέρες, η Ξάνθη έζησε στον ρυθμό του «Live in the City of Dreams», φιλοξενώντας περισσότερους από χίλιους μαθητές, εκπαιδευτικούς και γονείς από την Ελλάδα και το εξωτερικό, μετατρέποντας την πόλη σε ένα ζωντανό κύτταρο πολιτισμού και δημιουργίας. Το ραντεβού ανανεώνεται για το 2027, με την προσδοκία ο θεσμός να εξελιχθεί ακόμη περισσότερο, συνεχίζοντας να προσφέρει πολιτισμό, παιδεία και έμπνευση..

Διάλογος Αρχαιότητας,

Σύγχρονης Δημιουργίας και Τεχνολογίας στο Ίδρυμα Μιχάλης Κακογιάννης

Μια συναρπαστική πολιτιστική εκδήλωση αφιερωμένη στη διαχρονική δυναμική της ελληνικής δημιουργίας και τις συνδέσεις της με την σύγχρονη καλλιτεχνική και τεχνολογική πραγματικότητα θα διεξαχθεί στις 4 Μαΐου 2026 στο Ίδρυμα Μιχάλης Κακογιάννης. Η εκδήλωση αυτή επιδιώκει να

αναδείξει την επιρροή της ελληνικής παράδοσης στην σύγχρονη τέχνη και τον παγκόσμιο πολιτισμό, συγκεντρώνοντας αναγνωρίσιμους εκπροσώπους από το πεδίο των γραμμάτων, των τεχνών και της επιστήμης σε ένα πλούσιο και πολυσχιδές πρόγραμμα δράσεων.

Ο στόχος της εκδήλωσης είναι να λειτουργήσει ως ένας ανοιχτός χώρος δεξίωσης, όπου οι συμμετέχοντες θα μπορούν να συναντηθούν και να διαλεχθούν σχετικά με την καλλιτεχνική δημιουργία και την παράδοση. Αυτή η διατομική προσέγγιση ενισχύει τη σύνθεση των τεχνών, της επιστήμης και της τεχνολογίας, προσφέροντας μια μοναδική προοπτική στο σύγχρονο πολιτιστικό τοπίο. Καθ' όλη τη διάρκεια της εκδήλωσης, το Ίδρυμα θα φιλοξενεί μια σειρά έργων Video Art και Digital Art, δημιουργώντας ένα πολυαισθητηριακό περιβάλλον που προσκαλεί τους επισκέπτες να εξερευνήσουν τις δυνατότητες αυτής της συνάντησης.

Η ημέρα θα ξεκινήσει με μια Στρογγυλή Τράπεζα στην Αίθουσα Κινηματογράφου από τις 11:00 έως τις 12:00, όπου οι Σπύρος Βαλάτας, Πόπη Αρωνιάδα και Κωνσταντίνος Μπούρας θα εστιάσουν στην επίδραση της ελληνορωμαϊκής αρχαιότητας στον σύγχρονο πολιτισμό. Η προοπτική τους θα συνδυάζει την επιστημονική έρευνα με την καλλιτεχνική δημιουργία, αναδεικνύοντας πώς η αρχαιότητα συνεχίζει να διαμορφώνει τη σύγχρονη πολιτιστική παραγωγή.

Στη συνέχεια, από τις 12:00 έως τις 14:00, θα παρουσιαστεί μια Ανθολογία Σύγχρονων

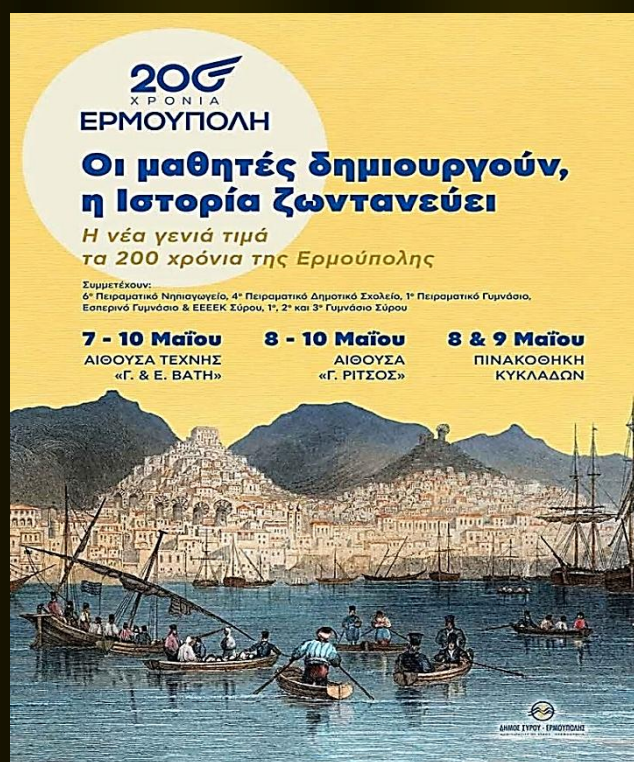
Ελλήνων Λογοτεχνών. Αυτή η ανθολογία περιλαμβάνει έργα 33 σύγχρονων Ελλήνων συγγραφέων, και για πρώτη φορά διατίθεται και στην ιταλική γλώσσα, ενισχύοντας έτσι την εξωστρέφεια της ελληνικής λογοτεχνίας και την διεθνή της παρουσία. Αμέσως μετά, από τις 14:00 έως τις 14:30, οι συμμετέχοντες θα έχουν την ευκαιρία να παρακολουθήσουν την Παρουσίαση Πρακτικών Ημερίδας για την Τεχνητή Νοημοσύνη. Με αυτή την παρουσίαση, θα αναδειχθεί η δυναμική σχέση μεταξύ πολιτισμού και σύγχρονων τεχνολογιών, εστιάζοντας στους τρόπους με τους οποίους η τεχνητή νοημοσύνη μπορεί να επηρεάσει την τέχνη και τη δημιουργική διαδικασία.

Ακολουθεί, από τις 14:30 έως τις 15:30, μια Performance με τίτλο «Ο Πορφυρός Ήλιος του Έρωτα και του Θανάτου». Αυτή η μοναδική solo performance συνδυάζει λόγο, σωματική έκφραση και φιλοσοφική δραματουργία, αναζητώντας τις έννοιες του Έρωτα και του Θανάτου μέσω μιας σύγχρονης σκηνικής γλώσσας. Από τις 17:00 έως τις 21:00, η Αίθουσα Κινηματογράφου θα φιλοξενήσει Κινηματογραφημένες Θεατρικές Παραστάσεις που αναφέρονται στην αρχαία Ελλάδα και το αρχαίο δράμα. Εκεί, οι επισκέπτες θα μπορούν να παρακολουθήσουν δύο προβολές (17:00-

19:00 και 19:00-21:00), συνοδευόμενες από μια διαδραστική συζήτηση με το κοινό, καθοδηγούμενη από τον συγγραφέα και θεωρητικό Κωνσταντίνο Μπούρα. Η ακόλουθη συνέντευξη θα εμβαθύνει στη σύγχρονη ελληνική δραματουργία και τη σχέση μεταξύ θεάτρου και οπτικοακουστικών μέσων, προωθώντας την ενεργό συμμετοχή του κοινού.

Η εκδήλωση στο Ίδρυμα Μιχάλης Κακογιάννης στοχεύει να ενισχύσει τη δημόσια συνείδηση γύρω από τη σημασία

της πολιτιστικής και καλλιτεχνικής κληρονομιάς, προσκαλώντας όλους να συμμετάσχουν σε έναν διάλογο που εκτείνεται από την αρχαιότητα μέχρι τη σύγχρονη εποχή. Μέσω αυτής της πολυδιάστατης πρωτοβουλίας, οι επισκέπτες θα αποκτήσουν μια καλύτερη κατανόηση της συνεχούς αλληλεπίδρασης μεταξύ παράδοσης και καινοτομίας, μια πραγματικά σημαντική πτυχή της σύγχρονης δημιουργίας...

Ο Δήμος Σύρου – Ερμούπολης προσκαλεί το κοινό στις μαθητικές δράσεις που διοργανώνονται για τον εορτασμό των 200 χρόνων από την ονοματοδοσία της πόλης μας.

«Οι μαθητές δημιουργούν, η Ιστορία ζωντανεύει» – Η νέα γενιά τιμά τα 200 Χρόνια της Ερμούπολης

Από την Πέμπτη 7 έως την Κυριακή 10 Μαΐου 2026, η ιστορία της Ερμούπολης ζωντανεύει μέσα από τη ματιά, την έρευνα και την καλλιτεχνική δημιουργία των παιδιών.

Το πρόγραμμα των εκδηλώσεων διαμορφώνεται ως εξής:

1. Αίθουσα Τέχνης «Γ. & Ε. Βάτη». 1ο, 2ο και 3ο Γυμνάσιο Σύρου. Επίσημα Εγκαίνια: Παρασκευή 8 Μαΐου στις 19:30.

Εκθέσεις στις Θεματικές:

- «Η Ερμούπολη του Τότε και του Σήμερα»,
- «Βιομηχανική Ερμούπολη & Παιδική Εργασία» και
- «Ερμούπολη: Πρωτοπορία στον ελληνικό 19ο αιώνα».

2. Πινακοθήκη Κυκλάδων. 4ο Πειραματικό Δημοτικό Σχολείο, σε συνεργασία με το 6ο Πειραματικό Νηπιαγωγείο και το 1ο Πειραματικό Γυμνάσιο καθώς και το ΓΕΛ Σύρου

Παρασκευή 8 Μαΐου (10:00-12:30): Έναρξη των δράσεων με εκθέσεις κολάζ και ζωγραφικής, προβολές βίντεο, εικονική περιήγηση στην παλιά πόλη και παρουσιάσεις ιστορικών σημείων από τους μαθητές της ΣΤ' τάξης. Το πρόγραμμα πλαισιώνεται από τη χορωδία του σχολείου και θεατρικά δρώμενα για την ονοματοδοσία της πόλης.

Σάββατο 9 Μαΐου (19:00 – 20:30): Κεντρική εκδήλωση με ομιλίες από τον κ. Νικόλαο Λειβαδάρα και την κα Ντίνα Συκουτρή, παρουσιάσεις ιστορικών πηγών από

μαθητές και επαναλήψεις των θεατρικών και μουσικών δρώμενων των παιδιών.

Κυριακή 10 Μαΐου από το ΓΕΛ Σύρου (12:00)

“Η Ιστορία της δημιουργίας της Ερμούπολης – Σχέση της Ερμούπολης με την Επανάσταση του 1821”

3. Αίθουσα «Γ. Ρίτσος» στο Πνευματικό Κέντρο Ερμούπολης. Εσπερινό Γυμνάσιο & ΕΕΕΕΚ Σύρου: «Από τη Μικρασία στη Σύρο: Ιστορίες και Συνταγές»

Παρασκευή 8/5 έως Κυριακή 10/5: 10:00 – 14:00 & 18:30 – 21:00

Μια πρωτοβουλία καταγραφής και διάσωσης της ιστορικής μνήμης. Μέσα από μια ψηφιακή παρουσίαση και μια αφήγηση σε μορφή video, ανασύρονται μνήμες προσφύγων που μετά τον ξεριζωμό θεμελίωσαν τη σύγχρονη μορφή της πόλης μας, αποτυπώνοντας την καθημερινή ζωή, τις ανθρώπινες ιστορίες και τις παραδοσιακές τους συνταγές.

Η είσοδος σε όλες τις δράσεις και τους χώρους των εκθέσεων είναι ελεύθερη για το κοινό.

Η τεχνητή νοημοσύνη στην υπηρεσία του πολιτισμού

Ενα βήμα πιο κοντά στις δυνατότητες που προσφέρει η τεχνητή νοημοσύνη έρχεται σταδιακά το υπουργείο Πολιτισμού, καθώς σχεδιάζεται η δημιουργία ενός είδους εσωτερικού chatbot, το οποίο θα έχει πρόσβαση σε βάσεις δεδομένων αρχαιολογικού και πολιτιστικού περιεχομένου και θα μπορεί να απαντά σε ερωτήματα ερευνητών σαν να επρόκειτο για έναν εξειδικευμένο επιστήμονα. Θα συμβάλλει, παράλληλα, σε πολλούς τομείς, όπως επί παραδείγματι ο εντοπισμός προϊόντων αρχαιοκαπηλίας σε δημοπρασίες σε ελάχιστο χρόνο. Για τη δημιουργία του συστήματος αυτού θα αξιοποιηθούν πληροφορίες που είναι διάσπαρτες σε πολλά διαφορετικά σημεία – από το Αρχαιολογικό Δελτίο έως τα πρακτικά των Κεντρικών Συμβουλίων – επιτρέποντας τη μετάβαση σε «έξυπνα»

συστήματα που «συνομιλούν» με τον χρήστη.

Η συγκεκριμένη τεχνολογία θα μπορεί, με κατάλληλη διαβάθμιση, να είναι διαθέσιμη και στο ευρύ κοινό, προσφέροντας εξατομικευμένες απαντήσεις ανάλογα με τον χρήστη, είτε πρόκειται για έναν μαθητή, είτε για έναν επισκέπτη αρχαιολογικού χώρου και σε αντίθεση με ένα στατικό κείμενο περιορισμένης έκτασης, η πληροφορία θα προσαρμόζεται στο επίπεδο γνώσης και στις ανάγκες του καθενός.

Η αρχή θα γίνει με την τεκμηρίωση και τη διαχείριση των ελληνικών μνημείων που έχουν ενταχθεί στον κατάλογο των Μνημείων Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς της UNESCO καθώς και των χριστιανικών και οθωμανικών μνημείων που βρίσκονται ανά την επικράτεια. Για τη

μετατροπή και την αξιοποίηση του αποθέματος του ΥΠΠΟ υπογράφηκε προγραμματική σύμβαση με το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο..

«Η αξιοποίηση της τεχνητής νοημοσύνης από το ΥΠΠΟ εντάσσεται στο ευρύτερο πλαίσιο της εθνικής στρατηγικής για την τεχνητή νοημοσύνη, ώστε η Ελλάδα να βρεθεί στην πρώτη γραμμή των διεθνών εξελίξεων στον τομέα αυτό» ανέφερε μεταξύ

άλλων η υπουργός Πολιτισμού Λίνα Μενδώνη, κατά την παρουσίαση, στην οποία παρευρέθηκαν ο ειδικός γραμματέας Μακροπρόθεσμου Σχεδιασμού στην προεδρία της κυβέρνησης, Γιάννης Μαστρογεωργίου, ο καθηγητής του ΕΜΠ, Γεώργιος Στάμου, ο δρ. Κωστής Χλουβεράκης, εκ μέρους της Ernst & Young και η αναπληρώτρια διευθύντρια του Οργανισμού Πνευματικής Ιδιοκτησίας Μαρία – Δάφνη Παπαδοπούλου..

Δραματική έκκληση» απευθύνει το Ελληνικό Τμήμα του ICOMOS προς το υπουργείο Πολιτισμού προκειμένου να σταματήσει «τις αυθαίρετες επεμβάσεις», όπως τις χαρακτηρίζει, σε αρχαιολογικούς χώρους της Αθήνας, συμπεριλαμβανομένης της Ακρόπολης. Καταγγέλλει ότι οι μεγάλες επεμβάσεις στη νοτιοανατολική πλευρά, στο εσωτερικό των αρχαίων τειχών, αποσκοπούν στην εγκατάσταση δεύτερου ανελκυστήρα και ζητά από το ΥΠΠΟ να καταθέσει άμεσα στην UNESCO τους

SOS για «αυθαίρετες

επεμβάσεις» σε μνημεία

φακέλους των μελετών και των αποφάσεων που συνοδεύουν τα έργα.

Να σημειώσουμε ότι ενώ οι εργασίες λειτουργικής και αισθητικής αναβάθμισης συνεχίζονται στην Αρχαία Αγορά με πυρετώδεις ρυθμούς, όπως μαθαίνουμε, προκειμένου να ολοκληρωθούν μέχρι το καλοκαίρι, αναμένεται η απάντηση της υπουργού Πολιτισμού Λίνας Μενδώνη από το βήμα της Βουλής στη σχετική ερώτηση που κατέθεσαν δεκατέσσερις βουλευτρίες και βουλευτές του ΣΥΡΙΖΑ-Π.Σ. με πρωτοβουλία της Καλλιόπης Βέττα. Η «Εφ.Συν.», που έχει αναδείξει το θέμα για τις εργασίες στην Αρχαία Αγορά και τον Κεραμεικό («Εργα “αναβάθμισης” ή υποβάθμισης;», 26/3/26), συνεχίζει να

λαμβάνει διαμαρτυρίες για «αναστηλωτικές» επεμβάσεις, οι οποίες ωστόσο δεν περιλαμβάνονται στις περιγραφές των έργων, όπως η «ανακατασκευή» με οπλισμένο σκυρόδεμα επάνω στα θεμέλια του Νοτιοδυτικού Ναού της Αθηναϊκής Αγοράς.

Λίγες μέρες πριν από τον ετήσιο εορτασμό της Διεθνούς Ημέρας Μνημείων (18/4), το Ελληνικό Τμήμα του ICOMOS αναφέρεται σε όλα τα έργα που εκτελούνται αυτόν τον καιρό περίξ της Ακρόπολης και διατυπώνει, ακόμα μια φορά, επιστημονικές αντιρρήσεις και προβληματισμούς μαζί με ενστάσεις. Στην ανοιχτή επιστολή κάνει λόγο για «αυθαίρετες επεμβάσεις» με πρόσχημα την εξυπηρέτηση επισκεπτών, οι οποίες απαξιώνουν τις περιβάλλουσες αρχαιότητες και επηρεάζουν την Ακρόπολη. Θυμίζει ότι πριν από τέσσερα χρόνια (Απρίλιος 2022)

είχε επισκεφτεί την Ακρόπολη Συμβουλευτική Αποστολή εκπροσώπων της UNESCO και του ICOMOS, μετά τη διεθνή κατακραυγή που ξέσπασε για τα έργα του υπουργείου Πολιτισμού στον φυσικό βράχο της Ακρόπολης και τη διάστρωσή του με τσιμέντο.

«Η έκθεση της Αποστολής πρότεινε διορθώσεις για τα έργα που ήταν τετελεσμένα, ωστόσο για τα σχεδιαζόμενα έργα κάλυψης του βράχου και για τη δυτική πρόσβαση συνέστησε στο υπουργείο Πολιτισμού να συμμορφωθεί εφεξής με τις κατευθυντήριες οδηγίες διαχείρισης των UNESCO/ICCROM/ICOMOS/ITCN (2002) και της Σύμβασης Παγκόσμιας Κληρονομιάς» γράφει το ICOMOS και θυμίζει ότι στις συστάσεις περιλαμβάνεται και η κατάθεση μελετών για οποιαδήποτε επέμβαση.

Κέντρο Μεσογειακού

Πολιτισμού στον Άγιο Νικόλαο: Γεννιέται «κόμβος γνώσης» – Το Πανεπιστήμιο Κρήτης φέρνει νέα εποχή στο Λασιθί

Έναν πυρήνα γνώσης, πολιτισμού και εξωστρέφειας στοχεύει να αποτελέσει το Κέντρο Μεσογειακού Πολιτισμού στον Άγιο Νικόλαο, με την δημοτική αρχή να προωθεί το εγχείρημα σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Κρήτης. Πρόσφατα, η πρώτη

εκδήλωση σηματοδότησε την έναρξη της λειτουργικής δραστηριότητας του Κέντρου Μεσογειακού Πολιτισμού, εγκαινιάζοντας ουσιαστικά τη δράση μιας νέας, δυναμικής δομής για την περιοχή.

Όπως δηλώνει ο Δήμαρχος Αγίου Νικολάου, Μανόλης Μενεγάκης πρόκειται για μια ουσιαστική επένδυση στη γνώση, τον πολιτισμό και το μέλλον του τόπου, επισημαίνοντας ότι προχωρούν οι διοικητικές και θεσμικές εργασίες, με βασικό άξονα την προγραμματική συμφωνία με το Πανεπιστήμιο Κρήτης καθώς και ζητήματα που αφορούν τη στέγαση του Κέντρου Μεσογειακού Πολιτισμού.

Στο πλαίσιο της λειτουργίας του, το Κέντρο θα στεγάσει –μεταξύ άλλων– το Εργαστήριο Μεσαιωνικής και Νεότερης Ιστορίας και Αρχαιολογίας. Παράλληλα, φιλοδοξεί να δημιουργήσει έναν ζωντανό χώρο συνάντησης και δημιουργικής αλληλεπίδρασης, φέρνοντας κοντά πολίτες, επιστήμονες και νέους της περιοχής..

«Είναι μια συνεργασία του Δήμου Αγίου Νικολάου με το Πανεπιστήμιο Κρήτης. Μετά

από μια σχετική διαδικασία, το κέντρο έχει πλέον ιδρυθεί και εμείς έχουμε αναλάβει να συμβάλουμε σε επίπεδο στέγασης, καθώς και με άλλη διοικητική υποστήριξη, ώστε να μπορέσει να λειτουργήσει κανονικά. Αποτελεί μια σημαντική ευκαιρία να αναπτυχθούν ακόμη περισσότερο οι δράσεις του Πανεπιστημίου Κρήτης στην περιοχή μας, καθώς η αλήθεια είναι ότι ο νομός Λασιθίου γενικότερα, και ειδικότερα ο Δήμος Αγίου Νικολάου, είναι κάπως αδικημένοι όσον αφορά την ανάπτυξη της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Βεβαίως, υπάρχει μια σχολή του Ελληνικού Μεσογειακού Πανεπιστημίου, καθώς και η ΑΣΤΕΚ (Ανώτερη Σχολή Τουριστικής Εκπαίδευσης Κρήτης), όμως σε σύγκριση με τους υπόλοιπους νομούς της Κρήτης υπολειπόμαστε σημαντικά», δήλωσε στο neakriti.gr ο Δήμαρχος Αγίου Νικολάου Μανόλης Μενεγάκης.

Όταν η Γη Ανθίζει Μυστικά: Τα Μαγιοβότανα του Μαΐου *(το κείμενο είναι του Γρηγόρη Μαλεβίτη, μέλος του Φίλων)*

Ο Μάιος πιστεύεται ότι πήρε το όνομά του από την μητέρα του Ερμή, τη Μαία. Είναι μήνας αφιερωμένος στη θεά της γεωργίας Δήμητρα και στην κόρη της Περσεφόνη, η οποία σύμφωνα με την παράδοση ανέβαινε στη γη από τον Άδη για να δει τη μητέρα της και να μείνει κοντά της ως τον χειμώνα. Απεικονίζεται με ένα νέο άνδρα που φέρει στο κεφάλι καλάθι γεμάτο λουλούδια.

Ο λαός μας, συσχετίζοντας παρετυμολογικά το όνομα του Μαΐου με τα μάγια, τον θεωρεί μαγεμένο μήνα. Ο μήνας των λουλουδιών και της βλάστησης. Οι Αγραφιώτες τον ονομάζουν «χαλαζά» και οι Τήνιοι «βροχάρη». Οι Θρακιώτες ονομάζουν τον άγιο Ιωάννη τον Θεολόγο «Τριαντάφυλλα», γιατί το κυριότερο από τα λουλούδια του Μάη είναι το τριαντάφυλλο. Στη Μακεδονία ονομάζεται «Κερασάρης», στον Πόντο «Καλομήνας», στην Κύπρο «Πεντεφάς ή

Πενταδεΐλινος», γιατί εξαιτίας του μεγάλου μήκους των ημερών του, αναγκάζονται να τρώνε 5 φορές την ημέρα. Επίσης Πράσινος και Λούλουδος.

Χιλιотραγουδισμένος ο Μάϊος, ο πλέον εύηχος μήνας με τα πολλά του φωνήεντα να κάνουν συνήχηση με τη λέξη μαγεία! Συμβολικός της νίκης της άνοιξης κατά του χειμώνα και της ήττας του θανάτου. Μήνας

μυστηριακός, ανέκαθεν θεωρείται μαγικός με τις πολλές προλήψεις και δοξασίες. Μ' ένα σκόρδο κρεμασμένο για ξόρκι καταμεσίς για τη βασκανία, μ' ένα αγκάθι για τον εχθρό κι ένα στάχυ για την καλή σοδειά συμπληρώνοντας με την πλέξη του περίφημου στεφανιού. Παραδοσιακοί συμβολισμοί που είχαν να κάνουν με την εύνοια της τύχης και το ξόρκισμα του κακού.

Ο Μάιος δεν είναι απλώς μια εποχική μετάβαση, αλλά ένα άνοιγμα, μια ρωγμή μέσα από την οποία η φύση αποκαλύπτει

κάτι από την κρυφή της «μαγική λειτουργία. Και η συμμετοχή αυτή παίρνει τη μορφή πολλών και διαφόρων δοξασιών. Η φύση το Μάιο είναι στην πιο καλή της ώρα. Τις νύχτες που αρχίζουν πια να ζεσταίνουν και μοσχοβολά ο τόπος αγιόκλημα και γιασεμί. Αυτές οι νύχτες γεμίζουν με άλλου είδους μυστικά και μαγικά. Ό,τι μέχρι χθες ήταν κλειστό, τώρα διαστέλλεται, ό,τι ήταν αδρανές, αποκτά παλμό. Σε αυτή τη λεπτή,

σχεδόν αδιόρατη στιγμή, ο άνθρωπος της λαϊκής παράδοσης διαισθάνεται ότι δεν αρκεί να κοιτά αλλά πρέπει να συμμετάσχει.

Είναι ο μήνας που σύμφωνα με την παράδοση πιάνουν τα μάγια, το λένε οι πεζογράφοι και οι ποιητές, στην Κρήτη έλεγαν πως

μουτζουρώνανε τα παιδιά τους με κατράμι πάνω από τα φρύδια και ζωγραφίζανε ένα σταυρό στο πορτομάγουλο της πόρτας για να μη πιάνει το σπίτι μάτι ή ράβανε στο ρούχο του μικρού παιδιού, ένα σκόρδο, ή ένα γαρίφαλο. Καθώς είναι ο μήνας της μέθης των αισθήσεων. Ο Μάης κουβαλά το Μαγιοβότανο και το Μαγιόξυλο, που πλανά κι εγκαταλείπει, που ό,τι ανθεί και καρποφορεί η φύση, δεν πρέπει κανείς να το δοκιμάσει.

Τα μαγιοβότανα είναι φυτά που φέρουν τον Μάιο και την μαγεία της φύσης μέσα τους. Στα χωριά της ελληνικής υπαίθρου, η συλλογή τους αποτελούσε μια πράξη σχεδόν ιεροτελεστική. Οι γυναίκες κυρίως, έβγαιναν νωρίς το πρωί, συχνά πριν ακόμη ακουστεί ανθρώπινη φωνή, κρατώντας μικρά καλάθια ή υφαντά πανιά. Υπήρχε η συνήθεια να μη μιλούν κατά τη διάρκεια της συλλογής, για να «μην τρομάξει η δύναμη του φυτού», όπως έλεγαν. Άλλοτε πάλι σταυροκοπιούνταν πριν κόψουν το πρώτο βότανο ή ψιθύριζαν μια ευχή, ζητώντας από τη γη να δώσει την ευλογία της. Το χαμομήλι, το θυμάρι, το φασκόμηλο, η ρίγανη δεν ήταν απλώς χρήσιμα, ήταν «πιασμένα» με έναν τρόπο που υπερέβαινε τη χρηστικότητα.

Το Μάιο δεν παντρεύεται κανείς, εκτός από τους ...γάιδάρους και τους βασιλιάδες. Στις δεισδαιμονίες του Μαΐου συμπεριλαμβάνεται ότι δεν πρέπει να φυτεύουμε τίποτα, αλλά να κόβουμε και να μαζεύουμε μόνο βότανα, 40 στον αριθμό, που τους προστατεύουν από τα μάγια. Απήγανος, χαμομήλι, άνθη μολόχας, χόρτα, άνηθος, μαρούλι, γαλατσίδα, αρωματικά φυτά κι έτσι φτιάχνουν ή έφτιαχναν τον «Μαγιολύτη ή μαγιοδέντρι ή

σαρανταβότανο» που ήταν εθιμικό παρασκεύασμα και προσφερόταν σε όλη την αγροτική οικογένεια μαζί με αμύγδαλα, μέλι και γάλα σε μικρές ποσότητες. Το έφτιαχναν από την προηγούμενη μέρα, το αστροφέγγιζαν και το έπιναν πρωί - πρωί κι έτσι όλα τα κακά παραμερίζονταν.

Σε ορισμένες περιοχές, τα μαγιοβότανα δεν τα έφερναν κατευθείαν μέσα στο σπίτι. Τα άφηναν για λίγο έξω πολλές φορές να τα δει ο φέγγαρος και τ' άστρα σαν να έπρεπε να «ηρεμήσουν» από τη μετάβαση από το χωράφι στον ανθρώπινο χώρο. Έπειτα, ένα μέρος τους κρεμιόταν πίσω από την πόρτα ή δίπλα στο εικονοστάσι, λειτουργώντας ως προστασία από το κακό μάτι και τις αόρατες απειλές. Σε άλλα χωριά, έβαζαν μικρά δεματάκια βοτάνων κάτω από το μαξιλάρι των παιδιών για να κοιμούνται ήσυχα ή μέσα στις ντουλάπες, για να «μην πιάσει κακό» τα ρούχα και τα προικιά.

Καμιά γυναίκα δεν αρχίζει καινούργιο κέντημα η πλεκτό το Μάιο και δεν αρχίζει να

ράβει καινούργιο φόρεμα. Το στεφάνι με τα λουλούδια έχει και αυτό τους συμβολισμούς του. Στολίζουμε τις πόρτες των σπιτιών και το έθιμο έρχεται από τα πολύ παλιά χρόνια και συμβολίζει την υποδοχή της δύναμης της φύσης στο σπιτικό. Φτιάχνεται σε κύκλο που θεωρείται απόλυτο και τέλειο σχήμα που χωράει αυτό που θέλει να απομονώσει. Ο κύκλος προστατεύει από κακόβουλες δυνάμεις. Το στεφάνι καλύπτει και προστατεύει το κεφάλι που είναι το πιο ευαίσθητο ανθρώπινο μέλος και κέντρο της νόησης. Κρεμίζεται στην πόρτα του σπιτιού κι έτσι μέσα σ' αυτό εισχωρούν μόνο τα καλά και καίγεται στις φωτιές του αϊ Γιαννιού στις 23 Ιουνίου.

Σε κάθε στεφάνι έβαζαν, εκτός από λουλούδια, ένα σκόρδο για τη βασκανία, ένα αγκάθι για τον εχθρό κι ένα στάχυ για την καλή σοδειά. Επίσης, ένα κλαδί ελιάς δηλώνει την αγάπη, συμβολίζει την οικογένεια και την φιλία. Ένα κλαδί με αγκάθια προστατεύει από το κακό κάθε σπίτι. Το σκόρδο, σύμβολο αποτροπής και προστασίας από το κακό μάτι είναι εκεί. Το καρπισμένο στάχυ συμβολίζει την καρποφορία της γης. Τα λουλούδια της εξοχής συμβολίζουν την αναγέννηση της

φύσης και την απομάκρυνση των πνευμάτων.

Υπήρχαν και πιο ενεργητικές πρακτικές. Σε κάποιες περιοχές της Βόρειας Ελλάδας, έκαιγαν ξερά μαγιοβότανα στις αυλές ή στα κατώφλια, αφήνοντας τον καπνό να περάσει από κάθε γωνιά του σπιτιού. Η πράξη αυτή δεν είχε μόνο πρακτικό χαρακτήρα, αλλά έναν σαφή εξαγνιστικό συμβολισμό: ο καπνός «έπαιρνε μαζί του» ό,τι βαρύ και ανεπιθύμητο είχε συσσωρευτεί τον χειμώνα. Αλλού, τα κορίτσια μάζευαν συγκεκριμένα βότανα και τα κρατούσαν ως φυλαχτά για την αγάπη, πιστεύοντας ότι ο

Μάιος, ως μήνας άνθησης, μπορούσε να ευνοήσει και την καρδιά.

Ένα παιχνίδι επίσης ο «Ζαφείρης» βρισκόταν στο μεταίχμιο με τη μαγεία. Το έπαιζαν τα κορίτσια την Πρωτομαγιά, αλλά κι όλες τις Κυριακές του Μάη. Ένα παιδί προσποιούνταν ότι πέθανε και τότε τα κορίτσια το στόλιζαν με άνθη και πράσινα κλαδιά, μοιρολογώντας το. Ξαφνικά όμως ο «Ζαφείρης» σηκωνόταν και το παιχνίδι συνεχιζόταν πάνω στα καταπράσινα χωράφια. Τον «Ζαφείρη» τον παριστούσαν επίσης με μια κούκλα, ένα σταυρόσχημο

ξύλινο σκελετό, ντυμένο με πολύχρωμα ρούχα. Πίστευαν ότι μ' αυτό το παιχνίδι «πρόκοβαν τα χωράφια». Από την άλλη «ΟΙ ΜΑΗΔΕΣ ΤΟΥ ΠΗΛΙΟΥ» ήταν ένα δρώμενο, κατά το οποίο περιέφεραν έναν νέο, το Μαγιόπουλο, στολισμένο με λουλούδια και φύλλα, συνοδευόμενο από προσωπιδοφόρους, στους δρόμους των χωριών κάνοντας αναπαράσταση γάμου, θανάτου του γαμπρού και ανάστασής του, με μαγιάτικα τραγούδια.

Γυρνώντας ξανά στα βότανα του Μαΐου, ακόμη και οι κινήσεις γύρω από τα λουλούδια και τα βοτάνια είχαν σημασία. Δεν τα πετούσαν ποτέ αλόγιστα, αλλά όταν ξεραίνονταν ή όταν θεωρούσαν ότι είχαν «κάνει τον κύκλο τους», τα έκαιγαν ή τα άφηναν πίσω στη γη, σε ένα είδος σιωπηλής επιστροφής. Η σχέση δεν ήταν καταναλωτική, αλλά κυκλική. Το φυτό έδινε, ο άνθρωπος λάμβανε, και στο τέλος το επέστρεφε.

Όλες αυτές οι πρακτικές δεν συγκροτούν απλώς ένα σύνολο από «παλιά έθιμα», αλλά μια συνεκτική στάση απέναντι στον κόσμο. Ο Μάιος, με την ένταση και την αφθονία του, απαιτούσε προσοχή. Η φύση δεν ήταν μόνο γενναιόδωρη, αλλά και απρόβλεπτη, και ο άνθρωπος απαντούσε σε αυτή τη διττότητα με πράξεις που συνδύαζαν τη φροντίδα και τον σεβασμό. Τα μαγιοβότανα γίνονταν έτσι το σημείο συνάντησης ανάμεσα στο σώμα

και στο αόρατο, ανάμεσα στην ανάγκη για θεραπεία και στην ανάγκη για νόημα.

Ίσως γι' αυτό η λέξη «μαγεία» δεν μπορεί να αποχωριστεί τον Μάιο. Όχι ως κάτι σκοτεινό ή απειλητικό, αλλά ως εκείνη τη λεπτή επίγνωση ότι ο κόσμος δεν εξαντλείται σε ό,τι φαίνεται. Ότι υπάρχει μια διάσταση όπου η πράξη, ο χρόνος και η

πρόθεση συνδέονται και παράγουν αποτέλεσμα. Ο

Κωστής Παλαμάς, τιτλοφορώντας τη συλλογή του «Μαγιοβότανα», δεν

έκανε τίποτε άλλο από το να συλλάβει ποιητικά αυτή τη

βαθιά εμπειρία, ότι μέσα στην απλότητα ενός φυτού μπορεί να κατοικεί ολόκληρη η άνοιξη, ολόκληρη η μαγεία της υπαίθρου και ολόκληρη η συλλογική μνήμη για την εποχή αυτή.

Σήμερα, ίσως να μη βγαίνουμε χαράματα για να μαζέψουμε χαμομήλι ούτε να καίμε βότανα στα κατώφλια μας. Κι όμως, κάτι από εκείνη τη στάση παραμένει. Κάθε φορά που σταματάμε για λίγο να παρατηρήσουμε την άνοιξη, κάθε φορά που αφήνουμε τον ρυθμό της φύσης να μας αγγίξει, επαναλαμβάνουμε, έστω ασυνείδητα μια παλιά, σχεδόν ξεχασμένη τελετουργία. Και ίσως αυτό να είναι το πιο ουσιαστικό μαγιοβότανο: η ίδια η ικανότητα να συγχρονιστούμε, έστω για λίγο, με τον παλμό της εποχής..

Από το «Μέρα Μαγιού μου μίσεψες» στο «Δεν θέλω να μου δέσετε τα μάτια» ως το «Μα ποιός με πόνο θα μιλήσει για όλα αυτά;»...δεμένη κόκκινη κλωστή...**Η Ποίηση στην Ιστορία ή η Ιστορία στην Ποίηση** *(Το άρθρο είναι του Απόστολου Ζυγόπουλου, φιλολόγου, ιστορικού, εκπαιδευτικού και Δ/ντη του Λογοτεχνικού Τμήματος του Π.Π.Κ. «Ο Φίλων»)*

"Είναι αύστηροί οι μέλλοντες.

Θά δάτε,

θά μ'ας τιμωρήσουν

πού σπαταλάμε ξτσι ένεστῶτες.

(Ε.Μύρων)(1)....

Η σχέση Ποίησης και Ιστορίας είναι συμβιωτική και αμφίδρομη. Η δεύτερη διαμορφώνει την πρώτη

και αντιστρόφως. Οι ιστορικές συνθήκες επηρεάζουν τη γένεση και ανάπτυξη της ποιητικής ιδέας. Από την άλλη, η Ποίηση αντανακλά την ιστορική πραγματικότητα, την προβάλλει, την αναδεικνύει, την εξυψώνει, την «συμβολοποιεί», διασώζοντας βιώματα, μνήμες, οράματα, αγώνες, θυσίες, εμπνέοντας τις νεότερες γενιές.

Η Ποίηση εμβαπτίζει τους στίχους της στις φλέβες της Ιστορίας κι, όπως μας κληροδότησε ο Μάνος Ελευθερίου στην εξαίσια «Κιβωτό» του(2), ο λαός μας παίρνει

από τις Μούσες (Καλλιόπη - Ερατώ και Ευτέρπη) λέξεις για να ζει, να στρώνει τη ζωή του, να λέει τα λόγια τα παλιά και απ' όλους τους αγώνες να λέει αυτά που είναι θηλιά κι είναι μαράζι και σκαλιά στους δίκοπους αιώνες που ζει συνήθως αυτός ο τόπος ο μικρός ο μέγας («μαράζι», γιατί η μνήμη είναι μήτρα πολλαπλασιάζεται, πονάει και γεννάει, αλλά και «σκαλιά», γιατί σ' αυτήν πατάμε για να σηκωθούμε λίγο ψηλότερα ως λαός, ως έθνος).

Χρήστος Μποκόρος (1Α) "Αν δεν τραγουδήσεις τον ήρωα ποιος θα τον μάθει"

Ο αφαιρετικός, συνυποδηλωτικός λόγος της Ποίησης αποδίδει το ιστορικό γίνεσθαι-όχι μόνο τα μεγάλα και θαυμαστά γεγονότα αλλά και την μικροϊστορία των απλών ανθρώπων- συχνά εν κρυπτώ, εστιάζοντας στο συναισθηματικό τους βάρος, τη συμβολική τους αξία. Μέγιστο ιστορικό γεγονός η Πολιορκία του Μεσολογγίου και η Έξοδος την ηρωικών υπερασπιστών και υπερασπιστριών του, θα ήταν όμως ίδιο το γεγονός στο συλλογικό συνειδητό και υποσυνείδητο των Νεοελλήνων χωρίς τους υπέροχους «Ελεύθερους Πολιορκημένους» του Διονυσίου Σολωμού;

Η Ιστορία προσφέρει συνεχώς υλικό στην Ποίηση, η Ποίηση όμως είναι αυτή που το

μεταποιεί σε ενεργό πολυεπίπεδη μνήμη, το πολλαπλασιάζει σε μνήμες, «γεμίζει» τα κενά της ιστορικής αφήγησης. Εδώ στα χωράφια της Ποίησης, οι λέξεις είναι ζωντανές, βλέπουν, θυμούνται, οργίζονται και κλαίνε,

πονάνε,
αιμορραγούν,
αμφιβάλλουν και
αμφισβητούν,
μνημονεύουν και
απαιτούν, καλούν
σε νέους αγώνες,
εκφράζουν το
ιστορικά
ανείπωτο.

Η Ποίηση
αφουγκράζεται
την Ιστορία.

Γίνεται καθρέφτης μέσα στον οποίο κοιταζόμαστε και αντικρίζουμε τους κύκλους της, νιώθουμε βαθιά μέσα μας τα συλλογικά βιώματα, αλλάζοντας τον ρυθμό της ζωής μας και γιατί όχι του κόσμου γύρω μας. Ο Άθως Δημουλάς στο ποίημα «Αντιστοιχίες», επισημαίνει ότι σημασία έχει τι διασώζει η συνείδηση, τί θεωρεί άξιο να διασωθεί, για τους επιγόνους. Δεν είναι επομένως για την Ποίηση τόσο η γνώση, όσο η αίσθηση που μετράει.

Αντιστοιχίες- Άθως Δημουλάς

Ή μνήμη μας είναι συχνά περίεργη: σέ
πολλές θύμησες, ξεχνώντας σχεδόν/ τά
γεγονότα, αδιαφορώντας για τά συμβάντα/
τά κύρια, τή λεπτομέρεια ν' αναπλάττη/
άγαπᾷ μιά στιγμή άσήμαντη, ἔνα/

έπουσιῶδες μέρος... "Ὡσπου μέ τόν καιρό/ ἡ
λεπτομέρεια γίνεται πυρῆνας/ τῆς θύμησης,
καί τά συμβάντα, / τά κύρια, πλαίσιό της
ἀβέβαιο...

"Ἐτσι συχνά περίεργη εἶναι ἡ μνήμη· / ὅπως
ἀκριβῶς ἡ ζωή – πού, ἄλλωστε, / μνήμη εἶναι
κι αὐτή (ἴσως μόνο μνήμη). / Λησμονεῖ τῶν
ἰσχυρῶν τῆς ἡμέρας τά ἔργα, / πεισματικά
φυλάγοντας κάτι μικροπράγματα: / μιά
πράξη ἀγνή, ἢ ἓνα ποίημα, / γραμμένο ἀπ'
ἄνθρωπο μοναχικόν/ κάποιο ἀπομεσήμερο
θλιμμένο.

Θεσσαλονίκη, Σάββατο 9 Μαΐου 1936, Ο θρήνος της μάνας του Τάσου Τούση που δολοφονήθηκε στην γωνία Συγγρού & Πτολεμαίων ενέπνευσε τον Γ. Ρίσο

Ο ματωμένος Μάης του 1936 στη Θεσσαλονίκη(3), όταν απεργοί, καπνεργάτες και κλωστοϋφαντουργοί, δέχτηκαν ἀγρία επίθεση από τις δυνάμεις καταστολής, δεκάδες απεργοί τραυματίστηκαν και πολλοί συνελήφθησαν, θα περνούσε ούτως ή ἄλλως στις σελίδες της Ιστορίας, ὅμως ο «Επιτάφιος» του Γ. Ρίσου (4), πολλαπλασίασε το γεγονός στο λαϊκό αίσθημα. Και όταν μέρος του ποιήματος

μελοποιήθηκε από τον Μίκη Θεοδωράκη με την δωρική φωνή του λαϊκού βάρδου Γρηγόρη Μπιθικώτση, έγινε στο στόμα του λαού υποκινητής διεγέρσεων και νέων αγώνων «επανεκκινώντας» την Ιστορία. Πόσοι και πόσες έχουν τραγουδήσει στίχους του στα Ιουλιανά, στους αγώνες του 1-1-4, στην εξέγερση του Πολυτεχνείου και στα πρώτα έντονα πολιτικοποιημένα χρόνια της Μεταπολίτευσης..

Επιτάφιος, Γιάννης Ρίτσος (αποσπάσματα)

Θεσσαλονίκη. Μάης τοῦ
1936. Μιά μάνα, καταμεσίς
τοῦ δρόμου, μοιρολογάει τὸ
σκοτωμένο παιδί της. Γύρω
της καὶ πάνω της, βουΐζουν
καὶ σπάζουν τὰ κύματα τῶν
διαδηλωτῶν – τῶν ἀπεργῶν
καπνεργατῶν. Ἐκείνη
συνεχίζει τὸ θρήνο της.

Γιε μου, σπλάχνο των
σπλάχνων μου, καρδούλα
της καρδιάς μου,

πουλάκι της φτωχιάς αυλῆς, ἀνθέ της
ερημιάς μου,

Πῶς κλείσαν τα ματάκια σου καὶ δε θωρεῖς
που κλαίω

καὶ δε σαλεύεις, δε γροικάς τα που πικρά
σου λέω;

Μέρα Μαγιοῦ μού μίσεψες, μέρα Μαγιοῦ σε
χάνω,

άνοιξη, γιε, που αγάπαγες κι ανέβαινες
απάνω

γράφεται και θα γράφεται στους
δρομάκους ,στους δρόμους, τα στενά και
τις πλατείες που τρέχουν ,μαζί μας

Τα χαρακτηριστικά είναι του μεγάλου Έλληνα χαράκτη Τάσου Αλεβιζου (4^Α)

Στο λιακωτό και κοιτάζες και δίχως να
χορταίνεις

άρμεγες με τα μάτια σου το φως της
οικουμένης

Και με το δάχτυλο απλωτό μου τά ' δειχνες
ένα-ένα

τα όσα γλυκά, τα όσα καλά κι αχνά και
ροδισμένα

Νιότη απ' τη νιότη σου έπαιρνα κι ακόμη
αχνογελούσα,

τα γερατειά δεν τρόμαζα, το θάνατο
αψηφούσα...

Και τώρα πού θα κρατηθώ, πού θα σταθώ,
πού θα ' μπω,

που απόμεινα ξερό δεντρί σε χιονισμένο
κάμπο;

Έτσι κι αλλιώς ένα μεγάλο μέρος της
Ιστορίας και της Ποίησης γράφονταν,

,στέκονται ακλόνητοι ή ρέουν στον
χωροχρόνο της Ιστορίας και της Ποίησης,
όπως μας παραδίδει ο Λευτέρης
Πούλιος(5): Δρόμε, σάβανο του Γρηγόρη
Λαμπράκη που δολοφονήθηκε από
παρακρατικούς τον Μάη του 1963 στη
Θεσσαλονίκη, αφού είχε μιλήσει για τη
διεθνή ύφεση και ειρήνη, του Σωτήρη
Πέτρουλα, φοιτητή που δολοφονήθηκε τον
Ιούλιο του 1965 στην Αθήνα
συμμετέχοντας σε μεγάλη διαδήλωση
φοιτητών εναντίον της Αποστασίας και
του Τάσου Τούση, καπνεργάτη, που
δολοφονήθηκε στη Θεσσαλονίκη στην
μεγάλη απεργία του 1936.Γι' αυτό και οι
«Δρόμοι – παιάνες. Δρόμοι γιορτής. Δρόμοι
– αγωνία. Δρόμοι – φονιάδες».

Λευτέρης Πούλιος, Δρόμοι

Δρόμοι — στιλπνά σκούρα χταπόδια
τούτης της χώρας μου,

που πάνω σας δίχως μορφή και δίχως
βάρος

πορεύεται το μέλλον. Κούρσες, πούλμαν,
δεξαμενόπλοια,
κάποιο ποδήλατο και κανένα σπουργίτι
που κυλά τις αόρατες ρόδες του πάνω στην
άσφαλο.
Από κάτω υπόγειοι δρόμοι. Από πάνω
αέρινες σήραγγες παίζοντας τζαζ.
Δρόμοι πλάι σε στραφτερές βιτρίνες, πλάι
σ' αγάλματα ή ανάμεσα από μαγαζιά κι
εργοστάσια. Δρόμοι έξω απ' το
πανεπιστήμιο.
Έξω απ' το κτίριο της Βουλής. Δρόμοι
εθνικές.
Δρόμοι της συνοικίας. Δρόμοι μαστιγωμένοι
από πίσσα και αίμα. Φτιαγμένοι με φωνές
και χαλίκια. Κάτω απ' το βάρος
οδοστρωτήρων και χιλιάδων
διαδηλώσεων.
Δρόμοι, σάβανο του Γρηγόρη, του Σωτήρη,
του Τάσου.
Δρόμοι – παιάνες. Δρόμοι γιορτής.
Δρόμοι – αγωνία. Δρόμοι – φονιάδες.
Ποια κατάρα πάνω σας έχει πέσει;
Περιμένουμε ο καθένας στη στάση του

περιμένουμε όλοι μαζί στο τσίγκινο
υπόστεγο.

Ο Γιάννης Νεγρεπόντης γράφει το ποίημα
«Φυλάττειν Θερμοπύλας» (6) το 1971,
πολιτικός κρατούμενος στο Παρθένι της
Λέρου, από τη Δικτατορία του 1967. Ο
ποιητής «στήνει το ωραίο άγαλμα του
Κυρίου και Λαού του, δοξάζοντας έτσι τα
πανανθρώπινα ιδανικά που η πόλις εκείνη
{η Αθήνα} στον κόσμο εκληροδότησεν: την
ελευθερία, την τιμή και την αξιοπρέπεια». Παρότι εμπνέεται από τα μαύρα χρόνια
της Χούντας των Συνταγματαρχών, ο
λόγος του πελεκάει στην πέτρα της
Ιστορίας, αγώνες του Έπους του '40, της
Κατοχής, της Αντίστασης, εμπνεόμενος
από τον απλό λαό και τα νάματα της
Αθηναϊκής Δημοκρατίας. Εύκολα
διακρίνουμε στους στίχους του ιστορικά
γεγονότα όπως η μεγάλη αντικατοχική
διαδήλωση το 1942 φοιτητών, υπαλλήλων
και εργατών στην Αθήνα με αφορμή την
εθνική επέτειο της 25ης Μαρτίου ή η
τεράστια διαδήλωση του 1943 κατά της
επέκτασης της βουλγαρικής ζώνης
κατοχής στην Κεντρική Μακεδονία και του
κίνδυνου εισόδου βουλγαρικού στρατού
στη Θεσσαλονίκη.

**Γιάννη Νεγρεπόντη -ΦΥΛΑΤΤΕΙΝ
ΘΕΡΜΟΠΥΛΑΣ(αποσπάσματα)**

Υπήρξε μιά εποχή,
υπήρξε υπήρξε ένας καιρός
όπου τα πάντα ήταν μιά υπόσχεση

οι δρόμοι τα σπίτια
των ανθρώπων τα βλέμματα
η Αθήνα η Ελλάδα
ο κόσμος ολόκληρος
οι παρούσες ημέρες κι οι μέρες
που έρχονταν.
.....
Έζησα αυτήν την εποχή
ήμουν παρών σ' αυτήν την εποχή
ήταν δική μου αυτή η εποχή
ένα με το κορμί μου
ένα με την ψυχή μου.
Δρόμοι και σπίτια και πλατείες
αρχαίοι ναοί και της Χριστιανοσύνης
εκκλησιές
θέατρα αρχαία και θέατρα νέα
πάρκα και κτίρια και σχολεία
και εργοστάσια κι αγορές
και παιδικές χαρές και μαγαζιά
και καφενεία και νεκροταφεία
και γυμναστήρια και Μουσεία
κίνηση καθημερινή

και κυριακάτικη ερημιά.
.....
Κι οι άνθρωποι... ά, οι άνθρωποι
αυτά τ' αγάλματα
που παίρνανε τους δρόμους.
Αθήνα, Αθήνα
Αθήνα του Τριανταέξι
Αθήνα του Σαράντα
της νίκης και της έξαρσης
Αθήνα μου της Κατοχής
Αθήνα των οδοφραγμάτων Α
θήνα της σιωπής και των αλαλαγμών
Αθήνα, Αθήνα
συλλαλητήρια, διαδηλώσεις κι απεργίες
Αθήνα θούρια νικητήρια
κι Αθήνα πένθιμα εμβατήρια
πόλη του πόνου και της απαντοχής
Αθήνα των αγώνων
κυνηγημένη πολιορκημένη
σιδεροδέσμια και καθημαγμένη
παράνομη ηττημένη

μα πάντα αντιστεκόμενη

και πάντα ανυπόταχτη

Αθήνα πάντα Αθήνα.

Ο κόσμος τότε ήταν μέλλον

θάλλουσα η δάφνη

και η παγά λαλέουσα.

Τα αποτυπώματα των ιστορικών γεγονότων, τα σημάδια που αφήνουν στο σώμα της Ποίησης, αποκαλύπτονται και στο έργο του Οδυσσέα Ελύτη. Εξομολογείται σε συνέντευξή του στο περιοδικό Νεοελληνικά Γράμματα: «Όσο για τον πόλεμο{...} να μη τον αφήσουμε να νικήσει εμάς και το έργο μας». Στρατεύθηκε ως έφεδρος ανθυπολοχαγός στον Ελληνοϊταλικό Πόλεμο (1940-1941, ζώντας από κοντά τις σκληρές συνθήκες του μετώπου. Η εμπειρία αυτή επηρέασε βαθιά το έργο του, όπως φαίνεται στο «Άσμα ηρωικό και πένθιμο για τον χαμένο ανθυπολοχαγό της Αλβανίας»(7) και αργότερα στο μνημειώδες «Άξιον Εστί». Ο ίδιος εξομολογείται «μου δόθηκε η χάρη να ατενίσω το θαύμα της σε όλη του την έκταση». Βιώνοντας το αγωνιστικό-ηρωικό εθνικό παρόν, πάει ξανά σχολείο στα λαμπερά βουνά της Πίνδου, αφού, όπως γράφει «Τα θεμέλιά μου στα βουνά| και τα βουνά σηκώνουν οι λαοί στον ώμο τους\ και πάνω τους η μνήμη καίει\ άκαυτη βάτος.\ Μνήμη του λαού μου σε λένε Πίνδο». Έτσι επανεκτιμά

και τις μεγάλες ιστορικές στιγμές του Ελληνισμού εστιάζοντας και στους αγώνες της νεολαίας στα σκοτεινά χρόνια της Κατοχής. «Η Μεγάλη Έξοδος» (8) με την πέτρινη φωνή του Μάνου Κατράκη και οι στίχοι του «Άξιον Εστί» με τη λαϊκή φωνή του Μπιθικώτση να ακούγεται ως το κεφαλόσκαλο της αιωνιότητας, μελοποιημένοι με θεϊκή έμπνευση απ' τον Μίκη Θεοδωράκη, θα ταυτιστούν και θα εκφράσουν όλους τους μεταγενέστερους αγώνες του λαού και ιδιαίτερα της νεολαίας μας για «Ψωμί- Παιδεία-Ελευθερία».

Οδυσσέας Ελύτης «Άσμα ηρωικό και πένθιμο για τον χαμένο ανθυπολοχαγό της Αλβανίας»

Στο καραούλι δεκαοχτώ μερόνυχτα

Με πικραμένα μάτια·

Τους πήρε μαύρο σύγνεφο – δεν είχαν πίσω
τους αυτοί

Θεio μπουρλοτιέρη, πατέρα γεμιτζή

Μάνα που να ' χει σφάξει με τα χέρια της

Ή μάνα μάνας που με το βυζί γυμνό

Χορεύοντας να ' χει δοθεί στη λευτεριά του
Χάρου!

Τώρα χτυπάει πιο γρήγορα τ' όνειρο μες
στο αίμα

Του κόσμου η πιο σωστή στιγμή σημαίνει:

Ελευθερία

Έλληνες μες στα σκοτεινά δείχνουν το
δρόμο:

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ

Για σένα θα δακρύσει από χαρά ο ήλιος. {...}

ΟΔΥΣΣΕΑΣ ΕΛΥΤΗΣ Η ΜΕΓΑΛΗ ΕΞΟΔΟΣ -
ΑΞΙΟΝ ΕΣΤΙ

Η Μεγάλη Έξοδος, Αθήνα 25 Μαρτίου 1942

«Τις ημέρες εκείνες έκαναν σύναξη μυστική τα παιδιά και λάβανε την απόφαση, επειδή τα κακά μαντάτα πλήθαιναν στην πρωτεύουσα, να βγουν έξω σε πλατείες με το μόνο πράγμα που τους είχε απομείνει: μια παλάμη τόπο κάτω από τ' ανοιχτό πουκάμισο, με τις μαύρες τρίχες και το σταυρουδάκι του ήλιου. Όπου είχε κράτος η Άνοιξη.

Και επειδή σίμωνε η μέρα που το Γένος είχε συνήθειο να γιορτάζει τον άλλο Σηκωμό, τη μέρα πάλι εκείνη ορίσανε για την Έξοδο. Και νωρίς εβγήκανε καταμπροστά στον ήλιο, με πάνου ως κάτω απλωμένη την

αφοβία σα σημαία, οι νέοι με τα πρησμένα πόδια που τους έλεγαν αλήτες.

Και ακολουθούσανε άντρες πολλοί, και γυναίκες, και λαβωμένοι με τον επίδεσμο και τα δεκανίκια. Όπου έβλεπες άξαφνα στην όψη τους τόσες χαρακιές, που 'λεγες είχανε περάσει μέρες πολλές μέσα σε λίγην ώρα. Τέτοιας λογής αποκοτιά, ωστόσο, μαθαίνοντας οι Άλλοι, σφόδρα

ταράχτηκαν.

Και τρεις φορές με το μάτι αναμετρώντας το έχει τους, λάβανε την απόφαση να βγουν έξω σε δρόμους και σε πλατείες, με το μόνο πράγμα που τους είχε απομείνει: μια πήχη φωτιά κάτω απ' τα σίδερα, με τις μαύρες κάννες και τα δόντια του ήλιου. Όπου μήτε κλώνος μήτε ανθός, δάκρυο ποτέ δεν έβγαλαν. Και χτυπούσανε όπου να 'ναι, σφαλώντας τα βλέφαρα με απόγνωση. Και η Άνοιξη ολοένα τους κυρίευε.

Σαν να μην ήτανε άλλος δρόμος πάνω σ' ολάκερη τη γη, για να περάσει η Άνοιξη παρά μονάχα αυτός, και να τον είχαν πάρει

αμίλητοι, κοιτάζοντας πολύ μακριά, περ' απ' την άκρη της απελπισιάς, τη γαλήνη που έμελλαν να γίνουν, οι νέοι με τα πρησμένα πόδια που τους έλεγαν αλήτες, και οι άντρες, και οι γυναίκες, και οι λαβωμένοι με τον επίδεσμο και τα δεκανίκια.

Και περάσανε μέρες πολλές μέσα σε λίγην ώρα.

Και θερίσανε πλήθος τα θηρία, και άλλους εμάζωξαν.

Και την άλλη μέρα εστήσανε στον τοίχο τριάντα».

Και επειδή «Η ποίηση “γίνεται” αδιάκοπα», από τον Γιάννη Ρίτσο πάλι το αποτύπωμα της Ιστορίας στην Ποίηση, η τιμή στους 120 Αθρινιώτες πατριώτες, που εκτελέστηκαν από τις Δυνάμεις Κατοχής...σαν λιτό σιμωνίδειο επίγραμμα σε κοινό τύμβο.

Τόπος ιερός, έδω πού οι αντίχριστοι
ξανασταύρωσαν τό Χριστό καί τήν
Έλλάδα,

κ' εΐταν Παρασκευή Μεγάλη, 14 του
Απρίλη,

καί κεϊ πού ή γής ανάβρυζε κρινάκια,
παπαρούνες χαμομήλια γιά τό Πάσχα

σκάφτηκαν τάφοι καί στούς τάφους δέ
χωροῦσαν οι λεβέντες,

καί μέσ στά σπλάχνα δέ χωροῦσε τόσος
πόνος {...}

Το έργο
«Καταχνιά»(9) ,το
εμπνεύστηκε ο
Κώστας Βίρβος
από την Κατοχή,
την Αντίσταση και
την
Απελευθέρωση.
Έγραψε κάποια
τραγούδια το
1944, στην
απομόνωση ,μετά

από βασανιστήρια, αφού τον συνέλαβαν να γράφει μηνύματα για την ελευθερία στους τοίχους. Εκεί, την Πρωτομαγιά μαθαίνει για τους διακόσιους που τουφεκίστηκαν στην Καισαριανή. Συγκλονισμένος, γράφει τα «Δεν θέλω να μου δέσετε τα μάτια» και το «Ένας ξύλινος σταυρός»... Αργότερα στο βουνό γράφει και τα υπόλοιπα ποιήματα. Πολύ αργότερα ,στη δεκαετία του ' 60 ,ο Χρήστος Λεοντής

τα μελοποιεί εξαιρετικά και τα εμπιστεύεται στη φωνή-πέλαγο του Στέλιου Καζαντζίδα και στη Μαρινέλλα.

μονάκριβο γιο σου...», Νίκος Μαριακάκης «Καλύτερα να πεθαίνει κανείς για τη λευτεριά...», Μήτσος Ρεμπούτσικας, «Ο

Το έργο, διαχρονικό αναμφίβολα, συνομιλεί πάλι διαφορετικά με την Ιστορία και γίνεται ξανά επίκαιρο, ειδικά μετά από τη

δημοσίευση των φωτογραφιών του Γερμανού υπολοχαγού Χέρμαν Χόιερ για τους 200 πατριώτες που εκτελέστηκαν στο Σκοπευτήριο της Καισαριανής από τους Γερμανούς κατακτητές ως αντίποινα την Πρωτομαγιά του 1944. Βλέπουμε τα μάτια τους ενσαρκωμένη την οργισμένη λαϊκή ψυχή, «ένα μουλάρι από θυμό μες στην καρδιά τους που δε σηκώνει τ' άδικο», τον επερχόμενο θάνατο ως μέσο για το δυνάμωμα του αγώνα, «την Αντίσταση σε συντελεσμένο μέλλοντα», βλέπουμε και... ακούμε συνανθρώπους μας που σε λίγο θα τουφεκιστούν να περνούν αγέρωχοι, «γαλήνιοι να παίρνουνε το δρόμο π' άκρη δεν έχει\χωρίς το βλέμμα τους να σκοτεινιάσει ή να λυγίσει.\Όρθιοι ...», να χαμογελούν, να τραγουδούν, να αψηφούν τον θάνατο (τα βλέμματά τους μιλούν), να αφήνουν τα τελευταία σημειώματα που - αρκετά ευτυχώς - διασώθηκαν. { Ναπολέων Σουκατζίδης. «Πατερούλη, πάω για εκτέλεση, να 'σαι περήφανος για το

θάνατός μου να σας ατσαλώσει» Λευτέρης Αναστασιάδης «Πεθαίνω για την Ελλάδα μας» }. Βλέπουμε τον αδούλωτο άνθρωπο, που

θυσιάζεται για τις ιδέες του, που επιλέγει να κοιτά τον θάνατο στα μάτια «Δεν ήρθαν μελλοθάνατοι με κλάμα και λαχτάρα,\μόν' ήρθανε μελλόγαμπροι με χορό και τραγούδι».

Κώστας Βίρβος "Καταχνιά" Δε θέλω να μου δέσετε τα μάτια

«Δε θέλω να μου δέσετε τα μάτια

τον ήλιο π' ανατέλλει να χαρώ

κι αν κάνετε τα στήθια μου κομμάτια

εσείς πεθαίνετε κι όχι εγώ.

Δε θέλω να μου δέσετε τα μάτια

δεν σκιάζομαι τα βόλια τα σκληρά, πηγαίνω στα ουράνια παλάτια να στείλω στους ανθρώπους τη χαρά».

Η Ποίηση συνομιλεί και πάλι με την πρόσφατη Ιστορία μας μέσα από τις

ομιλούσες εικόνες και σου έρχονται στο νου οι στίχοι του Κώστα Βάρναλη «*Σιχαίνεσαι τους ζωντανούς; Μην κλαις τους σκοτωμένους! \Απ' τα ιερά τους κόκκαλα, πρώτη του Μάη και πάλι, \θα ξεπηδήσει ο καθαρμός κ' η λεφτεριά του ανθρώπου...*»

Η Ποίηση εμπνέεται από την Ιστορία και στα αλγεινά χρόνια του Εμφυλίου Πολέμου(1944-49) από τις μελανότερες σελίδες της. Κατά τη διάρκεια του, ο μισοί Έλληνες πολεμούν με πρωτόγνωρο μίσος και αγριότητα τους άλλους μισούς. Ο Νίκος Εγγονόπουλος, μας παραδίδει στο ποίημά του «Ποίηση 1948»(10) την εποχή της κορύφωσης των αδελφοκτόνων συγκρούσεων ,εκφράζοντας με σπαραγμένο λόγο την πίκρα και την απογοήτευση για τα τεκταινόμενα, εστιάζοντας στη θέση πως η Ποίηση είναι αδύναμη να αρθρώσει το λόγο της μέσα στις αιματηρές και παράλογες συνθήκες του εμφυλίου σπαραγμού... Ο πανταχού παρών θάνατος, δεν αφήνει περιθώρια για στιχουργική, λειτουργεί ανασχετικά.

Ο ποιητής ομολογεί ότι δεν αντέχει να γράφει ποιήματα. Εδώ φαινομενικά η σκληρή ιστορική πραγματικότητα αίρει τη λειτουργία της Ποίησης. Κι όμως από εσωτερική ανάγκη να καταγράψει αυτά που ζει ,ωθείται και πάλι στην Ποίηση. Χωρίς στίξη ,με τεμαχισμένο λόγο, λέξεις-

θραύσματα «σκηνοθετεί» τη ζοφερή πραγματικότητα ,άρα τοποθετεί ξανά την Ποίηση στην Ιστορία.

Νίκος Εγγονόπουλος,«Ποίηση 1948»

Τούτη η εποχή

του εμφυλίου σπαραγμού

δεν είναι εποχή για ποίηση

κι άλλα παρόμοια:

σαν πάει κάτι να γραφεί

είναι ως αν να γράφονταν

από την άλλη μεριά αγγελτηρίων

θανάτου

γι' αυτό και τα ποιήματά μου

είν' τόσο πικραμένα
(και πότε- άλλωστε- δεν ήσαν;)
κι είναι
-προ πάντων –
και τόσο λίγα

Ο Μανώλης Αναγνωστάκης, φυλακισμένος στη Θεσσαλονίκη, στο Γεντί Κουλέ για τις αριστερές πεποιθήσεις του και καταδικασμένος σε θάνατο, «απαντά» στο ποίημα του Εγγονόπουλου με το δικό του «Στον Νίκο Ε... 1949»(11). Τονίζει το χρέος του ποιητή, του πνευματικού ανθρώπου απέναντι στην Ιστορία: να καταγράφει να καταγγέλλει, να «μιλά» για την φρίκη των

γεγονότων, να υπηρετεί τη συλλογική μνήμη που απειλεί να σβήσει- η λήθη και ο χρόνος. Ο ποιητής «θέτει» την Ποίηση στην καρδιά της Ιστορίας, δεν εμπνέεται απλά από αυτή ,την καταγράφει, την αξιοποιεί ως μάθημα για τις μέλλουσες γενιές, επαγγέλλεται σχεδόν ανεπαίσθητα έναν καλύτερο και ελπιδοφόρο κόσμο. Ο αγώνας συνεχίζεται εις το διηνεκές.

Μανώλης Αναγνωστάκης, Στον Νίκο
Ε...1949

Φίλοι

Που φεύγουν

Που χάνονται μια μέρα

Φωνές

Τη νύχτα

μακρινές φωνές

Μάνας τρελής στους έρημους δρόμους

Κλάμα παιδιού χωρίς απάντηση

Ερείπια

Σαν τρυπημένες σάπιες σημαίες

Εφιάλτες*

Στα σιδερένια κρεβάτια

Όταν το φως λιγοστεύει

Τα ξημερώματα.

(Μα ποιος με πόνο θα μιλήσει για όλα
αυτά;)

Αργότερα ο ποιητής θα συνομιλήσει ξανά
με την Ιστορία ως συλλογική φωνή,
«μιλώντας» εν ονόματι των ανωνύμων,
των ηττημένων του Εμφυλίου, των
αδυνάμων που δεν έχουν πια φωνή- μια
ποιητική κατάθεση ευθύνης. Οι στίχοι εδώ
δεν καταγράφουν απλώς για να
εμπνεύσουν, αλλά για να διασώσουν,
«μιλούν» για να θυμίζουν να μην ξεχαστεί ο
χαμένος αγώνας, ο πόνος, η αξιοπρέπεια.
Γιατί, τελικά, ο αγώνας που σε πάει σε νέο
αγώνα δεν είναι ποτέ «χαμένος».

Το εξαιρετικό αυτό ποίημα θα μελοποιήσει
αργότερα με emphatic τρόπο ο Μίκης
Θεοδωράκης και θα αποδοθεί αντρίκια
από τον Αντώνη Καλογιάννη, επικολυρικά
από τη Μαρία Φαραντούρη και με
ξεχωριστό, λόγω του ιδιάζοντος ρυθμού
του, κάθε φορά τρόπο από πολλούς -
πολλές ερμηνευτές και ερμηνεύτριες.

Μανόλης Αναγνωστάκης, «Μιλώ»

«Μιλώ για τα τελευταία σαλπίσματα των
νικημένων στρατιωτών

Για τα κουρέλια από τα γιορτινά μας
φορέματα

Για τα παιδιά μας που πουλάν τσιγάρα
στους διαβάτες

Μιλώ για τα λουλούδια που μαραθήκανε
σους τάφους και τα σαπίζει η βροχή

Για τα σπίτια που χάσκουνε δίχως
παράθυρα σαν κρανία ξεδοντιασμένα

Για τα κορίτσια που ζητιανεύουν
δείχνοντας στα στήθια τις πληγές τους

Μιλώ για τις ξυπόλυτες μάνες που

σέρνονται στα χαλάσματα

Για τις φλεγόμενες πόλεις τα σωριασμένα
κουφάρια σους δρόμους

Τους μαστροπούς ποιητές που τρέμουνε τις
νύχτες στα κατώφλια

Μιλώ για τις ατέλειωτες νύχτες όταν το
φως λιγοστεύει τα ξημερώματα

Για τα φορτωμένα καμιόνια και τους
βηματισμούς στις υγρές πλάκες

Χωρίς το βλέμμα τους να σκοτεινιάσει ή να
λυγίσει.

Για τα προαύλια των φυλακών και για το
δάκρυ των μελλοθανάτων.

Όρθιοι και μόνοι μες στη φοβερή ερημία
του πλήθους.»

Μα πιο πολύ μιλώ για τους ψαράδες

Π' αφήσανε τα δίχτυα τους και πήραν τα
βήματά Του

Κι όταν Αυτός κουράστηκε αυτοί δεν
ξαποστάσαν

Κι όταν Αυτός τους πρόδωσε αυτοί δεν
αρνηθήκαν

Κι όταν Αυτός δοξάστηκε αυτοί στρέψαν τα
μάτια

Κι οι σύντροφοι τους φτύνανε και τους
σταυρώναν

Κι αυτοί, γαλήνιοι, το δρόμο παίρνουνε π'
άκρη δεν έχει

Αναρωτιόμαστε ισχύει ότι «η Ποίηση
γράφεται με δάκρυα, η Πεζογραφία με αίμα
και η Ιστορία με αόρατη μελάνη», όπως
υποστηρίζει ο Carlos Ruiz Zafón; Είναι η
Κλειώ, η μούσα της Ιστορίας, βαριά
μολυσμένη από ψέματα, σκοπιμότητες,
καπηλίες, προπαγάνδα, πλαστογραφίες,
περισσότερο, ή καταγράφει αλήθειες;
Επειδή όμως κατά τον Etienne Rey «Η
αληθινή Ιστορία είναι φτιαγμένη από τη
σιωπή των νεκρών», η Ποίηση δίνει φωνή
σε αυτήν τη σιωπή «συμπληρώνοντας» με
τον λυρικό, επικό, συμβολικό ή
υπερρεαλιστικό της τρόπο τα κομμάτια
που λείπουν, που έχουν σκόπιμα
αποσιωπηθεί ή έχουν αλλοιωθεί ή ακόμα
έχουν σβηστεί. Αν η Ιστορία φορτίζει τη

μνήμη, η Ποίηση, αντλώντας νερό από τις πηγές της , φωτίζει την ψυχή.

Η Ιστορία τελικά «είναι μια συνθήκη ανάμεσα στους νεκρούς, τους ζωντανούς και τους αγέννητους»(Έντμουντ Μπερκ), το ίδιο και η Ποίηση μόνο που χρειάζεται ενθουσιασμό, αυταπάτες, ψευδαισθήσεις, πληγές και ουλές, αποτελεί έναν διαφορετικό τρόπο εκτίμησης της ιστορικής πραγματικότητας, μία διαφορετική οπτική, μια αποκάλυψη. Είναι ρωγμή στον ιστορικό χρόνο μέσα από την οποία κοιτάμε εκστασιασμένοι ,γιατί ,ενώ ένα ιστορικό γεγονός έχει αρχή και τέλος, «ένα ποίημα δεν τελειώνει ποτέ, μόνο εγκαταλείπεται»(Πωλ Βαλερύ), γιατί τα γεγονότα είναι μεν πολλά ,η αλήθεια όμως είναι μία...Βέβαια «Ως ένα σημείο, η Ποίηση λύνει προβλήματα, στο αμέσως υψηλότερο, θέτει καινούργια, στο ύψιστο, τα αίρει ως εκεί που παύουν ν' αποτελούν προβλήματα».(Οδυσσέας Ελύτης). Γι' αυτό είμαστε ερωτευμένοι μαζί της...

Επομένως, αγαπητέ συμπολίτη, συνάνθρωπε, συνέλληνα και συνελληνίδα
«Το θέμα είναι τ ό ρ α τι λες\Καλά φάγαμε καλά ήπιαμε\Καλά τη φέραμε τη ζωή μας ως εδώ\Μικροζημιές και μικροκέρδη συμψηφίζοντας\Το θέμα είναι τ ό ρ α τι λες. (Μανόλης Αναγνωστάκης)»

ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ ΑΝΑΓΚΑΙΕΣ ΓΙΑ
ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΑ ΤΑΞΙΔΙΑ ΣΤΗΝ ΠΟΙΗΣΗ

1. Ε.Μύρων«7 ποιήματα»,

1^Α. Χρήστος Μποκόρος: εδώ, εδώ και εδώ

2. Μάνος Ελευθερίου «Η κιβωτός»: εδώ & εδώ

3. Η ματωμένη απεργία των καπνεργατών (Θεσσαλονίκη 1936)και ο «Επιτάφιος» του Γιάννη Ρίτσου

4.Γιάννης Ρίτσος «Επιτάφιος» (αποσπάσματα): εδώ & εδώ, εδώ & εδώ

4^Α. Τα χαρακτικά είναι του του μεγάλου Έλληνα χαράκτη Τάσσου Αλεβίζου

5. Λευτέρης Πούλιος

6. Γιάννη Νεγρεπόντη «Φυλάττειν Θερμοπύλας» & εδώ

(7) Οδυσσέας Ελύτης «Άσμα ηρωικό και πένθιμο για τον χαμένο ανθυπολοχαγό της Αλβανίας»

8. Οδυσσέας Ελύτης «Η μεγάλη έξοδος»

9. Λεοντής-Βίρβος-Βρεττάκος «Καταχνιά»: εδώ, εδώ & εδώ

10. Νίκος Εγγονόπουλος «Ποίηση 1948»

11. Μ. Αναγνωστάκης «Στον Νίκο Ε... 1949», Παρενθέσεις, 1949: εδώ & εδώ

12. Μανόλης Αναγνωστάκης «Μιλώ»: εδώ, εδώ, εδώ & εδώ

Νίκος Βαλταδώρας, ο

Συνθέτης, Εκπαιδευτικός
της Νέας Γενιάς *(Το άρθρο -
συνέντευξη είναι του Κωνσταντίνου
Τοικλέα, μουσικός, συνθέτης,
εκπαιδευτικός και μέλος της Γ.Σ. του
Π.Π.Κ. «Ο Φίλων» για το παρόν
τεύχος)*

Στους διαδρόμους του Μουσικού Σχολείου Αλίμου, εκεί όπου οι ήχοι των οργάνων συναντούν τον παλμό της μαθητικής δημιουργίας, η παρουσία του Νίκου Βαλταδώρας ξεχωρίζει με τρόπο ουσιαστικό και βαθύ. Καθηγητής τρομπέτας, συνθέτης με πρόσφατη σημαντική διάκριση καθώς απέσπασε το πρώτο βραβείο σε διαγωνισμό σύνθεσης και εκπαιδευτικός με αληθινό χάρισμα στη μετάδοση της γνώσης, έχει καταφέρει να συνδέσει τη μουσική παιδεία με την έμπνευση και τη ζωντανή καλλιτεχνική εμπειρία.

Για τους μαθητές του δεν είναι απλώς ένας δάσκαλος με υψηλή κατάρτιση, αλλά ένας άνθρωπος που τους εμπνέει, τους ενθαρρύνει και τους οδηγεί να πιστέψουν στις δυνατότητές τους. Η αγάπη και η εκτίμηση που εισπράττει από εκείνους αποτυπώνουν με τον πιο καθαρό τρόπο την ποιότητα του έργου του μέσα στο στούντιο διδασκαλίας. Παράλληλα, μέσα από το

επιτυχημένο μουσικό σύνολο που έχει δημιουργήσει στο σχολείο, ο Νίκος Βαλταδώρας έχει δώσει σχήμα σε μια κοινότητα έκφρασης, συνεργασίας και καλλιτεχνικής καλλιέργειας, αποδεικνύοντας πως η μουσική εκπαίδευση μπορεί να γίνει πεδίο αριστείας αλλά και βαθιάς ανθρώπινης σύνδεσης.

Σε αυτό το σημείο και καθαρά για παιδαγωγικούς λόγους πριν επιστρέψουμε στον αγαπητό συνάδελφο, σας παραθέτω λίγα στοιχεία για το όργανο της τρομπέτας. Ξεκίνησε ως σάλπιγγα στην αρχαία Ελλάδα, επίσης ήταν γνωστή στους Αιγυπτίους, τους Εβραίους και τους Ρωμαίους. Κατασκευασμένη αρχικά από ξύλο, αργότερα από μπρούντζο ή ασήμι και τέλος από χαλκό. Στην αρχή ήταν ένας μακρύς σωλήνας σε διάφορα μήκη που στο τέλος του 1ου μ. Χ. αιώνα, φάρδυνε καταλήγοντας σε μια καμπάνα μετρίου μεγέθους. Τον 17ο αιώνα εισήχθη στην ορχήστρα ως

στρατιωτικό όργανο. Από τα τέλη του 18ου αιώνα επιχειρήθηκε η εισαγωγή μηχανισμού, ο οποίος θα βοηθούσε να παραχθούν όλοι οι φθόγγοι. Τον 19ο αιώνα εισήχθησαν τα έμβολα, αρχικά δύο, μετά τρία και τέσσερα. Σήμερα χρησιμοποιείται σε κάθε είδους ορχήστρες, όπως μπάντες, συμφωνικές, τζαζ μουσικής κ. α.

Ο Νίκος Βαλταδώρας γεννήθηκε στην Κοζάνη. Είναι τρομπετίστας, συνθέτης και ενορχηστρωτής με ενεργή παρουσία στη jazz σκηνή και το

μουσικό θέατρο. Σπούδασε στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Ιονίου Πανεπιστημίου με ειδίκευση στην τρομπέτα και κατέχει πτυχία Ειδικού Αρμονίας, Αντίστιξης και Φούγκας, καθώς και Δίπλωμα Τρομπέτας. Έχει παρακολουθήσει σεμινάρια κλασικής και jazz μουσικής με σημαντικούς διεθνείς τρομπετίστες. Έχει εμφανιστεί σε φεστιβάλ και σκηνές στην Ελλάδα και το εξωτερικό, συμμετέχοντας σε jazz και big band σχήματα, ενώ έχει συνεργαστεί με τη Συμφωνική Ορχήστρα της Ε.Ρ.Τ. και έχει λάβει μέρος σε θεατρικές παραγωγές ως μουσικός επί σκηνής.

Το συνθετικό και ενορχηστρωτικό του έργο περιλαμβάνει μουσική για θέατρο και διακρίσεις σε διεθνείς διαγωνισμούς, με κορυφαία το Α' βραβείο για το έργο «Overnight Train» στον 3ο Διεθνή Διαγωνισμό Σύνθεσης Πρωτότυπου Έργου

για Μπάντα της «Φ.Ε. Μάντζαρος». Το έργο του "Ontria - 3 Greek Dances" προκρίθηκε στην τελική φάση του 1ου Διεθνή Διαγωνισμού Σύνθεσης της «Φ.Ε.Μ.». Έργα του έχουν ηχογραφηθεί από το Σύνολο Χάλκινων Πνευστών της Ε.Ρ.Τ., ενώ έχει συμμετάσχει σε ποικίλες

δισκογραφικές παραγωγές. Από το 2010 διδάσκει σε σχολεία και ωδεία, ενώ από το 2021 είναι καθηγητής τρομπέτας και υπεύθυνος του μουσικού συνόλου Jazz Sharp 9 (#9) του Μουσικού Σχολείου Αλίμου.

Αγαπητέ Νίκο, τι ήταν αυτό που σε ώθησε να ασχοληθείς με την μουσική τέχνη;

Από τα πρώτα κιόλας βήματα της ενασχόλησής μου με τη μουσική τέχνη, ένιωσα ότι δεν πρόκειται απλώς για ένα πρόσκαιρο ενδιαφέρον, αλλά για έναν χώρο που με κέρδιζε ολοένα και περισσότερο. Ο ήχος, η διαδικασία της μάθησης και της σταδιακής εμβάθυνσης στη μουσική, καθώς

και η ερευνητική διάσταση που τη συνοδεύει, με γοήτευσαν από νωρίς και αποτέλεσαν βασικά στοιχεία της πορείας μου.

Ταυτόχρονα, η συνεργασία με άλλους μουσικούς και η επαφή με το κοινό μέσα από τη ζωντανή παρουσίαση ενίσχυσαν ακόμη περισσότερο τη σχέση μου με τη μουσική, προσδίδοντάς της μια ουσιαστική και ανθρώπινη διάσταση. Έτσι, η επαγγελματική μου ενασχόληση προέκυψε ως μια φυσική εξέλιξη μιας βαθιάς και διαρκώς αναπτυσσόμενης σύνδεσης με τη μουσική τέχνη.

Κατά τη διάρκεια των σπουδών σου υπήρξε κάτι το οποίο καθόρισε την μέχρι τώρα πορεία σου;

Κατά τη διάρκεια των σπουδών μου, καθοριστική υπήρξε η επαφή με σπουδαίους καθηγητές, οι οποίοι δεν μετέδωσαν μόνο τεχνικές γνώσεις, αλλά και έναν ευρύτερο τρόπο σκέψης γύρω από τη μουσική. Παράλληλα, τα σεμινάρια με διεθνούς φήμης μουσικούς αποτέλεσαν σημαντικές πηγές έμπνευσης και διεύρυνσης των καλλιτεχνικών μου οριζόντων.

Εξίσου σημαντικές ήταν οι ευκαιρίες συμμετοχής σε συναυλίες, μέσα από τις οποίες ήρθα σε άμεση επαφή με τη σκηνή και τη δυναμική της ζωντανής εκτέλεσης. Ιδιαίτερη αξία, ωστόσο, είχε και η καθημερινή αλληλεπίδραση με τους συμφοιτητές μου· μέσα από τον διάλογο, την ανταλλαγή απόψεων και τις κοινές ανησυχίες γύρω από τη μουσική, διαμορφώθηκε ένα γόνιμο και υποστηρικτικό περιβάλλον. Συνολικά, αυτό το πολυδιάστατο πλαίσιο σπουδών λειτούργησε καθοριστικά στη διαμόρφωση της καλλιτεχνικής μου ταυτότητας.

Στον χώρο της εκπαίδευσης θα ήθελες να αλλάξει κάτι ώστε να υπάρξουν καλύτερα αποτελέσματα, σε επίπεδο μάθησης;

Πιστεύω ότι, σε επίπεδο εκπαιδευτικής διαδικασίας, καθοριστικής σημασίας είναι η ουσιαστική και συστηματική έκθεση των μαθητών σε ποικίλα μουσικά ερεθίσματα. Η επαφή με καταξιωμένους καλλιτέχνες μέσω σεμιναρίων και εργαστηρίων, η ενίσχυση της σύμπραξης, τόσο μεταξύ των μαθητών όσο και μεταξύ μαθητών και καθηγητών, καθώς και η μεγαλύτερη έμφαση στην

πράξη, μπορούν να συμβάλλουν ουσιαστικά σε μια πιο ολοκληρωμένη μαθησιακή εμπειρία.

Παράλληλα, η ενεργή συμμετοχή και η παρακολούθηση συναυλιών λειτουργούν ως σημαντικά μέσα καλλιτεχνικής

καλλιέργειας, ενώ η ενθάρρυνση της προσωπικής δημιουργίας δίνει στους μαθητές τον απαραίτητο χώρο να αναπτύξουν τη δική τους φωνή και ταυτότητα.

Σε αυτό το πλαίσιο, θεωρώ σημαντικό να απομακρυνθούμε από μια στείρα και μονοδιάστατη προσέγγιση της μάθησης που συνήθως μας επιβάλλονται μέσω των στενών ορίων των απαρχαιωμένων προγραμμάτων σπουδών, ενός περιορισμένου ρεπερτορίου και μιας αποστειρωμένης μαθησιακής διαδικασίας που έχει σαν αποτέλεσμα την αποστροφή των μαθητών από τη γνώση και να

στραφούμε προς ένα πιο βιωματικό, ανοιχτό και δημιουργικό εκπαιδευτικό περιβάλλον. Η εμπειρία δείχνει ότι όταν αυτές οι παράμετροι καλλιεργούνται με συνέπεια και ένταση, τα μαθησιακά αποτελέσματα βελτιώνονται αισθητά, τόσο σε επίπεδο τεχνικής κατάρτισης όσο και σε επίπεδο ουσιαστικής καλλιτεχνικής ανάπτυξης.

Όσο αφορά την συνθετική σου ιδιότητα, τι σχέδια έχεις για το μέλλον;

Όσον αφορά τη συνθετική μου δραστηριότητα, στα άμεσα μελλοντικά μου σχέδια βρίσκεται η ολοκλήρωση κάποιων συνθέσεων πάνω στις οποίες εργάζομαι το τελευταίο διάστημα, με στόχο τη συγκρότηση μιας ενιαίας και προσωπικής καλλιτεχνικής πρότασης. Πρόκειται για μια δουλειά που φιλοδοξώ να παρουσιαστεί σύντομα στο κοινό, αποτυπώνοντας τη μέχρι τώρα πορεία και τις αναζητήσεις μου στον τομέα της σύνθεσης.

Παράλληλα, ένα σημαντικό και διαρκές πεδίο ενασχόλησής μου αφορά τη συνθετική και ενορχηστρωτική υποστήριξη του μουσικού συνόλου Jazz Sharp 9 (#9) του Μουσικού Σχολείου Αλίμου. Οι ανάγκες ενός τέτοιου εκπαιδευτικού συνόλου είναι διαρκώς εξελισσόμενες, καθώς σχετίζονται άμεσα με την πρόοδο και την ανάπτυξη των μαθητών. Ως εκ τούτου, η δημιουργία και η

προσαρμογή υλικού που ανταποκρίνεται σε αυτές τις ανάγκες αποτελεί για μένα μια συνεχή δημιουργική πρόκληση, με στόχο τη διατήρηση και την ενίσχυση μιας σταθερά ανοδικής καλλιτεχνικής πορείας.

Κλείνοντας το παρόν άρθρο, σας παραθέτω απόψεις δύο μαθητών του Νίκου Βαλταδώρου από το Μουσικό Σχολείο Αλίμου.

Δανιήλ Χορτίκογλου για τον καθηγητή του Νίκο Βαλταδώρο:

Ο κύριος Βαλταδώρος είναι ένας εξαιρετικός καθηγητής τρομπέτας, πού δεν διδάσκει μόνο τεχνική, αλλά μεταδίδει και την αγάπη για τη μουσική. Με υπομονή, επιμονή και ενθάρρυνση, εμπνέει τους μαθητές του να βελτιώνονται συνεχώς και να πιστεύουν στις δυνατότητές τους. Η καθοδήγησή του, οι γνώσεις του και το πάθος του για την τρομπέτα τον κάνουν όχι μόνο έναν πολύ καλό δάσκαλο, αλλά και έναν πολύτιμο καθοδηγητή.

Ηλέκτρα Πόγκα για τον καθηγητή της Νίκο Βαλταδώρο:

Στα 14 χρόνια ζωής μου, έχω βρεθεί αντιμέτωπη με πολλές εκπλήξεις, μα το πρώτο βραβείο που κατέκτησε ο κύριος Βαλταδώρος σίγουρα δεν ήταν μια από αυτές. Η ομαδικότητα, η σκληρή δουλειά, η μελέτη και η αγάπη του για τη μουσική, ήταν αυτές που τον οδήγησαν στην πρώτη θέση στην Κέρκυρα, αλλά και στην καρδιά μας. Είμαι πολύ χαρούμενη που είμαι μαθήτριά του στην τρομπέτα, γιατί στο μάθημα καταφέρνει να συνδυάσει το χιούμορ και τη χαλαρή διάθεση, με τη σωστή καθοδήγηση σε ένα τόσο απαιτητικό όργανο όπως η τρομπέτα. Με τον ενθουσιασμό του στο μάθημα, μας κάνει να αγαπήσουμε τις μουσικές που αγαπάει ο ίδιος. Κάθε φορά που έχω ατομικό μάθημα τρομπέτας ή με το σύνολο Jazz#9, φεύγω με ένα πλατύ χαμόγελο στα χείλη παρόλο το κουραστικό εννιάωρο.

Η Κεραμική στην Ελλάδα του Σήμερα - Δήμητρα

Σαφιολέα *(Το άρθρο – συνέντευξη είναι της Σοφίας Θεοδώρου, Σοπράνο, θεολόγος και μέλος της Γ.Σ. του Π.Π.Κ. «Ο Φίλων» για το παρόν τεύχος)*

Στην καρδιά της σύγχρονης Ελλάδας, εκεί όπου η παράδοση αναζητά νέες μορφές έκφρασης, η κεραμική τέχνη συνεχίζει να αφηγείται ιστορίες φωτιάς, γης και ανθρώπινης δημιουργίας. Ανάμεσα σε αυτές τις αφηγήσεις, ξεχωρίζει μια ιδιαίτερη διαδρομή που γεφυρώνει πολιτισμούς: η αρχαία ιαπωνική τεχνική Raku – μια λέξη που σημαίνει ευχαρίστηση – συναντά το ελληνικό φως και αποκτά νέα ζωή μέσα από τα χέρια της δημιουργού Δήμητρας Σαφιολέα.

Την γνώρισα σε έναν χώρο που μοιάζει να αιωρείται ανάμεσα στον χρόνο και τη μνήμη· ένα εργαστήριο στο Αιγάλεω, όπου η σιωπή της δημιουργίας συνομιλεί με τον παλμό της πόλης. Εκεί, η φωτιά δεν λειτουργεί μόνο ως εργαλείο, αλλά ως τελετουργία. Η κάθε κεραμική μορφή γεννιέται μέσα από μια διαδικασία απρόβλεπτη και αυθεντική, όπου το στοιχείο της έκπληξης γίνεται μέρος της καλλιτεχνικής εμπειρίας.

Το Raku Art Workshop της Δήμητρας δεν είναι απλώς ένας χώρος δημιουργίας· είναι ένα ταξίδι σε εποχές όπου η τέχνη συνδεόταν με τη φιλοσοφία της απλότητας και της εσωτερικής αρμονίας. Σε μια εποχή που η ταχύτητα συχνά απομακρύνει τον άνθρωπο από την ουσία, η κεραμική Raku υπενθυμίζει τη χαρά της διαδικασίας, την αξία της ατέλειας και την ομορφιά που γεννιέται από την ισορροπία των στοιχείων.

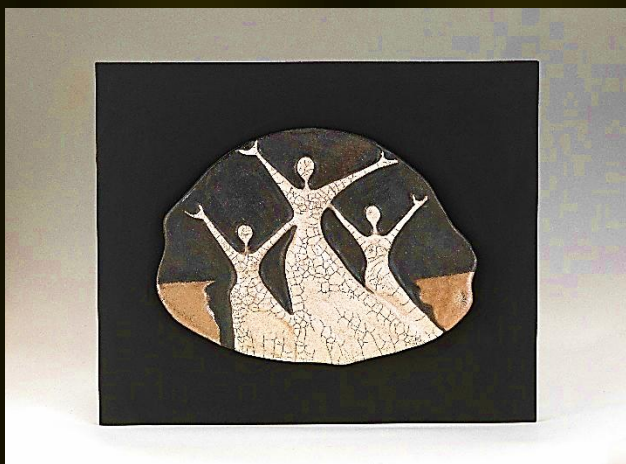
Μέσα από το έργο της, η Δήμητρα Σαφιολέα αναδεικνύει μια σύγχρονη ελληνική κεραμική ταυτότητα που σέβεται την παράδοση αλλά δεν φοβάται τον πειραματισμό. Το εργαστήρι της αποτελεί έναν ζωντανό διάλογο ανάμεσα στην Ανατολή και τη Δύση, ανάμεσα στο παρελθόν και το παρόν, ανάμεσα στην ύλη και το συναίσθημα. Και ίσως εκεί να κρύβεται το πραγματικό νόημα του Raku: η ευχαρίστηση της δημιουργίας ως μια βαθιά ανθρώπινη εμπειρία.

Πως ξεκίνησε η ενασχόληση σας με τον πηλό και που μαθητεύσατε;

Ο πηλός είναι ένα από τα πιο αρχέγονα και ουσιαστικά υλικά· μια ένωση γης και νερού που, μέσα από τη φωτιά, μεταμορφώνεται και αποκτά μορφή και ζωή. Ήταν από τα πρώτα στοιχεία που άγγιξε ο άνθρωπος, αρχικά για να καλύψει τις καθημερινές του ανάγκες. Με την πάροδο του χρόνου, όμως, έγινε μέσο έκφρασης, ένας τρόπος να αφηγηθεί τη ζωή, τον έρωτα και τον κόσμο γύρω του. Η δική μου διαδρομή με τον πηλό ξεκίνησε στην ηλικία των 18 ετών, στο εικαστικό εργαστήριο της ΔΕΠΑ Καλαμάτας, δίπλα στη Μυρτώ Μαγκανάρη. Εκεί γεννήθηκε η βαθιά μου σύνδεση με την κεραμική· μια σχέση που έκτοτε εξελίσσεται σε μια διαρκή αναζήτηση έκφρασης του εσωτερικού μου κόσμου. Το ταξίδι αυτό συνεχίστηκε με τον Σπύρο Αρβανίτη, κοντά στον οποίο εργάστηκα για πολλά χρόνια, εμβαθύνοντας ιδιαίτερα στην τεχνική ψησίματος raku — μια διαδικασία που με γοήτευσε για τον αυθορμητισμό και τη μοναδικότητά της.

Η αγάπη μου για τις εικαστικές τέχνες και το χειροποίητο αντικείμενο, σε συνδυασμό με

τη γνώση και την εμπειρία μου στην κεραμική και την τεχνική raku, με οδήγησαν στη δημιουργία του δικού μου εργαστηρίου, ένα εγχείρημα που γεννήθηκε με αφοσίωση και μεράκι. Σήμερα, το εργαστήριο αυτό αποτελεί έναν ζωντανό χώρο δημιουργίας και διάδρασης, όπου πραγματοποιούνται σεμινάρια κεραμικής, συμμετοχές σε εκθέσεις, καθώς και πώληση έργων τόσο σε χονδρική όσο και σε λιανική, μέσω της προσωπικής μου ιστοσελίδας. Με τα χέρια μου ως προέκταση της ψυχής μου, πλάθω τον πηλό με σκοπό κάθε κεραμικό έργο να αφυπνίζει συναισθήματα και να δημιουργεί έναν προσωπικό διάλογο με τον θεατή.

Έχετε παρατηρήσει κάποια συγκεκριμένη αντίδραση από τον κόσμο απέναντι στις δημιουργίες σας;

Η πιο συχνή αντίδραση είναι ο αιφνιδιασμός από την συναισθηματική σύνδεση που δημιουργεί η τεχνική raku και ο χειροποίητος χαρακτήρας των έργων μου.

Οι άνθρωποι που έρχονται στο εργαστήριο αιφνιδιάζονται από την διαδικασία ψησίματος της τεχνικής raku με το

χαρακτηριστικό κρακελάρισμα που κάνει η φωτιά και ο καπνός.

Παρατηρώ ότι ο κόσμος αντιδρά με τρεις συγκεκριμένους τρόπους..

Την ανάγκη για επαφή:

Λόγω της φύσης του raku τα αντικείμενα έχουν μία ιδιαίτερη υφή που προσκαλεί το άγγιγμα. Όπως λέμε και στο εργαστήριο ένα αντικείμενο raku ξυπνά την επιθυμία για "επαφή και επικοινωνία" θυμίζοντας την ιαπωνική φιλοσοφία της τελετής του τσαγιού.

Την αναγνώριση της μοναδικότητας:

Επειδή κάθε ψήσιμο είναι ένα παιχνίδι με τη φωτιά και το αποτέλεσμα δεν επαναλαμβάνεται ποτέ ακριβώς το ίδιο οι άνθρωποι νιώθουν ότι το έργο που επιλέγουν έχει τη δική του "ψυχή".

Την ταύτιση με τα θέματα:

Σχέδιο όπως η "Συνύπαρξη" το "Δίλημμα ψυχής" ή η "Ελευθερία" συχνά προκαλούν μία προσωπική σύνδεση καθώς οι άνθρωποι βλέπουν σε αυτά δικά τους βιώματα και συναισθήματα.

Πώς βλέπετε την εξέλιξη της κεραμικής τέχνης στην Ελλάδα, θα παροτρύνετε έναν νέο άνθρωπο να ασχοληθεί με την κεραμική;

Η κεραμική τέχνη στην Ελλάδα βιώνει μια αναγέννηση, μετατρέποντας μια πανάρχαια τέχνη σε ένα σύγχρονο πεδίο καλλιτεχνικού πειραματισμού και επαγγελματικής διεξόδου.

Η σύγχρονη ελληνική κεραμική δεν περιορίζεται πλέον μόνο στα χρηστικά αντικείμενα, αλλά αναδεικνύεται σε κυρίαρχο μέσο εικαστικής έκφρασης.

Σκοπεύετε να πάρετε μέρος σε κάποια έκθεση με τα έργα σας στο εγγύς μέλλον;

Για την ώρα δεν είναι στα άμεσα σχέδιά μου μια έκθεση, καθώς προτιμώ να δουλέψω πάνω σε συγκεκριμένα σχέδια χωρίς την πίεση ενός χρονοδιαγράμματος.

Επίσης να αναφέρω ότι η δουλειά μου είναι διαθέσιμη για προβολή online στο <https://rakuart.gr/> ή κατόπιν ραντεβού στο εργαστήριο μου.

Σε αυτό το σημείο θα κλείσω το παρόν άρθρο με ποίηση του Πέρση ποιητή και φιλόσοφου Ομάρ Καγιάμ (1048 – 1131), από το έργο του Ρουμπαγιάτ (τετράστιχα):

Μη χλευάζεις τον πηλό που πλάθεις με το

χέρι,

ίσως κάποτε υπήρξε καρδιά που αγάπη ξέρει·

ίσως ήταν ένα στόμα που μιλούσε γλυκά
τώρα σιωπά, μα σε θυμάται μυστικά.

Κι ο αγγειοπλάστης σκύβει στον πηλό με τέχνη,

μα ο πηλός του ψιθυρά μια μοίρα που αντέχει:

«Ήμουν κι εγώ σαν κι εσένα, γελούσα στη γη
πρόσεχε πώς με πλάθεις, γιατί θα 'ρθει κι η δική σου στιγμή.»

Σε κύπελλο κρασί ο πηλός μεταμορφώνεται,
μα μέσα του η μνήμη παλιά δεν χάνεται·
χείλη που φίλησαν, λόγια που είπαν φωτιά
τώρα σε μέθη σε καλούν ξανά.

Ποιος ξέρει; το χώμα που πατάς με τόση
βίαση,

ίσως βασιλιάδες να 'χει κάποτε σκεπάσει·
κι απ' τα κορμιά τους έγινε γη σιωπηλή
γι' αυτό περπάτα απαλά, με σκέψη
ταπεινή....

Ένα ξεχωριστό διήμερο αφιερωμένο στην τέχνη της κεραμικής και τη φιλοσοφία της δημιουργίας φιλοξενείται στις 30 και 31 Μαΐου 2026 στο Raku Art Workshop της Δήμητρας Σαφιολέα, στο Αιγάλεω. Το σεμινάριο εστιάζει στις ιδιαίτερες τεχνικές Terra Sigillata, Naked Raku, Obvara και Horse Hair Firing, προσφέροντας στους συμμετέχοντες μια βιωματική εμπειρία που συνδυάζει

Η τέχνη του Raku στο

προσκήνιο: Διήμερο
βιωματικό σεμινάριο
κεραμικής στο Αιγάλεω

γνώση, πειραματισμό και καλλιτεχνική έκφραση. Σε έναν χώρο όπου η φωτιά λειτουργεί ως τελετουργία και ο πηλός μεταμορφώνεται σε φορέα συναισθημάτων, οι συμμετέχοντες καλούνται να ανακαλύψουν τη χαρά της δημιουργίας μέσα από την απρόβλεπτη και μοναδική διαδικασία του Raku.

Η δημιουργός Δήμητρα Σαφιολέα, με πολυετή εμπειρία και βαθιά σύνδεση με την τέχνη του πηλού, μεταφέρει τη γνώση και τη φιλοσοφία της σε ένα σεμινάριο που γεφυρώνει την ιαπωνική παράδοση με τη σύγχρονη ελληνική καλλιτεχνική ταυτότητα. Μέσα από τη διαδικασία του ψησίματος και

το χαρακτηριστικό «κρακελάρισμα» των έργων, αναδεικνύεται η αξία της ατέλειας, της μοναδικότητας και της προσωπικής έκφρασης. Το σεμινάριο απευθύνεται τόσο σε αρχάριους όσο και σε προχωρημένους,

προσκαλώντας τους να βιώσουν μια ουσιαστική εμπειρία τέχνης, όπου η ύλη, η φωτιά και το συναίσθημα συνυπάρχουν δημιουργικά. Περισσότερες πληροφορίες στο τηλέφωνο 6946641114.

Η Γωνιά του Βιβλίου με τις Εκδόσεις Παπαγρηγορίου - Νάκας

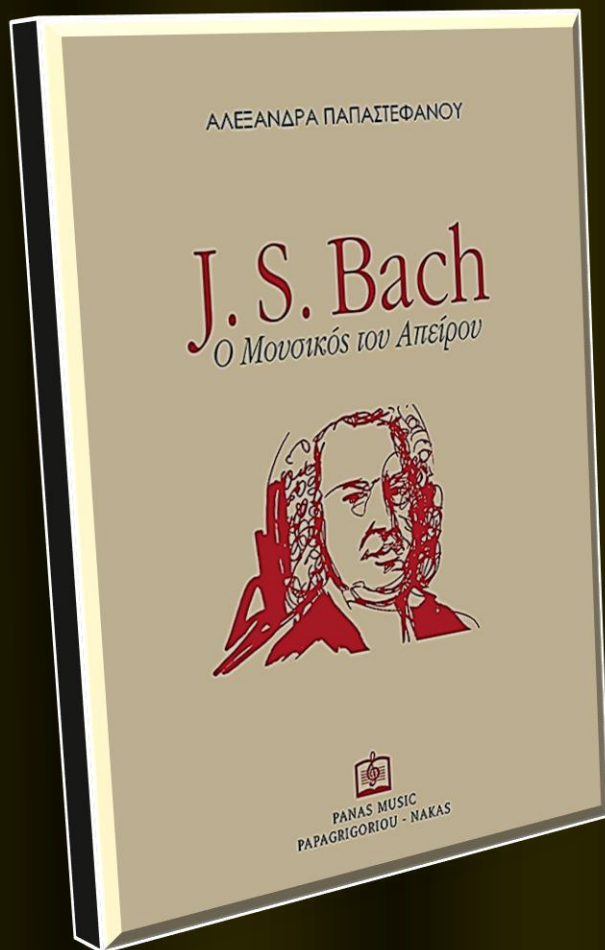

Ο Εκδοτικός Οίκος Παπαγρηγορίου – Νάκας αποτελεί από το 2018 επίσημο Χορηγό των Διαγωνισμών του Πνευματικού μας Κέντρου «Ταλέντα Βραβεία Φίλωνα» χορηγώντας κάθε χρόνο δωρο-επιταγές στους βραβευθέντες με Α΄, Β΄ και Γ΄ Βραβεία. Όπως κάθε χρόνο έτσι και φέτος ο Εκδοτικός Οίκος ήταν στο πλευρό του Φίλωνα μα πάνω απ’ όλα ήταν υποστηρικτής των προσπαθειών όλων εκείνων των παιδιών που μοχθούν για την τέχνη της Μουσικής καλλιτεχνικής παιδείας. Ο Φίλωνας τιμώντας τον Οίκο που τόσα χρόνια έχει σταθεί στο πλευρό του αφιερώνει σε κάθε τεύχος του Magazino «Τέχνη & Πολιτισμός» μία βιβλιοπαρουσίαση που αφορά τις νέες εκδόσεις. Από τον Φίλωνα αλλά και όλους τους νέους που έχουν επωφεληθεί από την μεγάλη αυτή δωρεά αγάπης «Ένα Μεγάλο Ευχαριστώ». Η εταιρία ΠΑΠΑΓΡΗΓΟΡΙΟΥ –

Εκδοτικός Οίκος Παπαγρηγορίου

– Νάκας. Χορηγός των Μουσικών Διαγωνισμών «Ταλέντα Βραβεία Φίλωνα»

ΝΑΚΑΣ (Panas Music), ιδρύθηκε το 1980 από τους Κώστα Παπαγρηγορίου και Χαρίλαο Νάκα. Δραστηριοποιήθηκε αρχικώς στο χώρο των μουσικών εκδόσεων εκδίδοντας τους περισσότερους Έλληνες Συνθέτες κάτι που έως τότε δεν υπήρχε στην Ελληνική Μουσική Εκδοτική αγορά. Κάλυψε το κενό σε βιβλία μουσικής ξένων εκδοτικών οίκων εισάγοντας μεγάλο αριθμό από την παγκόσμια εκδοτική δημιουργία, δίνοντας ιδιαίτερη βαρύτητα στον τομέα της κλασικής κιθάρας. Πολύ σύντομα επεκτάθηκε στην εμπορία μουσικών επαγγελματικών και ερασιτεχνικών οργάνων. Στον τομέα των μουσικών εκδόσεων έδωσε μεγάλη προσοχή στην ποιότητα, κάτι που μέχρι τότε δεν καλυπτόταν επαρκώς. Σήμερα, με την πολύχρονη πείρα της και χρησιμοποιώντας την σύγχρονη τεχνολογία έχει ανεβάσει κατά πολύ την ποιότητα των υπηρεσιών της και προσδοκά στο μέλλον να προσφέρει ό,τι καλύτερο σε αυτόν το τομέα.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΠΑΣΤΕΦΑΝΟΥ

J. S. Bach, Ο Μουσικός του Απείρου

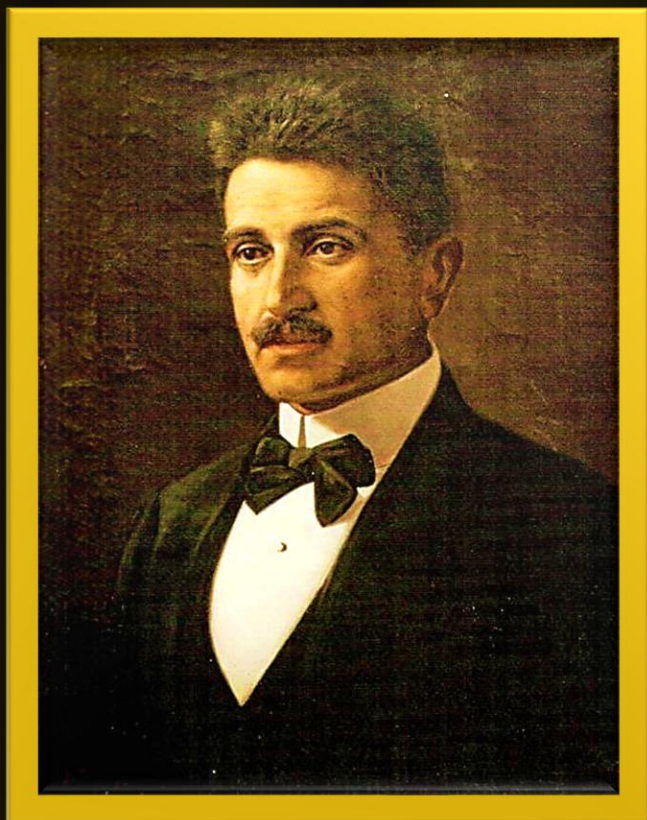
σφοδρή και ανικανοποίητη, από τα νεανικά μου χρόνια, ανάγκη για σφαιρική γνώση.

Είχα τη βαθιά βεβαιότητα πως το έργο του Μπαχ είναι μεν σκαλισμένο στις ρωγμές του χρόνου, ενσωματωμένο στην ιστορία της ανθρώπινης σκέψης, αλλά δεν στέκει παγωμένο στις επάλξεις του παρελθόντος.

Περιπλανήθηκα σε μονοπάτια όπου είδα να διασταυρώνονται η ιστορία, η πλατωνική κοσμολογία, η θρησκεία, η επιστήμη με τη λογοτεχνία και την τέχνη από χίλιες μεριές.

Ίσως πέρασα περισσότερες από χίλιες και μια νύχτες με μικρές αποδράσεις στο χρόνο, ανασύροντας άλυτα αινίγματα. Και ξαφνικά είδα: Έναν μαγικό κόσμο....

Το κίνητρο για αυτό το βιβλίο δεν ήταν να γράψω ένα μουσικολογικό δοκίμιο. Ποτέ δεν το ήθελα. Ούτε μια βιογραφία του μεγάλου Ιωάννη Σεβαστιανού Μπαχ. Εξάλλου το έργο του έχει μελετηθεί με περισσή έκταση και ευρυμάθεια. Το αρχικό μου κίνητρο ήταν μια

Κωνσταντίνος Θεοτόκης

- η δραματική λιτότητα μιας
ζωντανής γλώσσας (Το άρθρο
επιμελήθηκε η Κατερίνα Ζώτου)

Ο Κωνσταντίνος Θεοτόκης γεννήθηκε στην Κέρκυρα στις 13 Μαρτίου 1872 και ήταν γόνος αριστοκρατικής οικογένειας, - πατέρας του ήταν ο Μάρκος Θεοτόκης και μητέρα του η Αγγελική Πολυλά (ξαδέρφη του λόγιου Ιάκωβου Πολυλά) - τα μέλη της οποίας ασχολήθηκαν με την πολιτική και τη διπλωματία ήδη από τον 14ο αιώνα. Φοίτησε στο «Εκπαιδευτήριο Καποδίστριας», στη συνέχεια στο «Κερκυραϊκό Γυμνάσιο» και τέλος έκανε τις ανώτατες σπουδές του στο Παρίσι, παρακολουθώντας μαθήματα φιλολογίας, μαθηματικών, ιατρικής και χημείας, χωρίς ωστόσο να λάβει κανένα δίπλωμα. Εκτός

όμως της γαλλικής γλώσσας σπούδασε αγγλική, γερμανική, ιταλική και λατινική, καθώς και σανσκριτική. Έτσι πολύγλωσσος από νεαρά ηλικία (γνώριζε ακόμη αρχαία περσικά, αρχαία ελληνικά και εβραϊκά) ασχολήθηκε πέραν της πεζογραφίας με τη μετάφραση και την ποίηση. Σε ηλικία 19 ετών έγραψε στη γαλλική το πρώτο του έργο, το "La vie des Montagnes", που δημοσιεύθηκε και από τον εκδοτικό οίκο "Mercure de France". Την ίδια εποχή (συγκεκριμένα το 1887) εξέδωσε μία μελέτη για τον ηλεκτροχημικό τηλεγράφο και το επανδρωμένο (κυβερνούμενο) αερόστατο. Το 1889 ξεκινά τις σπουδές του στο Πανεπιστήμιο της Σορβόνης. Η κοσμική και σπάταλη ζωή που επέλεξε τον οδήγησε δυο χρόνια αργότερα για συνέχιση των σπουδών του στη Βενετία. Εκεί σύναψε δεσμό με τη βαρόνη Ερνεστίνη φον Μάλοβιτς, δεκαεφτά χρόνια μεγαλύτερή του, από την οποία χώρισε προσωρινά κατόπιν παρέμβασης του πατέρα του τον ίδιο χρόνο ο οποίος είχε έντονες

αντιρρήσεις ως προς αυτήν την σχέση, και τελικά όμως την παντρεύεται δυο χρόνια αργότερα στη Βοημία με την οποία αποκτά μια κόρη.

Επιστρέφοντας στην Ελλάδα μαζί με την γυναίκα του το 1895 εγκαταστάθηκε στη Κέρκυρα, στον εξοχικό πύργο των Καρουσάδων. Τότε χρονολογείται και η έναρξη της βαθιάς φιλίας του με το Λορέντζο Μαβίλη και από τον οποίο υιοθέτησε το ενδιαφέρον του για τη σανσκριτική μυθολογία. Συμμετείχε μαζί με τον Μαβίλη στην επανάσταση της

Κρήτης το 1896 ως εθελοντής και στον Ελληνοτουρκικό πόλεμο του 1897 στη Θεσσαλία, επικεφαλής δικού του σώματος. Κατά τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο έλαβε ενεργό μέρος στο κίνημα της Θεσσαλονίκης. Στη συνέχεια ο Κωνσταντίνος έφυγε για σπουδές έξι μηνών στο Γκρατς της Αυστρίας, όπου ήρθε σε επαφή με τη σκέψη του Μαρξ και του Νίτσε και στράφηκε προς τις θεωρητικές επιστήμες.

Το 1900 πέθανε η κόρη του Ερνεστίνη από μηνιγγίτιδα σε ηλικία πέντε ετών. Το 1901 δημοσίευσε στο Διόνυσο το διήγημα

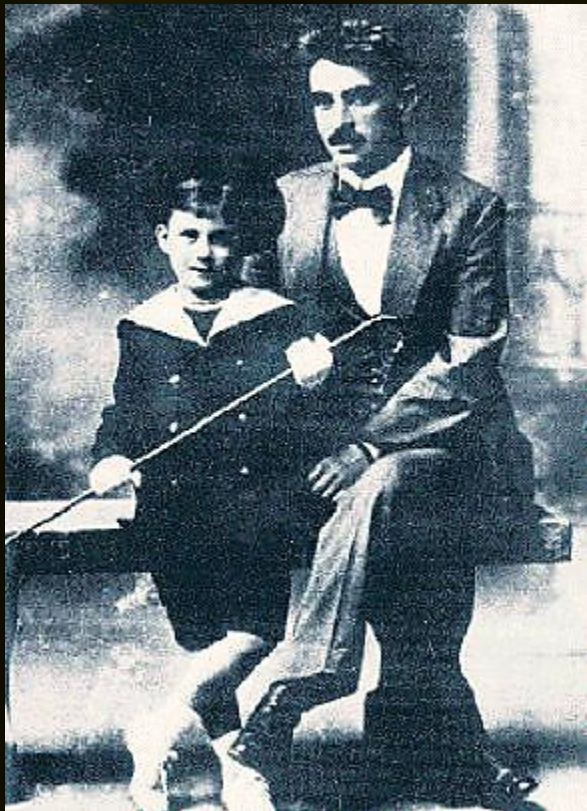
Juventus Mundi και τον επόμενο χρόνο την Κασσώπη. Το 1902 επισκέφτηκε τη Ζάκυνθο με αφορμή τα εκατό χρόνια από τη γέννηση του Σολωμού και τον ίδιο χρόνο δημοσίευσε ένα άρθρο για το Σολωμό στην εφημερίδα

Neue Presse της Βιέννης.

Το 1903 γνωρίστηκε με την μετέπειτα στενή φίλη του Ειρήνη Δεντρινού και το 1904 δημοσίευσε στο Νουμά τη διατριβή του Σανσκριτική και καθαρεύουσα. Το 1905 οργάνωσε συνέδριο δημοτικιστών στην Κέρκυρα με αφορμή την εκεί επίσκεψη του Αλέξανδρου Πάλλη. Οι καλεσμένοι επίσης Κωστής Παλαμάς, Γιάννης Ψυχάρης και

Ιωάννης Γρυπάρης δεν παρευρέθηκαν.

Στη διετία 1907-1909 βρέθηκε στο πανεπιστήμιο του Μονάχου για σπουδές και επέστρεψε στην Κέρκυρα, όπου υποδέχτηκε τον σοσιαλιστή Μαζαράκη. Υπήρξε ιδρυτικό μέλος του Σοσιαλιστικού Ομίλου Κερκύρας και κατόπιν του Αλληλοβοηθητικού Εργατικού Συνδέσμου Κερκύρας και το 1912 τιμήθηκε με το παράσημο του Σταυρού του Σωτήρος από την κυβέρνηση, βραβείο που όμως δε δέχτηκε. Το 1916 συμμετείχε σε ειδική αποστολή του επαναστατικού κινήματος Θεσσαλονίκης στη Ρώμη μετά

από ανάθεση του τότε υπουργού Εξωτερικών Νικολάου Πολίτη. Επέστρεψε στην Κέρκυρα και διορίστηκε αντιπρόσωπος της κυβέρνησης στην Κέρκυρα, θέση από την οποία παραιτήθηκε τον ίδιο χρόνο.

Το 1917 μετά την πτώση της αυστροουγγρικής μοναρχίας ο Θεοτόκης και η σύζυγός του καταστράφηκαν οικονομικά. Η υγεία του κλονίστηκε. Εργάστηκε σποραδικά ως διευθυντής λογοκρισίας (για δυο μέρες), ως υπάλληλος των εκδόσεων Ελευθερουδάκη, της Υπηρεσίας Ξένων και Εκθέσεων και της Εθνικής Βιβλιοθήκης, ενώ δεν έπαψε σ' όλη τη ζωή του να δημοσιεύει πεζογραφικά, ποιητικά και μεταφραστικά έργα του σε πολλά λογοτεχνικά και εφημερίδες (όπως Η Τέχνη, ο Νουμάς, ο Διόνυσος κ.α.). Τα τελευταία χρόνια της ζωής του ήταν πολύ δύσκολα λόγω της άθλιας οικονομικής του κατάστασης και της αρρώστιας του .

Εγχειρίστηκε στον Ευαγγελισμό και οι γιατροί τον συμβούλεψαν να φύγει για την Κέρκυρα, όπου πέθανε την πρώτη Ιουλίου του 1923, αφήνοντας ανολοκλήρωτο το τελευταίο του έργο με τίτλο Ο παπά Ιορδάνης περίχαρος και η ενορία του.

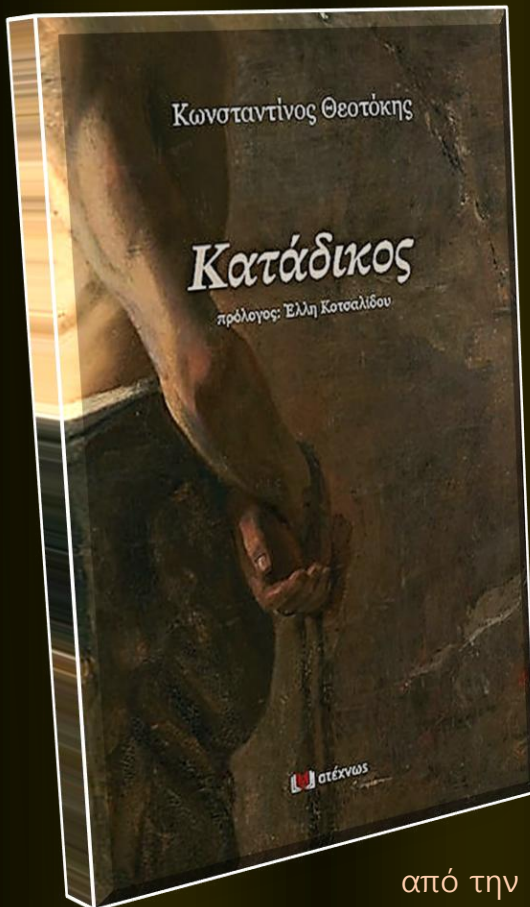
Στην ελληνική λογοτεχνία η πεζογραφία του Κ. Θεοτόκη είχε σημαντική προσφορά. Στα εκτενή διηγήματά του: Η τιμή και το χρήμα, Η ζωή και ο θάνατος του Καραβέλα, Ο κατάδικος και Οι σκλάβοι στα δεσμά τους διακρίνεται η δραματικότητα της αφήγησης και η ρεαλιστική απόδοση της ζωής σε μια ηθογραφική ατμόσφαιρα,

που διαπνέεται και από φιλοσοφική διάθεση. Τα σύντομα διηγήματά του, τα οποία δημοσιεύτηκαν στην αρχή στο περιοδικό Τέχνη του Κ. Χατζόπουλου και στον Νουμά, και που αργότερα κυκλοφόρησαν με τον τίτλο Κορφιάτικες ιστορίες, αποδίδουν με απλότητα και λιτότητα την κερκυραϊκή ζωή της εποχής, με εικόνες αδρές και σκληρές. Γεγονός είναι ότι υπήρξε επηρεασμένος από τον Νίτσε από την πρώιμη περίοδο της συγγραφικής του δραστηριότητας, όταν έγραψε πεζογραφήματα όπως Το Πάθος (1899) και διηγήματα όπως το Πίστομα. Στη ποιητική του συγγραφή κυριαρχούν οι μεταφράσεις του Σαίξπηρ που απέδωσε έμμετρα την Τρικυμία, τον Μάκβεθ, τον Βασιλιά Ληρ και

τον Οθέλλο. Επίσης μετέφρασε τα Γεωργικά του Βιργιλίου, τον Έρμαν και Δωροθέα του Γκάιτε, τον Φαίδωνα του Πλάτωνα, και από τη σανσκριτική τα: Σακούνταλα, Μαλαβίκα και Αγνημίτρα. Έγραψε επίσης και μερικά σονέτα που διακρίνονταν για τη λεπτότητα αισθήματος.

Ο Θεοτόκης είναι από τους πιο αξιόλογους πεζογράφους μας. Το έργο του ανανεώνει την ηθογραφική πεζογραφία και αποτελεί μια από τις πιο χαρακτηριστικές μορφές της νεοελληνικής πεζογραφίας των αρχών του 20ού αιώνα, με ύφος που ξεχωρίζει για τη γλωσσική του ιδιαιτερότητα και τη βαθιά κοινωνική του ευαισθησία. Η γλώσσα του είναι σταθερά προσανατολισμένη προς τη δημοτική, όχι όμως σε μια εξευγενισμένη ή τυποποιημένη εκδοχή της, αλλά σε μια ζωντανή, λαϊκή μορφή που διατηρεί έντονα τα ιδιωματικά στοιχεία της Κέρκυρας. Μέσα από αυτήν τη γλωσσική επιλογή, το έργο του αποκτά ένα ιδιαίτερο «χρώμα», σχεδόν προφορικό, όπου η ηχητική αμεσότητα και η απλότητα της έκφρασης φέρνουν τον αναγνώστη σε άμεση επαφή με τον κόσμο των ηρώων του. Συχνά, μάλιστα,

παρεισφρέουν και επιδράσεις από την ιταλική γλώσσα, στοιχείο που αντανakλά την ιστορική και πολιτισμική ιδιομορφία των Επτανήσων.

Ο τόνος του Θεοτόκη είναι κατά βάση λιτός, νηφάλιος και βαθιά ρεαλιστικός, αποφεύγοντας τις ρητορικές εξάρσεις και τις έντονες συναισθηματικές κορυφώσεις. Η δραματικότητα στα έργα του δεν εκδηλώνεται με εξωτερικές εντάσεις, αλλά αναδύεται υπόγεια, μέσα από τη σταδιακή αποκάλυψη των ανθρώπινων παθών, των ηθικών διλημμάτων και των κοινωνικών συγκρούσεων. Ο αφηγητής του παραμένει συνήθως διακριτικός, σχεδόν αποστασιοποιημένος, χωρίς όμως να είναι ουδέτερος· πίσω

από την αφήγηση διακρίνεται μια λεπτή αλλά σαφής ηθική στάση, που σχετίζεται με το έντονο ενδιαφέρον του συγγραφέα για την κοινωνική αδικία και τις ταξικές αντιθέσεις. Επηρεασμένος από τις σοσιαλιστικές ιδέες της εποχής του, ο Θεοτόκης προσεγγίζει τους χαρακτήρες του με κατανόηση και κριτική ματιά, αναδεικνύοντας τη μοίρα των αδύναμων και την πίεση που ασκούν πάνω τους οι κοινωνικές δομές.

Η προσήλωσή του στη δημοτική γλώσσα δεν αποτελεί απλώς αισθητική επιλογή αλλά και

ιδεολογική τοποθέτηση μέσα στο πλαίσιο του γλωσσικού ζητήματος της εποχής. Σε αυτό το πλαίσιο, μπορεί να ιδωθεί σε συγγένεια με άλλους σημαντικούς πεζογράφους όπως ο Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης και ο Γεώργιος Βιζυηνός, αν και ο ίδιος διακρίνεται για μια πιο συνεκτική και «καθαρή» προσήλωση στη λαϊκή ομιλία. Συνολικά, το ύφος του Θεοτόκη συνδυάζει την απλότητα με τη βαθύτητα, την τοπικότητα με την καθολικότητα, και τη γλωσσική αυθεντικότητα με μια διακριτική αλλά έντονη κοινωνική κριτική.

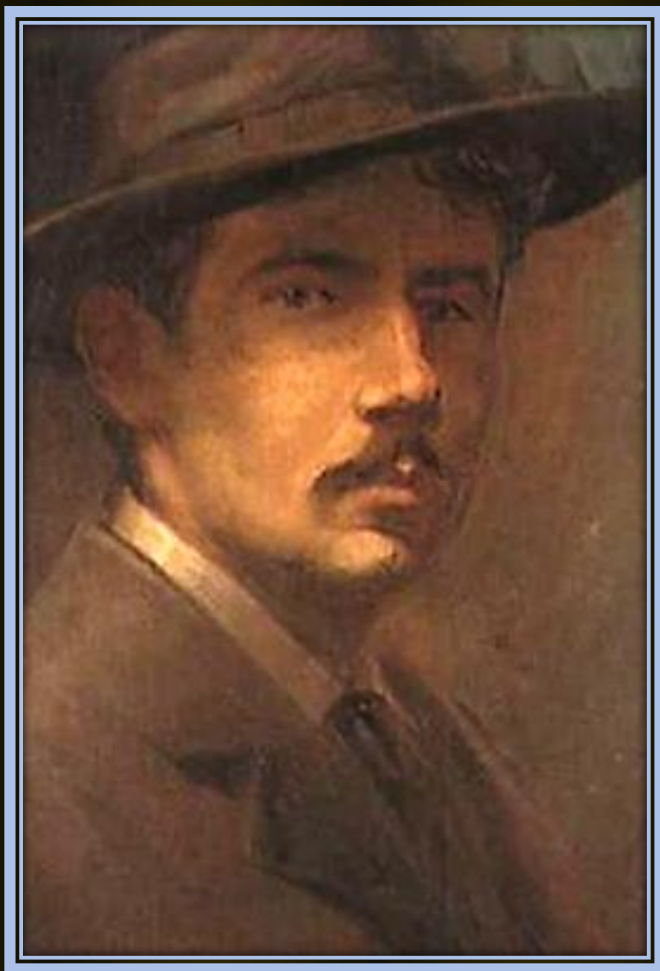
Κωνσταντίνος
«Κατάδικος»

Ήταν απόγιομα κι είχε έρθει το χινόπωρο. Την αυλή της φυλακής έλουζε ο ήλιος στο βαθυγάλαζον ουρανό, όπου ανάλαφρα ανάλαφρα εταξίδευαν άσπρα διαβατάρικα σύννεφα. Κι οι κατάδικοι, συντροφιάς συντροφιάς, εκουβέντιαζαν μεταξύ τους, άλλοι όρθιοι, άλλοι καθισμένοι, άλλοι κάνοντας περίπατο. Μαζί τους δεν ήταν πλια ούτε ο Κάης, που 'χε λάβει τη χάρη του, ούτε ο αγιογράφος που μήνες πίσω είχε χτικιάσει, είχε μολύνει κι άλλους κατάδικους,

κι είχε πεθάνει μονάχος μία νύχτα στο κελί του, ούτε ο κλέφτης που 'χε καταφέρει να φύγει από τη φυλακή κι είχε πάει να ζήσει με τα φυλαμένα χρήματά του. Κι από τους άλλους κάποιοι είχαν μετατεθεί σ' άλλες φυλακές, άλλοι ήταν ελεύτεροι, κι είχαν έρθει, αντίς, καινούρια πρόσωπα αυτές τες μέρες που το κακουργοδικείο πάλε εδούλευε, άλλοι για πολλά, άλλοι για λίγα χρόνια, ένας κιόλας για όλη του τη ζωή. Κι αυτήν την ώρα ο Τουρκόγιαννος ήταν μέσα στο κελί του κι είχε ξαπλωθεί στο σκληρό του κρεβάτι συλλογισμένος.

Αυτός ξακολουθούσε πάντα το έργο του, μα η φυλακή τον είχε γεράσει. Τα κομμένα μαλλιά του και το ακατάστατο μουστάκι του είχαν ασπρίσει, οι πλάτες του είχαν σκεβρώσει περισσότερο, το μέτωπό του είχε ζαρώσει, μα η όψη του ήταν πάντα φαιδρή, κι ήσυχα τα γαληνά του κι αθώα μάτια. Η σιδερένια πόρτα άνοιξε και μαζί μ' ένα φύλακα εμπήκε μέσα ο Πέτρος Πέπονας. Είχε δικαστεί αυτήν την ημέρα. Εκοίταξε έναν έναν τους κατάδικους, σα να ξέταζε αν εγνώριζε κανέναν, και τους χαμογέλασε, ενώ ο φύλακας με τα βαριά κλειδιά του άνοιγε ένα μανταλωμένο κελί.

Πάνος Αραβαντινός - Ο

**Έλληνας που κατέκτησε τις
ευρωπαϊκές σκηνές** (Το κείμενο
επιμελήθηκε ο Ιωάννης Λάσκαρης)

άρχισε να δημοσιεύει σκίτσα του σε γαλλικά περιοδικά.

Το 1908 επέστρεψε στην Αθήνα για να υπηρετήσει τη στρατιωτική του θητεία. Στη διάρκεια της θητείας του σχεδίασε έγχρωμα σκίτσα με τις στολές του Ελληνικού Στρατού διαχρονικά, από την εποχή του Όθωνα μέχρι εκείνη την εποχή. Το 1910 κέρδισε το βραβείο για το έργο «Το προσκύνημα των Μάγων» από τις Ακαδημίες του Βερολίνου και Μονάχου. Η πρώτη του επαφή με τη σκηνογραφία χρονολογείται το 1914 που φτιάχνει τα σκηνικά για το έργο Ζωντανές εικόνες από τον Σύλλογο Ερασιτεχνών. Τα επόμενα δύο χρόνια σχεδιάζει και επιβλέπει την κατασκευή σκηνικών και κοστούμιών για οπερέτες, και θεατρικά έργα. Ο Αραβαντινός δημιούργησε σκηνικά και κοστούμια για έναν αριθμό παραστάσεων. Ανάμεσά τους και για τη γνωστή, τότε, επιθεώρηση «Ξιφίρ Φαλέρ». Ο Αραβαντινός κατά την διαμονή του στην Ελλάδα συνάντησε τον συνθέτη Σπύρο Σαμάρα για τον οποίον σχεδίασε σκηνικά και κοστούμια για τρεις οπερέτες του (τα σκηνικά για την

Ο Πάνος Αραβαντινός γεννήθηκε στην Κέρκυρα στις 7 Σεπτεμβρίου 1884, αλλά μεγάλωσε στην Αθήνα.

Έδειξε από πολύ μικρή ηλικία την κλίση του στη ζωγραφική αλλά και την αγάπη του για το θέατρο. Ξεκίνησε τις σπουδές του παρακολουθώντας απογευματινά μαθήματα ζωγραφικής στο Πολυτεχνείο. Συνέχισε τις σπουδές του στη Βασιλική Ακαδημία Καλών Τεχνών του Βερολίνου, από όπου αποφοίτησε με άριστα στις 23 Ιουλίου 1907. Συνέχισε τις σπουδές του στο Παρίσι, όπου συναντήθηκε με τον Δημήτρη Γαλάνη, με την βοήθεια του οποίου

οπερέτα «Ο πόλεμος στον πόλεμο» είχαν κατασκευαστεί στη Γερμανία, προκαλώντας τον θαυμασμό και το ενδιαφέρον για το έργο του Αραβαντινού).

Τον Οκτώβριο του 1912 επέστρεψε στην Ελλάδα, λόγω της γενικής επιστράτευσης, και πήρε μέρος στους Βαλκανικούς Πολέμους, κυρίως στο μέτωπο της Ηπείρου. Ως έφεδρος λοχίας του Ελληνικού Στρατού συνόδευσε τον Φρεντ Μπουασονά στο ταξίδι του στην Ήπειρο και Βόρειο Ήπειρο το 1913.

Η πολιτική αναταραχή που συνδεόταν με τον Πρώτο Παγκόσμιο Πόλεμο και ο Εθνικός Διχασμός τον οδήγησε στην απόφαση να φύγει από την Ελλάδα. Ως αποτέλεσμα πήγε στην Ελβετία, όπου δούλεψε ως ζωγράφος

πορτρέτων. Το 1917 εγκαταστάθηκε στη Γερμανία. Η Όπερα του Μονάχου ανακοίνωσε διαγωνισμό για τα σκηνικά της όπερα του Ρίχαρντ Στράους Μια γυναίκα χωρίς σκιά. Ο

Αραβαντινός αποφάσισε να λάβει μέρος στο διαγωνισμό, παρά το γεγονός ότι συμμετείχαν εξέχοντες

Γερμανοί σκηνογράφοι, και κέρδισε το πρώτο βραβείο. Μετά από αυτό, δημιούργησε τα

σκηνικά για άλλες παραστάσεις της Όπερας του Μονάχου.

Στη συνέχεια εγκαταστάθηκε στο Βερολίνο, όπου πέραν των άλλων παραστάσεων όπερας έχει δημιουργήσει σκηνικά για τον Ιπτάμενο Ολλανδό και Τριστάνο και Ιζόλδη. Το 1921, το γερμανικό Γραφείο Ευρεσιτεχνιών του απένειμε βραβείο για τα αρχιτεκτονικά του σχέδια για τα δημόσια θέατρα και αίθουσες συναυλιών, και η Κρατική Όπερα του Βερολίνου τον διόρισε ως καλλιτεχνικό της διευθυντή. Χάρη στον Αραβαντινό, ο Δημήτρης Μητρόπουλος έγινε ο μαέστρος της Όπερας του Βερολίνου. Το 1926, Αραβαντινός έλαβε τον τίτλο του «Καλλιτεχνικού Συμβούλου» των γερμανικών θεάτρων.

Το 1927 καλείται στην Αθήνα για να δώσει οδηγίες σχετικά με την ανακαίνιση της σκηνής του Δημοτικού Θεάτρου και λίγο

Πειραιά φιλοξενεί τη μεγαλύτερη συλλογή έργων του, κρατώντας ζωντανή τη μνήμη ενός καλλιτέχνη που έκανε την εφήμερη

αργότερα για την ανακαίνιση του Βασιλικού Θεάτρου. Το 1930 καλείται στο Παρίσι όπου και πεθαίνει την 1η Δεκεμβρίου του 1930 εξαιτίας γρίπης σε ηλικία μόλις 44 ετών. Ο πρόωρος θάνατός του βύθισε τον καλλιτεχνικό κόσμο της Ελλάδας και της Ευρώπης στο πένθος. Ο Αραβαντινός κληροδότησε 1.300 από τα έργα του – πίνακες, τρισδιάστατες μακέτες, σκηνικά και μικρογραφίες, κοστούμια, σκίτσα, αφίσες, πορτρέτα– στον δήμο του Πειραιά. Σήμερα, τα έργα του εκτίθενται σε μουσεία της Γερμανίας, στην Εθνική Πινακοθήκη, το Μουσείο Μπενάκη κ.ά. Το Μουσείο Σκηνογραφίας Πάνου Αραβαντινού στον

τέχνη της σκηνογραφίας αθάνατη.

Ο Πάνος Αραβαντινός ανήκει σε εκείνη τη γενιά δημιουργών που κατόρθωσαν να γεφυρώσουν τη ζωγραφική με τη θεατρική σκηνογραφία, διαμορφώνοντας ένα ύφος βαθιά προσωπικό και ταυτόχρονα κοσμοπολίτικο. Το έργο του διακρίνεται από μια έντονη αίσθηση ρυθμού και θεατρικότητας, όπου η σύνθεση δεν λειτουργεί απλώς ως απεικόνιση αλλά ως σκηνική αφήγηση. Οι μορφές και τα τοπία του συχνά αποκτούν μια σχεδόν σκηνογραφική διάσταση, με έμφαση στη δομή του χώρου και στη δραματουργία του

φωτός, στοιχεία που αποκαλύπτουν την εξοικείωσή του με τη σκηνή και την οπτική αφήγηση.

Η χρωματική του παλέτα χαρακτηρίζεται από εκλεπτυσμένη ισορροπία ανάμεσα σε

Οι επιρροές του εντοπίζονται κυρίως στα ρεύματα του συμβολισμού, της αρ νουβό και των πρώιμων μοντερνιστικών αναζητήσεων, τις οποίες αφομοιώνει δημιουργικά χωρίς να τις μιμείται. Το

γήινους τόνους και έντονες, διακοσμητικές αποχρώσεις, που δεν λειτουργούν απλώς διακοσμητικά αλλά οργανώνουν την ατμόσφαιρα του έργου. Συχνά χρησιμοποιεί αντιθέσεις φωτός και σκιάς με τρόπο που ενισχύει τη δραματικότητα, ενώ παράλληλα διατηρεί μια λεπτή αρμονία που αποτρέπει την υπερβολή. Το χρώμα στον Αραβαντινό δεν είναι ποτέ τυχαίο· αποτελεί φορέα συναισθήματος και μέσο εσωτερικής έντασης, συνδέοντας τη ζωγραφική του με τις ευρωπαϊκές καλλιτεχνικές τάσεις των αρχών του 20ού αιώνα, χωρίς όμως να χάνει τον ελληνικό του χαρακτήρα.

Ιδιαίτερο στυλ του αναδύεται μέσα από αυτή τη σύνθεση: μια τέχνη που ισορροπεί ανάμεσα στο διακοσμητικό και το εκφραστικό, στο ονειρικό και το δομημένο. Η γραμμή του είναι συχνά καθαρή και ρυθμική, ενώ η σύνθεση αποπνέει μια αίσθηση κομψότητας και πνευματικής πειθαρχίας. Έτσι, ο Αραβαντινός δεν περιορίζεται σε έναν μόνο καλλιτεχνικό χώρο, αλλά αναδεικνύεται ως ένας δημιουργός που επαναπροσδιόρισε τα όρια μεταξύ ζωγραφικής και σκηνογραφίας, αφήνοντας ένα έργο με έντονη αισθητική συνοχή και διαχρονική αξία..

35^ο Ενημερωτικό Δελτίο Φύλωνα «Τέχνη & Πολιτισμός» Τεύχος Μαΐου 2026

Εκδότης: Π.Κ.Π. «Ο Φύλων», Αρχισυντάκτης: Νικόλαος Σοφιανός, Συντάκτες - Συνεργάτες: Μαριανίνα Πάτσα, Κων/νος Τσικλέας, Σοφία Θεοδώρου, Απόστολος Ζυγόπουλος, Ιωάννης Λάσκαρης, Κατερίνα Ζώτου, Γρηγόρης Μαλεβίτσης, Δήμητρα Χόνδρου, Μαρία Παπαδάτου, Νίκος Κεράνης, Γιώργος Σοφιανός **Επιμέλεια Κειμένων:** Μιχάλης Ηλιάκης, **Γραφιστική Επιμέλεια:** Ιωσήφ Τουρναβίτης, **Υπεύθυνος Social Media:** Κατερίνα Ζώτου